

ఆంధ్రమిత్ర

312746

వ ర్తి ది న ము వ ర క టి ం వ ర బ డు ను

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544

సంపుటము ౧౭ } చెన్న పట్టణము 1930-వ సం॥ డిసెంబరు నెల 30-వ తేది మంగళవారము } సంచిక ౨౨౪
Vol. 17 } MADRAS, TUESDAY 30th DECEMBER 1930. } No. 224
శ్రీ వ్రమాదూతవాచనంవత్సర పుష్యమాస శుద్ధ దశమి

అమృతాంజనము
అన్ని విధములగు నొప్పులకు
నంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువుపోట్ల
జాపును. పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును.
బొట్ట బోగొట్టును. బెణుకుల భేదించును.
బావుల నూపుమాపును. దగ్గునుతగ్గించును.
నరకను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
నూన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొల
గించును. నొప్పుల తగ్గించును. విదేశము
లో కూడ వాడుచున్నారు.

గొప్పగొప్పవారిచే
వేలకువేలు యోగ్యతా
పత్రములు పొందియున్నది
పంచభాష చీటీ జూచి కొనిన
మోసము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో నశ: నీసా 1-కి 0-10-0
డబ్బా 1-కి రు 6-4-0 లు.
ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో
6, 7 రంబు కెట్టివీధి, మద్రాసు,
109, క్రైస్తోడ, ఫోర్ట్ - బొంబాయి

“డ్రైయింగ్” గ్రైన్ డింగ్ మిల్లులు

వ్రెంచ్ బర్ స్టానులతో

ధరలయందు గొప్ప తగ్గుదల

హిందూదేశమునం నన్నభాగములందను ఈ మిల్లులకు
అత్యధిక మగు గిరాకి యుండుటవలననే ధరలను మిక్కిలి తగ్గించు
టకు వీలైనది.

సాక వీలెట్లు:—

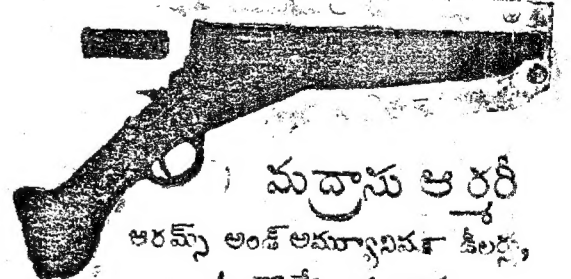
బాట్టిపాయి అందు కంపెనీ

4/153 బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

స్వదేశి బట్టలు

రూ 250000-0-0 మూల్యముతో 15 సంవత్సరముల
క్రీతం ఇప్పుడు మూల పరిశ్రమను స్థాపించినవంశతి ఎల్లరకు
విదితము. ఈ బట్టలలో పండిత ఎర్రపత్తితో ఎడమచులును
తెల్లపత్తితో తెలుపుచులును (రెం 11 1/2, 20 1/2 డ్య) కోజి
1 కి చెయ్యిపోనుల వాటి తయారుచేయించి సదకు మూలతోనే
చేరిమగ్గులను సైని అన్ని గళముల గడ్డలను సయించి చాక
గళలను యిచ్చుచున్నాము. అన్ని వాట్లను ఏ తెట్టు కావలెను.
ధరలబాపితాకు, ఇతరములను వ్రాసిన తెలుపుచును.

శ్రీ సూర్యనారాయణ స్పిన్నింగు అండ్
వీవింగు మిల్సు, రిజిస్టర్డ్ 1
వందలపాక, (తూర్పుగోదావరి)

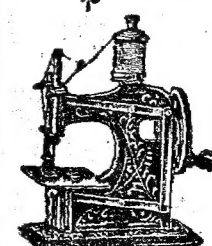
మద్రాసు ఆర్మరీ

ఆరమ్స్ అండ్ అమ్యూనికల్ షిప్స్,
4 బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

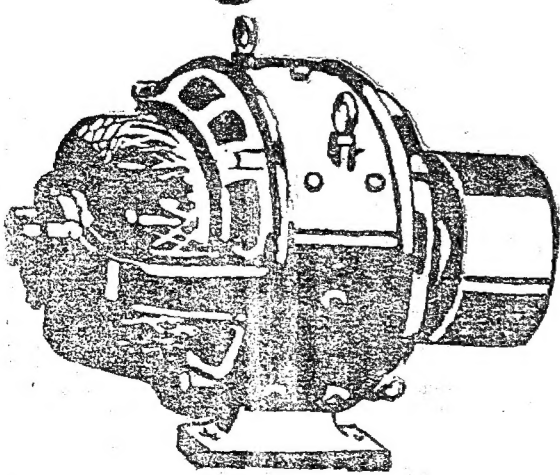
గలవిధ ఆయుధములు, వాటి సందహానము, వాగ్దాన
ము, వై సెన్సు పొందినవారనునటు చేయివర వాట్లమునునాకు
కూడితిమార్గములు పండిత లాభకరమున జరిగెను. ఆయుధములు
కరమునకు చేయబడును. వాటినిపొందు ఖరీద అనుభవమును

శ్రీరమడుడు! మంచిలాభము!! ఈ నెలవరకు మాత్రం!!!
అద్భుతమైన చిన్న కుట్టు మెషిన్

ఈ చిన్న సయోగట్టు మెషిన్
నీమలో తయారుచేయబడినది. దీనితో
పెద్దకుట్టు మెషిన్ లో కట్టువట్టు ఇంటి
లో ఉండు స్త్రీలు వాటికలం అన్ని విధ
ములైన కుట్టుపనుల నులభముగా చేయ
వచ్చును. ధర రూ 8, పోస్టేజీ అ. 10%
ప్రకాశంకంపెనీ, 18 బీటు, సాకార్ ఫోర్ట్, మద్రాసు

ఎలక్ట్రిక్ దీపములు

గొప్పక మైన
సామానులు
సరసమైన ధరలు

మా యింజనీర్స్
మా గ్యారంటీతో
స్టాంట్లు ఫిట్టింగుచేసి
కొరింగు ఆర్డరులో
వర్కగించగలము.

4

కట్టలునులుండుగాని, పల్లెలయందుగాని, ఫ్యాక్టరీలకు, మేడలకు, రాజభవనములకు యలక్ట్రిక్ దీపములా,
పంకాలు, నీటియంత్రములు ఏర్పాటు చేయటయందు ఈ కంపెనీవారు చాలా ప్రోత్సహించినవారు. యలక్ట్రిక్ దీపములను
చిన్నదిగాని గొప్పదిగాని మీకు కృత్రికముగా పరి చేయించి యివ్వగలము. యలక్ట్రిక్ ఫిక్షన్ లు వివరములలో సల
హలు, ఎట్టి వీట్లు ఉచితము.
సంపాద:—ఆంధ్రప్రయంజనీరింగు కంపెనీ, యింజనీర్స్, బెజవాడ.

అపూర్వ విజయము

31-12-29 తో అంత్యముగు మొదటి నాల్గవత్సరముల

వాల్మ్యయేషన్ ఫలితము

నికరలాభము రు. 32,712 లు

ఇప్పుడు అమలులో నున్న ప్రాస్పెక్టివ్ ప్రకారము లాభములతో కూడిన

యావజ్జీవపు } పట్టాదారులకు
ఎం.జా.మెం.టు }

1000 కి సంవత్సరమునకు రు 10/- లును

పట్టాదారులకు సం॥నకు 100-కి రు. 6/- లును

డివిడెండును

ఇవ్వవచ్చునని మా అక్యుయరీ గారు శిఫార్సు చేయుచున్నారు

ఇట్టిఫలితము భీమాకంపెనీల చరిత్రలో అరుదు! అహర్వము!!

ప్రజాదరణవలన కలిగిన ఇట్టి అపూర్వవిజయమునకు మా హృదయపూర్వక పంధనములు

పలుకుబడి గల ఏజంటు కావలెను

వివరములకు కార్యదర్శికి వ్రాయండి:—

ఆంధ్ర ఇన్సూరెన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్.
మచిలీపట్టణము.

'మోడల్' ఫౌంటెన్ కలము 'MODEL' FOUNTAIN PEN

మన దేశములో చేయబడినది Made in Dayalbagh, India

ఇంత చక్కని కలములు మన దేశములో తయారగుచుండగా విదేశీకలములకు పోలే ?

మనము ప్రతిరోజు ఉపయోగించు వస్తువులన్నియు క్రమముగా దయాలాబాగ్ లో తయారగుచున్నవి. దేశీయులందఱును పనిచేయుచున్నది దేశీయములకు ఆర్థికస్థితిని బాగు చేసెదరుగాక. ప్రస్తుతము దయాలాబాగ్ లో ఫౌంటెన్ కలములు, సిగరలు, సామఫోనులు, D. C. Electric Ceiling Fans, Highclass and Sen Laboratory Balances and weights, కత్తులు, చాకులు, తోటకత్తులు, పేటకత్తులు, Safety razors, వివిధరకముల బొత్తములు, పాల్కులు, బహుచక్కిని తలుపుగడియలు, డెయిరీఫోరములలోని పచ్చివెన్న, కోటుగడ్డలు, వట్టగడ్డలు, చాపులు, చీరలు, కున్నాళ్లు, బియ్యములు, మొదలగు అన్నిరకముల విలువనూటతో తయారగు బట్టలు, మేల్లెనబోర్లు, తోలునూటుకేసులు, హోండుబాగలు, (Handbags, Kitbags, Briefbags etc) హోల్డల్సు (Holdalls) పటికాలు మొదలుగాగల అనేక వస్తువులు తయారగుచున్నవి.

ముఖ్యముగా గమనింపవలసిన విషయము: దయాలాబాగ్ వస్తువులు నాణ్యమునకు పెట్టినది పేర్ల పక్షములకు టోప ధరలు అన్నివిధములగు వివరములకు వస్తువులకొరకును ఈ క్రింది చిరునామాకు వ్రాయవలెను.

ది ఆంధ్రనాత్సంగ స్టోరు

మదరాసు రాజధానికి పోలు ఏజెంట్లు:—మెయిన్ రోడ్డు, కాకినాడ.

క్షౌరమునకు సిద్ధపరచుట

రైట్స్ కోల్ టాక్ షేవింగ్ సబ్బుయొక్క మీగడవంటి నురుగు గడ్డముపై వెండ్రుకలను మృదువు పరచి, త్వరితముగ క్షౌరమునకు సిద్ధపరుచును.

రైట్స్ కోల్ టాక్ షేవింగ్ సబ్బు ఉష్ణప్రదేశములకు తగియున్నది. ఏలనగా, దీనియందు గల వైద్యగుణములవలన కోతగాయములు చిముపోసి విక్కిలి బాధ కలుగకుండు జేయును.

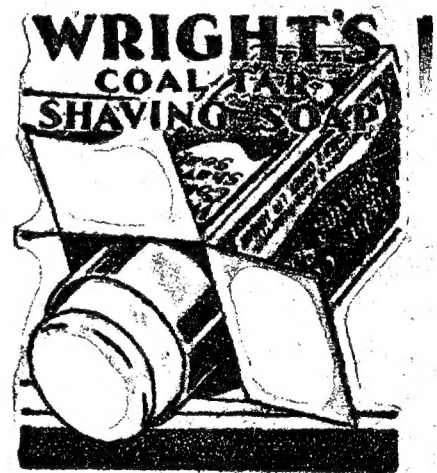
నేడే మీరొకరైట్స్ కోల్ టాక్ సబ్బునుకొనిన, మీ నిత్యక్షౌరముయొక్క శ్రమతొలగగలదు.

ఉచితము! రైట్స్ కోల్ టాక్ 12 సబ్బు రేట్లను బంపినవారికి రైట్స్ షేవింగ్ స్కిక్ ను, లేక ఒక డబ్బా ప్రాస్పెక్టివ్ వెనబాలోకంపాడరును 20 రేట్ల బంపినవారికి యొకపెట్టె సాంధ్రా పాడర్ ను తిరిగి పంపినను బయట యున్నవేయబడిన రేపర్ ను మాత్రమే గొప్పబాన్సు, నెం. 783, బొంబాయివారికి పంపవలెను. ప్రాస్పెక్టివ్ రసం ఒక అడా డిల్లను పంపుదు.

పోల్ ఏజెంట్లు:—

టి. యస్. ఆర్. గిల్లెట్,

17 ఎ, ఆక్సినియన్ వీధి, మద్రాసు.

"వశీకరలేహ్యము"

5

గంటకు వీర్యము గట్టిపరచును. సింహముతో పోరాడగలకత్తి నిచ్చును. సంసారసౌఖ్యమును చక్కగ అనుభవించునను. రక్తము శుభ్రపరచును. గొండ్రాండకు సంతానము కలిగించును. స్త్రీపురుషులకు అనందము కలుగజేయును. హిమాలయపర్వతవనమాలికలతో, బంగారుతో చేయబడెను. గుణము లేదన్నవారికి డబ్బు వాపను అలపెదము. దీనిగుణము వర్ణించుటకు దొరతన మొప్పును. వాడితీరుడు. డబ్బా 80 తులీ దు.కి. 60 తులీ 6-కి జర్మను క్యాప్సుయొక్క గనీరియాకు 80, దు. 2/8. డాక్టర్ A. S. మూర్తి, చికాకోల్ సిటీ.

కొత్తరకము పుస్తకములు

ఆంధ్రజనుల నూతన భావములను ఆశయములను తెలిపెడి రమ్యములగు కొన్ని కథలు ముద్ద్రితైలిని రచియింపఁబడినవి. (1) కమలాక్షి (2) రాజేశ్వరి (3) చిత్రకథానుంజరి రెండు భాగములును. ఒక్కొక్కపుస్తకము నెల 8 అణాలు.

ఇవియును, తక్కిన పుస్తకములును పరియవారు ఏతవ్రంధకర్త రాయవలె వెంట కొలుదు. ఎం. ఏ. గుంటూరు ప్రాసికొనవలెను.

వశువుల చీడపారుల మందు

ఇది యీ వ్యాధియొక్క అన్ని దశలందును అద్భుతముగా పని చేయును. నిరసాయముగా నుపయోగించు వచ్చును. రైలుపార్శ్వములకు ఒకేసారి ఎక్కువబుడ్డు తెప్పించుకొనిన, పోష్టుబుడ్డులు తగ్గును. బుడ్డు 1 కి గ్రా 2-0.0; ప్యాకెండు పోష్టుకి గ్రా 1-0-0.

అయ్యు రేదభూపణ, నోరి రామశాస్త్రి, ఆయుర్వేదవిలయము, బెజవాడ.

జబ్బు గల వారలకు, జ్వరపీడితులకు, పసిపిల్లలకు, పిరగాయ కరమైన ఖేది మందు.

తల్లీ! జబ్బుగానున్న పసిపిల్లల కిమ్ము. కాల్ఫోర్నియా ఫిగ్ సిరప్ "California Syrup of Figs"

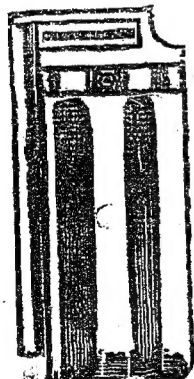
పసిపిల్లలకు జ్వరపీడితులైనను, అజీర్తిచే బాధ పడుచున్నను, "California Syrup of Figs" కాలిఫోర్నియా ఫిగ్ సిరప్ యొక్క యింపైన రుచిని ప్రేమింతురు. ఈ నిరసాయకరమైన ఖేదిమందు కడు పునుశుభ్రపరిచి మలమును వెడలనడుపును. నేడు ఒక టీస్పూనెడు జబ్బుగానున్న పసిపిల్లకు యిచ్చిన మరునటిదినమే తేటగా తిరుగును. హాని యేమియును చేయదు. మత్తును గలుగజేయు పదార్థము లేవియు యందు చేరవు.

మీ కెమిస్టును "California Syrup of Figs" కాలిఫోర్నియా ఫిగ్ సిరప్ నివ్వమని కోరుడు.

అనుపానముయొక్క వివరములు చిన్న పెద్ద వయసు గలవారందరు ఉపయోగించునట్లుగా అచ్చువేయబడి నీసా మీదనే అంటించబడెను. అంగళ్ల న్నిటియందును, కెమిస్టులం దరవద్దను దొఱకును. తల్లీ, మీరు "California Syrup of Figs" కాలిఫోర్నియా ఫిగ్ సిరప్ నే కావలెనని చెప్పుడు. లేనియెడల మరొక యిమి క్షేమను సిరప్ నిచ్చెదరు.

"పొండు మార్కు" పెంకులనే కొనుడు

సాగసునందు, ఉపయోగమునందు, విశిష్టతయును దీనికి నమానమైన ఇంటి వైకట్లు చురెద్దయు లేదు.

ఈ దిగువకంపెనీవారిచే తయారుచేయబడినది స్టాండర్డు టైల్ అందు క్లే వర్క్స్, లిమిటెడ్.

THE STANDARD TILE & CLAY WORKS, LTD.,

FEROKE, ALWAYS, BANGALORE.

వ కెంటు:—నాళం. రామలింగయ్య, కాకినాడ.
(Largest Indian Manufacturers)
కొన్ని జిల్లా వ కెన్సీలు కాళిగానున్నవి.

THE STATE-AIDED BANK OF TRAVANCORE, Ltd.

Head Office: Alleppey; Branch; Trivandrum.

(Under the auspices of the Government of H. H. The Maharanee)
(Regent of Travancore)

Chairman:—Mr. K. C. Pandalai, B. Sc., (Econ.)

Fixed Deposits are now received at the following rates:—

6 Months	5½ % per annum.
1 Year	6 % "
2 Years and more	6½ % "

The interest is payable half-yearly. The Bank has made arrangements at Madras, Bombay, Calcutta & Bangalore for receiving and paying the Deposits AT PAR. For further particulars apply to:—

Or the office of the Chairman,
7 & 8, McLean Street, Madras.

C. KRISHNA MENON, M.A.,
Acting Manager.

నూజివీడు

వార్షికోత్సవము

నూజివీడు కల్యాణియే పురమందిరము, సోపానకల్ప పంథుము, శ్రీ రాజీ గామయ్యశాస్త్రి బహద్దగు పుష్కర భాండాగారముల వార్షికోత్సవము శ్రీయుద్ధి శాస్త్రి వారి యాచార్యవంతులు వి. పి. ఎల్. టి. వారి యాచార్యవంతులు జయప్రదముగా జరిగెను. పురమందిరపును సాలహాసీ దీక్షను జరిపిపిమ్ము ధన్యుతిపాతకాల ప్రధానాచార్యులగు శ్రీ యుద్ధి. సత్యనారాయణమూర్తి వంతులు వి. పి. ఎల్. టి. వారు "పురమందిరము-సోపానకల్పపంథు" పూర్వము 25 వలకు నాపవ్యాసముగా వింపిరి. శ్రీయుద్ధి. శాస్త్రి వారి వారు పురమందిరపుద్ధి మాదాకులగు పెక్కు ఆయుర్వీధుల వారిను ఒక సంగతి. ఆధ్యక్షులు పుర మందిరము మున్నగు అన్ని పంథులు వదిలకామన నభ్యున్నతికి రావలెనని యాచార్యవంతులవారి కార్యక్రమము పూర్తి అయ్యెను.

నగ్నవీటు బ్రయినింగు

జనవరి నెల 2 వ తేదీ మొదలు 11-1-81 వరకు పదిది ముల్ గ్రామమున పగ్గవుటు బ్రయినింగు క్లాసు జరుగవలె యున్నది.

శ్రీ పుయ్యంగు రాజావారి నందననమన నీ బ్రయినింగ్ క్లాసు జరుగును. ఉన్నతపాతకాలనుడియు, నూజివీడు కేంజి ప్రాథమిక పాతకాలనుడియు, కృష్ణ జిల్లాలోర్లు ఉన్నత, మాధ్యమిక పాతకాలనుడియు పెక్కు మంది ఉపాధ్యాయులీ తోటికునందరూ, శ్రీ శ్రీ పుయ్యంగు రాజావారి నూడ పగ్గవుటుకలీతనందరూ వినుచున్నాము. జిల్లాపగ్గవుటు కలీతనందరూ రాజావారిని ప్రార్థన చేయుచును గావించుచున్నాము.

మునసబ్ కోర్టు

నూజివీడు మునసబ్ కోర్టు ఆనుకేసుకో ప్రస్తుతము బెజవాడ యందున్న కోర్టుకు గన్నవరం నూజివీడునన్ని ఆన్సలు వారికోర్టు భవనము నిర్మింపమనిజనని ప్రభుత్వమునాకు తత్వలూపగొని విని నూజివీడు లోక సమాజమున ప్రభుత్వమునాకు గావించిన నియామక ముకనుమెననిన్ని గన్నవర మన్నివిధముల కోర్టుపెట్టుట కవస్థను నిన్ని అన్ని సౌకర్యములకు విలయమై, గన్నవరము కన్న పెక్కు మాన్యు అధికముగపత్తి కల్గిన నూజివీడు అందే పక్షము కోర్టుకు నెలకొల్పుట వ్యాధియును ధర్మయుతమును అయియున్న దనియు, శ్రీ గవర్న మెంటువారు మొదలు ఈ విషయములన్నిటిని విచారించియు తాలూకాకచేరి, శివ్యాటికడకుకచేరిలు ఇచ్చుటనె నిర్మించ తీర్మానించి సవరు భవనము నిర్మించిరనియు, కావున ఈ గ్రామమునకీ కోర్టుభవనము కట్ట నుత్తత్వ తీర్పింపవలెననియు, శ్రీ గవర్న మెంటువారిని ప్రార్థించిరి. (ఒక విలేఖరి)

హిందూపురము

ఈ ఊరి మునిసిపల్ హైస్కూలు నందును మునుగు పనిసంపత్తురముగా ప్రధానోపాధ్యాయులుగ పనిచేయుచుండిన శ్రీయుద్ధి. యస్. రామయ్య యం. ఎ. ఎల్. టి. వారు వెంగళూరు కన్వెన్యంటు నందలి మునిసిపల్ పాతకాలలకు ఎదుకేసుకో నూపరింపెంబెంటుగా నియమింపబడినందున వారిని సమ్మానించుటగాను పాతకాలయందలి విద్యార్థిబృందము, ఉపాధ్యాయవర్గము ఈనెల 20 వ తేదీ కనివారము నాడు పెనుగొండ జోర్డుహైస్కూల్ ప్రధానోపాధ్యాయులగు శ్రీయుద్ధి. శాస్త్రి వారు వి. పి. యల్. టి. ఆధిపత్యమున హైస్కూలుభవనమున ఒకబహిరంగపథ జటివీరి. శ్రీ రామయ్యగారి గౌరవితములను, విద్యార్థులను తెలియబరచుచు ఆంగ్రమున గీర్వామున పద్మ శ్లోకములు అర్చింపబడెను. ఆంగ్లమున వారిగుణములను వివరించు ఒక వేదిక సమర్పింపబడెను. ఆంగ్లపద్యములు వారినిగురించి వ్రాయబడి సమర్పింపబడెను. శ్రీవారోద్ధ ప్రాతివిద్యార్థులు వారిని గురించి సభయందు ప్రశంసించిరి. పురజములూడ వివిధముగ వారి యోగ్యతనుగురించి జడివీరి. అగ్రాసవాధిపతులను సమ్మానించు ఒకనివేదిక యర్పింపబడెను. శ్రీరామయ్యగారికి రజిత పాత్రలు సమర్పింపబడెను. మధ్యాహ్నము పభిలకు అల్పాహారముల నొసంగిరి. ఛాయాపటములు తీసందర్శమును నూపించు నవి నాలుగు తీసికొనబడెను. పభిలకును, అగ్రాసవాధిపులను, శ్రీరామయ్యగారిని సమ్మానించు నాటి సభ రాత్రి 8 గంటలకు జయప్రదముగ ముగిసెను.

దు. కృ.

అఖిలభారత చరఖాసంఘము - ఆంధ్రశాఖ

1928 సెప్టెంబరు మొదలు 1929 సెప్టెంబరు, 1929 సెప్టెంబరు మొదలు 1930 సెప్టెంబరు వరకు రెండు సంవత్సరములలో అఖిలభారత చరఖాసంఘపు సంస్థలలోను, అఖిలభారత చరఖాసంఘ మువారిచే ధృవపత్రములు పొందిన సంస్థలలోను జరిగిన ఖద్దరుపనిని తెలుపు స్టేటుమెంటు:-

సంవత్సరం	ఉత్పత్తి		అమ్మకం		మొత్తం	
	అఖిలభారత చరఖాసంఘపు సంస్థలు	అఖిలభారత చరఖాసంఘపు ధృవపత్రములు పొందిన సంస్థలు	అఖిలభారత చరఖాసంఘపు సంస్థలు	అఖిలభారత చరఖాసంఘపు ధృవపత్రములు పొందిన సంస్థలు	ఉత్పత్తి మొత్తం	అమ్మకం మొత్తం
1928 ఆక్టోబరు మొదలు 1929 సెప్టెంబరు వరకు	85,074-14-1	2,55,140-9-1	2,01,959-8-2	2,15,755-18-8	3,40,215-7-2	4,17,715-0-10
1929 ఆక్టోబరు మొదలు 1930 సెప్టెంబరు వరకు	8,84,267-8-6½	4,06,377-10-5	4,16,294-8-11	3,70,250-14-3	7,90,645-2-11½	7,86,545-7-2
2. అభివృద్ధి	2,99,192-10-5½	1,51,287-1-4	2,14,335-5-9	1,54,495-0-7	4,50,429-11-9½	3,68,880-6-4
4. నూటికి:-	852%	59%	106%	72%	182 1/3%	88 1/3%
బంధు	వే. నారాయణమూర్తి, కార్యదర్శి.					
19-12-30						

క్రొత్తచోకల్ బోర్డు చట్టము

II

(వి. అప్పారావుగారు తా. బో. మొదలు)

గతవ్యాసములో ఇక్కడెక్కడ ఎన్ని కలకు గురించి వ్రాసి ఆచార్యులన దేశమునందలి అవినీతి కొంతనిర్మూలించునని వ్రాసియుంటిని. ఈ క్రొత్త చట్టమును అనవసరముగా తేలుచున్న మా ర్యులలో ఒక్కదానిని గురించి ఇందువివరించెదను. రివిన్యూ అర్డరు ల కు ను జడ్జి ల ఆర్డరు ల కు ను ఎంత ఖేదముండునదియు ప్రతి వారికి నిద్రపిన్న విషయము. అందువలననే ప్రతిముఖ్యవిషయమునను గూర్చిన సమాచారము విచారణాధికార మీయబడియున్నది. ఈ సందర్భముననుంచి యే తాలూకా జిల్లా బోర్డుల మొదలగు ఎన్నికల వివాదములు మొదలగు విషయములలో విచారణాధికారము స్వాధీనములగు కీయబడియున్నది. ఈ విషయమున 'సెక్షన్ 26 బి' వా రేఖ్య ప్రాయశిచ్చిరను విషయ మాలోచింపక ఈ ఆర్డరుని మార్పులన కలుగు లాభనష్టములను గూర్చి విచారించును. ఎన్నికల వివాదములు స్వాధీనములగు తీర్మానములకు చాలకాలము పట్టుటచే ఆ తీర్మానము వలన లాభములు ఆ వివాదముల కు కలగించుచుండుట లేదను విషయము సత్యమేయెవను, స్వాధీనములలో చేరి విషయములు సత్యాన్వేషణయంతములై యున్నవి. ఎన్నికల వివాదములలో కోర్టు గవర్న మెంటువారు తీర్మానించినవెను మాన్యువలన సత్కారము కలవారికి చాల చిక్కులు తలపింపగలవు. జరిగిన పక్షమువారు అధికారమునందుండునపుడు, వారి ప్రతిపక్షులకును, కాంగ్రెసు పక్షమువారికికారమునందుండునపుడు వారి ప్రతిపక్షులకును, పరస్పర భేదములు కలవారు అధికారమునందుండునపుడు వారిలో ఒక్కొక్కరిని స్వాధీనము పొందుటకు దుస్సాధ్యముని చెప్పదగును. అత్యగ్రహణ కలవారికి, ఇట్టి వివాదములు తలపింపించునపుడు, మిన్నకుండుట యొక్కముని తోచును. ఆర్థిక విషయముల లేక మేధాసంపత్తికలవారికి కోర్టు బోర్డులలో స్థానమేలేకుండునట్టి కోర్టులలో, ఇట్టి వివరీతపు మార్పు చేయుటకు కారణములేవియో గోచరింపజున్నది. లోకలో నెల్లూగవర్న మెంటున మంత్రిలుని అందరికిని విదితము. వారు కాసనసభయందలి ఒక ప్రత్యేకించిన మెజారిటీ పార్టీకి జేందిన వారు గనుండురు. ప్రస్తుతము లోకలో నెల్లూగవర్న మెంటుకు సంబంధించిన మంత్రి స్వాధీన వాదియగుటచే, ఎన్నికల విషయములలో పరిశీలనాజ్ఞానము వారికి కలదని మనము భావించినను, ఎట్టివారికిని స్వపక్షాభిమానము వదలుట అస్సాధ్యమగుటవలన, ఎన్నికల వివాద పరిష్కారములు స్వాధీనమునను నదలచే ధర్మముని నొక్కి చెప్పవలెను. ఈ మంత్రిసభమున స్వాధీనవాది కాక, మఱియొక యిండునపుడు, ఇట్టివివాదములు ఎంతటి అభోగతి పాలగునో నేను వర్ణింప నక్కరలేదు. ప్రాయశః ఇంద్రెక్కడ ఎన్నికలవలన వెంటటి దుర్మితి ప్రబలినో, దీనివలనగూడ అంతటి దుర్మితి ప్రబలవచ్చును. కనుక, ఈ మాన్యువలన ప్రజలకు నష్టము వాటిలకమునుపే ప్రస్తుతపు చట్టమును మార్పుచేయుటకు కాసనసభవారు ప్రయత్నింతురుకాక, ఈ వివాదములు శీఘ్రముగ పరిష్కరింపబడుటకు వలయు సాధనముల నరయుటగూడ అవశ్యకమని యే చెప్పవలయును. ఇట్టి వివాదములు స్వాధీనవాదుల పక్షమున లేక పరోక్షముగ పరిష్కరింపబడుటకన్న ఆక్రమ మందబోదు. ఇట్టి మార్పుయందు విచారణాసమితిని పెంచుకొనిన శ్రీయుత మునుస్వామి నాయుడుగారు పవరణిల్లువలన గాని లేక రూల్సుమార్పులవలన పూర్వపు పద్ధతి నట్టేయుంచి దేశమునకు మేలుచేయుగాక యని నమ్మదను. గత కాసనసభయందు వారుండియు ఇట్టివివరీతపు మార్పుకు వారేలసమ్మతించిరియని విలపింపవలసియున్నది. ఈ మాన్యువలన గవర్న మెంటువారికి కల్లలాభములు నున్న యగునపుడు వారిమాన్యువ కోరియుండరు. ఇక్కడెక్కడ ఎన్నికలర్డరునకు సమ్మతించిన గవర్న మెంటువారు ఈ మాన్యువ కోరియుండరని విశ్వసింపవలెను. గతమునకు పగచిన లాభములేకతన, తామునను అనతికాలములో జరుగుగాకయని కోరెదను.

సంగీత ప్రియులారా!

ఒడియన్ ఎలక్ట్రిక్

గ్రామోఫోను రికార్డులను, వినుడు

అద్భుతమైన నాదశుద్ధత గలవి
ప్రేమిలు, సుప్రసిద్ధులగు గాయకుల
నవీన కీర్తనలు

దీవ్యముగా, శాస్త్రోక్తముగా తయారుకాబడినవి

శ్రావ్యమైన యువకరణములు గలవి

దక్షిణ హిందూదేశపు రికార్డులు

తెనుగు, కన్నడ, అరవ,

భాషలలోను, వాద్యసంబంధ మైనవి గలవు.

ముఖ్య ఏజెంట్లు:-

ప్రొడెన్ బర్లు ఆండు కో.,

జి. టి. మదరాసు.

ODEON ELECTRIC

1931 ఆమృతాంజనము డి ఫో వారి 1931

ఆందమైన రంగుల క్యాలెండరు

ప్రసిద్ధిచెందిన చిత్రకారులచే వ్రాయబడిన

సుందరి, (రెండవకములు) మహాత్మా గాంధీ

త్రివర్ణ చిత్రపటములు గలవి.

క్యాలెండరు 3-కి 0-6-0, 12-కి 1-4-0, 100-కి 9-8-0

పోస్టు ఖర్చు ప్రత్యేకము.

ప్రస్తుతము వి. పి. చార్జీలు యొక్క వరకులచే ఆర్డరు మొత్త సామ్మతో సహా అడ్వాన్సుగా

మరికొరకు మాత్రముగా పంపకోరెదము.

మర: 50 క్యాలెండరు, ఆంధ్రప్రదేశ్ ఆర్డరు సగముసామ్మ అడ్వాన్సుగా పంపుచు దగ్గర

కైల్వేవేక తెలుపవలెను.

బొంబాయి - ఆమృతాంజనము డి ఫో - మదరాసు.

మా ఏజెంట్లద్వారా పత్రికలను స్వీకరించు చందాదారులకొక నిజ్జిప్తి

చందాదారు లందరును తమ చందాధనముయొక్క పరిమితి ముగియుటకు పూర్వమే రాబోవు

మాసపు చందాను మాయేజెంట్లకు చెల్లించనియడల పత్రిక నిలుపుచేయుట తలపింపగలదు. గాన చందా

దారులు మాయేజెంట్లకుగాని లేక వారియనుమతి పొందినవారికిగాని చందాలను చెల్లించి పత్రికలను స్వీకరింప బ్రార్థింతులు.

వ్యవస్థాపకుడు.

ఎ. జే. దేశాయి బ్రదర్లు
88, మింటుబీధి, హార్సుటపుర, మదరాసు.

ఆల్బర్ట్ ముమై గార్డరంటి
గల కన్సూమర్ ట్రెలు నీపా 1కి

మెరు 0-6-0

ఒకడెకా సీసాలకుట్రాలు
ఖర్చు (గం) రు 8-0-0

మాద్య ఆర్థికజనము, గోరజన
మొక బూలు ఇంగున, రబ్బరు స్టాంపు
ఇంకి, కరీములాము, హండ్ టేబి, మా
ట్రెలు, కమూరి, పంజాబ్ మత్తెత్త, కచ్చు
కర్నూరము, మొదలైనవి దొరకను.

పరస్పరములో ఏజెంట్లు, మదరాసు
లో అమ్మవాణి మహావలసక్రయ.
బాపిటాలకు వైకన్న వివాసమునకు
వ్రాయుడు.

విదేశవాసులు

మెరాపీ అగ్ని పర్యవేక్షణ ప్రమాదము

1300 మంది చనిపోవుట

లండన్, డిసెంబరు 29:—మెరాపీ అగ్ని పర్యవేక్షణ ప్రమాదములో 1300 మంది చనిపోయిరి. ఇందులో వందలకొలది కన్యకలను కూడా చనిపోయిరి. వీరిసంఖ్య చేర్చి 1300 మంది అని అంచనా వేసిరి. ఇంకను అగ్ని ప్రమాదము ప్రవహించుచున్నది. ఈ ప్రదేశమునందు భారీచేయబడినది గాన ప్రమాదము తేదు. (రూటరు)

సామగ్రి నౌక కపాయము

క్యోటో మూర్ అనునొకయొక్క క్రిందిభాగమునం దగ్ని జ్వాలలు

(రూటర్ స్పెషల్ సర్వీస్)

ఎడన్, డిసెం 28:—మూర్ లెనర్ క్యోటో మూర్ నౌక (బొంబాయి నుండి, లండన్ వరకును కేసుచేసిన నౌక) వెలుపలి పార్శ్వభాగమునకి దీసికొనిరాబడినది. దాని ప్రక్క భాగములు ఎక్కువగా అగ్ని ప్రమాదమునందలి కన్నులు నుండి అగ్ని జ్వాలలు వెలుగుచున్నవి. ఎవరికిని అపాయము వాటిల్లలేదు.

ఈజిప్టులో కార్మికుల కష్టములు

జేమ్ ఎడిలెడ్ ఆండర్సన్ గారి వ్యాసము

లండన్, డిసెంబరు 27:—జేమ్ ఎడిలెడ్ ఆండర్సన్ గారు ఈజిప్టు ప్రతిమలలోని కార్మికుల నిత్యజీవితమును గూర్చి ఇంగ్లండ్ లోని లేబర్ రివ్యూ పత్రిక కొక వ్యాసము వ్రాసిరి. 1 1/2 పేజీలనుగూడ మిల్లులలో పనిచేసే నియమించుచున్నారని. అధికారులు వారిని కొరడాలుతో కొట్టి చాలకాలము వారిచే పనిచేయించుచున్నారు. కాని వారి కిచ్చు కూలి మాత్రము రోజుకు పది పైసలు మాత్రమే. ఎప్పుడును గంటలు మున్నగు వాని కట్టడముల మున ఆ పిల్లలు మేల్కొని యిండునట్లు చేయుచున్నారు. కంటన్ ను గుడారములను నిర్మించి పనిలోనున్న చిన్న పిల్లల యపధి కూడ సేమియు బాగుండలేదు.

అని యామె యందు వ్రాసెను. దెయిలి హెరాల్డు పత్రిక యీ వ్యాసమునకు ప్రాముఖ్యము నిచ్చుచున్నది. (రూటర్ స్పెషల్)

బర్మా కొట్లాటలు

రాండు లేబిల్ సభకు వెల్లిన బర్మా ప్రతి నిధుల యభిప్రాయము

లండన్, డిసెంబరు 27—దెయిలి టెలిగ్రాఫ్ పత్రిక ప్రతి నిధిలో ముచ్చటించుచు రాండు లేబిల్ సభకు బర్మా ప్రతినిధులు X వెల్లిన పేక్షాపక గార్లు బర్మా కొట్లాటలకు కారణము అధికమేనని, రాజకీయముకాదని. బియ్యపుధరలు విపరీతముగా పడిపోవుటయే యీ కారణమని వారి యభిప్రాయము. ఈ బియ్యపుధరల విషయమున ముఖ్యముగా యూరప్ యొక్క యు మరకొందరి పై దేశములవారి యొక్క యు లాభములు మాత్రమే పాటించబడినది పేక్షాపక గారిని. వీరికి ప్రభుత్వము వారి సహాయముగూడ ఉండెనని, ఆస్ట్రేలియా కనడా దేశములవారు తమ గోధుమ వ్యాపారము విషయమున నెట్లు పరిష్కారము జరుపుకొనినో, బర్మా బియ్యపు వ్యాపారము విషయమున గూడ నట్లే యొక పరిష్కారము కనుగొనబడుననియు లేకపోయినచో బర్మానితిగతులు మరింత విషమించుననియు వారనిరి. (రూటర్ స్పెషల్)

పోర్చుగీసుగిరిలో వడగండ్రుపానుచే బాల్కును నౌకా విమానము అగిరియెను. ఇందున్న వారిని గొని తెచ్చుట కేసిన విమానముగూడ సహారాలో దిగి పడినట్లు. ఇంకొక విమాన మేగి అందున్న సిబ్బందిని గొని తెచ్చెను.

కాపెన్ విన్నెంట్ చిన్న విమానములో క్రాయ్డన్ నుండి తెల్లకల్లును తెగిలెను. అతడు ఇండియాకు రావలసి యున్నాడు.

ప్రాఫెసర్ ఏ. ఏ. మాక్స్ వల్ గారు మరణించిరి.

అమెరికాలో బ్రిటిష్ రాయబారి వర్గమువారు

అమెరికా రహస్యములను సోవియట్ ప్రభుత్వమున కందిచ్చుచున్నారా?

లండన్, డిసెం 27:—అమెరికాలో కమ్యూనిస్టుల ప్రచారమును గూర్చి విచారించుటకు ఒక యువసంఘ మేర్పడియుండెను. ఈ యువసంఘమువారు తమ నివేదికను ప్రకటించిరి. ఇచ్చటి బ్రిటిష్ రాయబారులు తమ విదేశాంగభాష కా ర్యాలయమునకు పంపుచున్న వ్యత్యాసముల ద్వారా అమెరికా ప్రభుత్వపు రహస్యములు చాల బయల్పడి పోవుచున్నదని యీ నివేదిక తెలుపుచున్నది. బ్రిటిష్ రాయబారుల రహస్య ద్వారా సోవియట్ రహస్య సంఘమునకు తెలిసిన వారికి వ్యత్యాసము లండనేయబడినవిగూడ నివేదిక తెలుపుచున్నది. వాషింగ్టన్ లోని బ్రిటిష్ రాయబారుల రహస్య తమకు అమెరికా ప్రభుత్వమువారి ప్రయత్నములనుగూర్చి యెల్లప్పుడును టెలెగ్రాఫ్ లోని సోవియట్ రాయబారి వర్గములనుండిన ఆగా బీకాఫ్ గారు గాంచిన ప్రకటనను నివేదిక ఈ పందర్బాసన సుదాహరణముగా నెత్తిచూపుచున్నది. అందుచే బ్రిటిష్ రాయబారులు తమకు తెలియకుండగనే తమ రహస్యములను సోవియట్ ప్రభుత్వమువారికి సహాయము చేయుచున్నారని నివేదిక నుడుపుచున్నది. (రూటరు)

మెల్ చెట్ ప్రభువు మృతుడగుట

బ్రిటిష్ పారిశ్రామిక నాయకాగ్రేసరుడు

లండన్, డిసెం 27:—మెల్ చెట్ ప్రభువు మరణించెను.

మెల్ చెట్ ప్రభువు మరణవార్తను ప్రకటించుచు, బ్రిటిష్ పత్రికలు వారిని విశేషముగా పొగడియున్నవి. పారిశ్రామిక ప్రపంచములో ఆ ప్రభు వొక సేవాధిపతి యని, సందేహము ప్రతిక నుడుపుచున్నది. కాస్త్రీయపక్షములపై నడుపబడు పరిశ్రమలు ఉన్నతయత్నములకు ప్రేరేపించు మహాకీర్తిని గోల్పోయినవని 'అబ్జర్వర్' పత్రిక యభిప్రాయ పడుచున్నది. మెల్ చెట్ ప్రభువు ధీకై సమాధిని పలుకుచున్నది.

సార్వభౌమదంపతుల పరామర్శవార్త

మెల్ చెట్ ప్రభువు పరామర్శ జేయుచు, దేశమునందలి పరిశ్రమల నభివృద్ధిపరచుట కామెర్ల నిరంతరము తనకీర్తులను వియోగపరచుచుండె ననుటను తాము పూర్తిగ గుర్తించియుంటిమని సార్వభౌమ దంపతులు వార్తనవేసిరి.

మెల్ చెట్ ప్రభువు జీవితచరిత్ర

మెల్ చెట్ ప్రభువు మరణించు సరికి వారి వయస్సు 82 మాత్రమే. బ్రిటిష్ పరిశ్రమలను కాస్త్రీయముగ పునర్నిర్మింపవలయు ననువారి గోష్టికి వారు చెందియుండిరి. 76 మిలియన్ మూలధనముతో స్థాపించబడిన ఇంపీరియల్ కెమికల్ ఇన్స్టిట్యూట్ (సామ్రాజ్యరసాయనసామగ్రిపరిశ్రమ) ను స్పష్టించినది వారే. ఆసంస్థకు వారధ్యక్షులుగనుండిరి. మరి పది రెండువర్తక సంస్థలకు వారధ్యక్షులుగానుండిరి. మొత్తముమీద వారు ముప్పదికంపెనీలకు డైరెక్టరుగ నుండిరి. 1906 నుండి 1928 వరకు వారు పార్లమెంటు సభ్యులుగనుండిరి. 1928 లో వారికి ప్రభుత్వధీరుడ మొనరిరి. విరోధా మహాసంగ్రామము యమున వారు ప్రభుత్వధీన నిర్వాహకారిగనుండిరి. పిమ్మట ఆరోగ్యకాళాపంత్రిగ నుండిరి. 1928 లో జరిగిన బిత్త దేశములసమావేశమునకు వారధ్యక్షుత్వమువహించిరి.

నూతన మెల్ చెట్ ప్రభువు

మెల్ చెట్ ప్రభువుని కుమారుడు గౌ. హెన్రీ మాండ్ గారు మెల్ చెట్ సంస్థానమున కిప్పుడు ప్రభువయ్యెదరు. వీరు పార్లమెంటులో కన్సర్వేటివ్ పక్షసభ్యులు. ఇప్పుడు వీరు ప్రభు వయిరి గాన, వీరి నియోజకవర్గముగు తూర్పు క్యెంటిడిని షా (లిసెన్సూ) లో తాత్కాలికపు టెన్నిక జరుగవలసి యున్నది.

మెల్ చెట్ ప్రభువు యూదులయొద్దనున్న మిక్కిలి యీ తోడ్పడుచుండిరి. గత 10 సంవత్సరములుగ యూదుల కార్యనిర్వాహకవర్గమునకు వారికిని పన్ని హితమున సంబంధ ముండియుండెను. (బి. అ. వై.)

WONDERFUL

Infallible Daiba Medicines for Asthma, Hernia and Hydrocele, (Re. 1-4-0 each) accidentally obtained from a Mahatma. Many Government Doctors buying. Asthma cured in a day by one dose or price refunded. SWAMI & Co., 42/5-A, Harrison Road, Calcutta.

లిబరల్ లేబర్ పక్షముల మైత్రి

హార్ట్ మార్క గారికి లాయడ్ బార్నిగారి

సమాధానము

లండన్, డిసెం 17:—హార్ట్ మార్క్ గారిలో నియమించబడిన పనివాండ్రుసంఖ్యను గూర్చి హార్ట్ మార్క గారికి ప్రకటన గాంచి యుండగా దానిని లాయడ్ బార్నిగారు విమర్శించిరి. అందుకు హార్ట్ మార్క గారు మరల సమాధాన మిచ్చిరి. లాయడ్ బార్నిగారి రిప్లస్సును మరల దానికి సమాధానముగా ఈ క్రింది ప్రకటన గాంచియున్నాడు:—

హార్ట్ మార్క్ ప్రభుత్వము వచ్చి మరల దేశమునకు హాని వాటిల్లుటకు ఉద్దేశములు ప్రవర్తించుటలో మా లిబరల్ పక్షమువారు దేశక్షేమమునకై తమ కక్షవ్యయ నిర్వహించుచున్నామని తెలుపుచున్నాడు. కాబట్టియే మీరు ఈ లేబర్ ప్రభుత్వమున కింకొకసారి యవకాశ మియ్యవలయునని కోరుచున్నాము. కాని తమకర్తవ్యము వారు సరిగా నిర్వహించినచో వారిధికారములో నుండవలయునని యెవరెంత కోరినను అనుధికారము చాలకాలము నిలువజాలదు. తన బాధ్యతలను తీరిగిన పార్లమెంటుసభ యేదియు వారి యధికారమును నిలిపియుంచుట కంగీకరింపజాలదు. (రూటరు)

ఆర్థిక ప్రవీణుడు సార్బర్ గారు

ఇండియాలో ఆరు నెలలపాటు టుండురు

లండన్, డిసెంబరు 27:—భారతదేశములోని ఆర్థిక నిత్యజీవితము పరిక్షించుటకు వచ్చుచున్న సార్బర్ గారు ఇండియాలో ఆరు నెలలపాటు నిశ్చయించుకొనిరి. ఈ కాలములో వీరు జాతీయమితివారి ఆర్థిక సంస్థలను ఇండియాకు సహకారము పెంపొందించుట యెట్లు దానినిగూర్చి పరిక్షించెదరు. విరోధా మహాసంగ్రామము కనంతరము ఆస్ట్రేలియా వారికి దేశముల ఆర్థిక పునర్నిర్మాణమునకై పాలుపడినవారిలో వీరు ప్రధానులుగా నుండిరి.

కెమాల్ ప్రభుత్వముపై తిరుగుబాటు

టర్కీలో వేయిమంది అరెస్టు చేయబడుట

లండన్, డిసెం 28:—కాన్స్టాంటినోపల్:—ఇంతవరకు టర్కీ ప్రభుత్వమువారు ఆయా పార్టీల మొదలు, ఇమాములు, మున్నగువారిని వేయిమందిని అరెస్టు చేసిరి. సైన్య దళములపై చేసిన నమమాన మున్నచో అట్టి దళములనుగూడ నిర్మూలించి యుంచుచున్నారు. ఈ నమమ వివిధమెక్కో పెద్ద తిరుగుబాటు జరిగినది. ఆ పశుయమున చాలమంది ప్రాణములు గోల్పోయిరి. కెమాల్ మత ప్రభుత్వమును తిరుగుద్రోయుటకును ప్రభుత్వమును స్థాపించుటకును తిరుగుబాటుదా ధృద్ధిపరిచిరి యిప్పటివారు భావించుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారు దీనిని నమ్ముచున్నారు. కెమాల్ పానాగారు నిన్న ప్రధానమంత్రి మున్నగువారితో ఈ విషయమై 8 గంటల సేపు సంప్రతించిరి. తిరుగుబాటుదార్లకు ప్రత్యేక శిక్షలు విధింపవలయునని నిశ్చయింప బడినది. (రూటర్)

లిబరల్ బ్యాంకి లిమిటెడ్

రిజిస్టర్డ్ ఆఫీసు - మదరాసు

ఫీక్స్డ్ డిపాజిట్లు తీసికొనెదరు. కరెంటు, సేవింగ్స్ బ్యాంకు అకౌంట్లు ఉంచెదరు. డిపాజిట్లు బాండ్లు, క్యాపు సర్టిఫికేట్లు విక్రయించెదరు.

చీటీయేలం

చీటీ యేలం మా బ్యాంకి ఉన్న ప్రతివోటున మానకు నకు ఒక పర్యాయము జరుపబడును. ఏ క్లాసు చీటీ రు 1000 లు, బి క్లాసు చీటీ రు 500 లు, సి క్లాసు చీటీ రు 250 లు, డి క్లాసు చీటీ రు 100 లు.

ఈ కాలములో వర్తకులు నౌకరులు మొదలగువారు అప్పు తీసికొనుటకు ఇది ఒక మేల్పాదము, అసలువిధాన వడ్డీలేదు. అసలు తిరిగి చెల్లించుటలేదు. ఈయేలం ప్రస్తుతము మాకడకు, నంద్యాల, బ్రాంచీలో జరుపబోవుచున్నాము.

బంగారు నగలవిదాన, దినతండల పద్ధతివిదాన అప్పుతీర్చెదరు. మా బ్యాంకితరపున పనిచేయుటకు అన్ని వోల్టేజీ యేజెంట్లు కావలెను. జీతము రు 25 లు అలవెన్సు రు 15 లు రు 100 లు ధరావతు కట్టవలెను.

టి. రామనాథకర్త, మేనేజరు డైరెక్టరు.

నామలయాలయ

(దాసు గోవిందరావుగారు వి. న.)

(నిన్నటి తరువాయి)

కళామహాత్మ్యములు

ఈ సభ లన్నిటికిని బహిర కౌతుకమును, వశిష్టత మును, ఆంధ్రులను అయిన శ్రీ తాడేపల్లి రాఘవాచార్యులుగారు అగ్రాసనాధిపతి యయ్యారని తెలుసుకొంటున్నాము. 19 లేదా 24 లేదా వరకు జరుగుచున్న కళా ప్రసంగములు మూడుభాగములుగా విభజించుచున్నాము.

అనంతర కాలమున రహస్య ముగైగాదు వ్రాసిన "హాసీయాలు" యను నామకరణముచేయబడిన రాధాకృష్ణ విలాసము అను చిత్రము లేఖనా కాలముగలదిగా నుండును. ప్రస్తుతము ఆంధ్రదేశమున చిత్రలేఖనమున కృషిజరుగుచున్న ఆంధ్రులచే బంపబడిన లేఖనముకట్టియొనను కనిపించుకొనుట నాకు కష్టముగా నుండును. బహుశః మనదేశమువారికి తెలుసానుగూడలేదు. నిట్టి ప్రదర్శనము జరుగుచున్నట్లు తెలియక పోవుట దీనికి కారణమయ్యుండును. ఈ కళామహాత్మ్యములు ప్రతిపదనామమును అచ్చుల జరుగుచుండున గాన రాజాపు వస్తువునైన మనదేశమువారు తమ చిత్రములను తప్పక నచ్చటికి బంపుదురని నమ్ముచున్నాము.

చిత్రలేఖనము, శిల్పమును గురించిన ఉపన్యాసము

ఆరంభములలో నలు జరిగిన ప్రసంగములలో గోవిందరాజ వెంకటాచలంగారి ఉపన్యాసము విశిష్టమైనదిగా నుండును. ఈయన తెలుగువారు కౌతుకములు. జన్మయందు వ్రావిడుట యొక్క చిరకాలమునుండి మన యాంధ్రులకు విశిష్టమయ్యింది. తరువాత మన "తెలివే" పత్రికకు వ్యాసముల సంపుటయందు భారత శిల్పము చిత్రలేఖనమునుగురించి నుభాధ్యయన చక్కని యుపన్యాసమును అగ్ర భాషలో నొసగిరి. వీరు నువ్వారు 2 గంటలపైపు సంభాషించినను ఉత్తర హిందూస్థానము వంగ దేశము మహారాష్ట్రదేశము మున్నగు భారతభూమి భాగములందు పూర్వమును ఇప్పుడును వెలసిన కళాకాలమునాగూర్చి ప్రసంగించి ముగించి మార్పుచేయుట సమయమున నొకటింటి యొంద్రాధిపాన వరకునుండై "అయ్యో మా యాంధ్రదేశమునకు చిరపరిచితులయ్యుండు ఆంధ్రదేశమునకు శిల్పకళావిషయములు చిత్రలేఖనా కాలమును దేలజెప్ప విడిచితిరి" అని ఆడుకొని వారు చి వాయి న లేచి నన్ను తీ మూ ప గ గో రి పూ ర్య కాల ము న ఆ మ రా నతి మున్నగు ప్రదేశముల చిత్రలేఖన శిల్పములను గురించి యు ప్రస్తుతము రాజముండి మచిలీపట్టణము మొదలగునట్లు గొందఱు యువకులచే చిత్రలేఖనమున సలబదుచున్న గృహిని సూర్యయ్య నిపులముగా జెప్పి మన దామెల్ల రామరావుగారు బాపిరాజుగారు మల్లయ్యగారు కామ్రెగారు మున్నగువారి నిపులము గొనియాడిరి. రామరావుగారి యకాలమరణము వెలన ఆంధ్రదేశమునకు గొప్పసత్త్వమని వక్కాణించిరి. అయితే యితవరకు ప్రథమ తరగతిలో జేర్చదగిన లేఖనము తయారు కాకపోవుటచేత వాంఛితులను గురించి చెప్పక విడిచితిరి అని జెప్పిరి. మనవారు తమ చిత్రములను రాగల సంవత్సరమున తిరు వానూకూరు కళా ప్రసంగసభకు పంపి గౌరవసానము బడయగలెదరని నమ్మెదను. వైస్ ప్రాసినెరిని నేను వెంకటాచలంగారిని పొమ్మరించుట చూచి అచ్చటి కొందఱ పెద్దమనుష్యులు "పండులుగారు మీ యాంధ్రులకుండు అభిమానము మాకుండిన నెంత బాగుండును, అని చూపితిగా నుడిచిరి.

నాటకములను గురించిన ఉపన్యాసములు

నాటకము లెట్లుండవలెను అను సంశయమును గురించి అగ్రాసనాధిపతియైన తాడేపల్లి రాఘవాచార్యులవారి గొప్ప గిన మహాత్మ్యము ఆంధ్రప్రదేశ్లో నివసరక సమగ్రముగా ప్రయోగపరిచియుండుటచే దానినిసూర్య వ్రాయ నవసరము లేదు. ఆయనపద్యములలో రాఘవాచార్యులవారు విశిష్టమైన ఆంధ్ర మైన ఆ భిప్రాయములని చ్చియున్నాడు. ప్రజలయొక్క చనకర్త ముల యి న య నే క నూతనసమస్యలను వారు బయల్పరచి యున్నాడు. సంపాదకత్రిలు నాటకములలో పాత్రధారుల పాత్రానవలసిన సమయము వచ్చినదని వారి ఆశయము "మంచి నాటకము అనగా నేమి" అను శీర్షికతో నొక చక్కని యుపన్యాసము విశిష్టమైనది. అను నొక ఆంగ్లేయశ్రీ యంగ్లీషు వ్రాసి చదివెను. ఈ మెయెను ఈమె భర్తగారు మిష్టకు హ్యోగారును విన్నవముగలవారు. సి. యం. యస్. మి.కె.లో చేరినవారు. ఈ దంపతులకు కళా ప్రసంగములయందు కడువేడుక. వీరు చిత్ర లేఖనము-పాట-నాటకము-నాటకము మున్నగు వివిధ లందు చాలా కళాకారులై యుండురు. మిగిల మంచివారు. మనదేశములలో మిగిల నైకమత్యముగా నుండురు. మా ఆంధ్రదేశ మనకువచ్చి కొన్ని యుపన్యాసముల చెప్పరా యని నేనడుగగా సమయముచూచి అలాగే వచ్చెదమనిరి. ఆమె వ్రాసిన ఉపన్యాసముయొక్క నకలు తెప్పించి ఆంగ్లీకరించి వెనుకనుంచి ప్రకటింపవేయుదును.

నాటకములు

ఈ మహాత్మ్యములకు అగ్రాసనాధిపతియైన తాడేపల్లి రాఘవాచార్యులుగారు నాటకములయందు ప్రాముఖ్యముగలది రని వేరుగ జెప్పవలసివచ్చెను. ఈయనవారు నాటకరంగమునకు విద్యావశులను సాందర్యవశులను అవివాహితలను వివాహితలను పూర్వమునా నిలువలను నగు శ్రీబ్రహ్మచర్యమున జేరియుండుట ఆందర్యవేరియేయందురు. సంసారశ్రీలు నాటకములందు పాల్గొనవలసిన కాలమువచ్చినదని వీరి ఆభిప్రాయము. వీరి తోనిపుడు "వరదాబాయి" అను ఉత్తర హిందూస్థానపు శ్రీ బికతెనెచ్చెను. ఈమె తారానాథగారి చెల్లెలు. ఈమె చెల్లెండు ఇంకనల్లుడు వీరినాటక బృందములో నున్నవారట. కాని తక్కినవారికి వీరికి రాలేదు. ఈమె విన్నవయ్యున్నట్లును అతి సాందర్యవతి. ఇంగ్లీషుభాషలో ప్రాధీమ్యగలదు. "జి.కె.బి." అను పేర్కొనియిరు మహాకవియొక్క విషాదాంత నాటకము మొదలుగా ప్రదర్శించిరి. రాఘవాచార్యగారు "జి.కె.బి." పాత్రను విగుల నిపులతో నిర్వహించిరి అని చెప్పబరితెలు. వైస్ వ్రాసిన నరదాబాయి అనునామె కథానాయకయన "జె.సి.మె.నా" పాత్రను వరించెను. ఈమె నేను సభాసభలను విగుల వార్తించెను. రాఘవాచార్యులుగారు తిరువానూకూరు నివాసినియైన "తంగమ్మ" యను 17 సంవత్సరముల యిండుగల నాయకుల కన్నెను గూడ నీ నాటకములోనికి జేర్చిరి. ఈమె కడు ముగ్ధ. మరియు మెల్లకన్ను కిరుగొంతుగలది యగుటచేత నీమె ధరించిన "యమలీయా" నేను మంత బాగుగాలేదు. "అయ్యో" పాత్రను ధరించిన తిరువానూకూరు కౌతుకములను దక్షిణయిండియా రైల్వేలో అసిస్టెంటు ట్రాఫిక్ మాపరింటెం డెంటును అయిన యస్. జి. వ. శేఖరయ్యగారు ఆందరికం పెను మిన్న గానటించి యాయనకు స్వభావతః నాటకకాలముగలదని నిరూపించెను. ఈయనయొక్క నాటకశైలియొక్క అసమానము అని చెప్పవచ్చును. ఈయన అజానబాహు. పిన్నవయసువాడు. అందమైనవిగ్రహము. ఇంగ్లీషుభాషను ఆంగ్లేయనివాసిదిగ అచ్చరింపగలడు.

దక్షిణయిండియా నటకులలో నీయన యగ్రేపరుడని చెప్పవచ్చును. ఈయన తిరుచినాపల్లిలో "రసికరంజని నాటకసభ" అనుదానిని స్థాపించియున్నాడు. మీరు మా ఆంధ్రదేశమున కొకసారి రాగల్గుదురా యని నేను ప్రశ్నింపగా "నాకు నాటకమే ప్రాణవాయువు వంటిది. రాగలనుగాని నాకు తెలుసుకొంచెమయినను తెలియద" అనిరి. వీరి నొకసారి మనదేశము నకు రప్పించి ఆయన నాటకకాలము చూడవలసినదే.

తెలుగున రామదాసు నాటకము

తెలుగు అనగా నేమియో తెలియని మారదేశమైన తిరువానూకూరునందు ఆంధ్రనాటకము ప్రదర్శించుట యియే మొదటిసారి. గత రెండుమాసములలోవలన, గుంటూరు బాల విశ్ర నాటకసమాజమువారు తెలుగువారు మైమాతపట్టణములలో మన ఆంధ్రనాటకములను ప్రదర్శించి వచ్చిరట. ఆంధ్రులు వృద్ధిలోనికి రావలయునని పూనికగల్గి కృషిచేయుచున్నారనటంబు నిది నిస్సంశయమైన సూచనగా దలచుచున్నాను. తిరువానూకూరు లాకాలేజిలో చదువుచున్న కొందఱు విద్యార్థులయొక్కయు, అచ్చుల వశిష్టగానన్న ఎ. ఆర్. పద్మవార్ధ రావుగారు అను నొక వగముతెనుగు పెద్దమనిషియొక్కయు సహాయముచేసి శ్రీరాఘవాచార్యగారు రామదాసునాటకము జయప్రథమగా ప్రదర్శింపగల్గిరి. ఈనాటకము నడచినది విజ్ఞోరియాబాటిలోను అను పెద్దభవనములో నయ్యున్నది. ఆహార పూర్తిగా నిండినది. అనగా నువ్వారు రెండువేలమంది మాడవచ్చిరి. వారందఱును మొదటినుండి తుదవరకును సాధనముగా జూచియుండి తృప్తిపెందినట్లు వెల్లడినిబట్టి నేను కనిపెట్టగలిగిని.

రాఘవాచార్యగారు రామదాసు పాత్రమును ధరించి భక్తిరసము వెదజల్లిరి. అట్లే పద్మవార్ధరావుగారు కలీరు పాత్రము గైకొని బహునిపులతో బనిచేసిరి. తక్కినపాత్రలన్నియును లాకాలేజి విద్యార్థులవలన ధరింపబడి వారును చక్కగా తమతమ భాగములను నడపించిరి. పద్మవార్ధరావుగారిది విగ్రహమునంది. కర్ణులు హిందూస్థాన్ రెండు ఘట్టలలోను వాగుగా పాడగలరు. సమయము దొరికినపుడు మనయాంధ్రనటకుల పద్మవార్ధరావుగారి మైత్రి నొనరించుట మంచిదియే. మరియు నాకు తోచినది యొకటి సహనమున వ్రాసెదను. నిపులగల మనయాంధ్రనటకులు తమ నాటక సంఘములను వ్రావిడదేశములమున్న నవ్యదేశములను గొంపోయి యచట మన నాటకములను ప్రదర్శించియెడల లాభమేగాని దండుగ భేరముగా నుండదు. అచ్చుల ప్రదర్శించబడిన మాడవనాటకము. "విశ్రద్ధయ్య" అను అరవనాటకము దీనికర్త. కీర్తివహించిన పి. సంబంధం మొదలగువారు. దీనిని నేను వేక్షించియుండక పోవుటచేత నేమియు వ్రాయజాలనైతిని.

గాననభలు

అచ్చటికి వచ్చిన గాయకులందఱును మున్నవతరగతిలోని వారే అయ్యున్నారు. నేను కనిపెట్టినంతలో మళయాళదేశములో సంగీతవిద్య అంతయెక్కువగా లేదు. మన యాంధ్రదేశపు సంగీత విషయనేక మడుంగులు మళయాళదేశ సంగీతమును మించియున్నవి. పురుకోటనుండి వచ్చి ధాకాలక్షేపమునరించిన కనకాంబుజమును సామాన్యయొక్క విద్యా కాల్యము అతి సామాన్యముగానే యుండెను. అరవకుడి రామాను జయ్యంగారి పాట వింటిని. శ్లోక గాత్రము, విద్వాంసుడు. పాట యింతగానే యున్నది. ఈయన వ్రావిడుడు, అరవ దేశమున రామానుజయ్యంగారును మైసూరునందు కృష్ణప్పయ్యను తప్ప తక్కిన యా దేశములలోని పాటకులు మనదేశపు పాటకులకు పరానముగాని లాజ్జగాని ఆయ్యుండురు. అరవ దేశమునం దేదో పెద్దపులి యున్నది యని యొంచక మన పాటకులు ద్రవిడదేశమున పర్యటనము చేసినచో తమ శక్తి తమకు తెలియగలదు. మన యింటి కడనే మనము కూర్చుండి మన మేమములను తెక్కించుచుండిన మనకు ధనమును కీర్తియు నెట్లు చేకూరును.

పద్మనాభస్వామి దేవాలయము

ఇది మహాశ్రేయము. ఈ తిరువనందపురం రాజ్యము యావత్తును పద్మనాభస్వామియొక్క స్వత్వమనియును మహారాజు అనునాయన ధర్మకర్త మాత్రమెనియు నొక సిద్ధాంతము గలదు గాని వ్యవహారమునందు చాజ్యమునందు మహారాజు నకు సంపూర్ణస్వత్వము గల్గియుండుట జూచుచున్నాము. ఈ దేవాలయమునందు అహారాత్రములను బ్రాహ్మణు లెందఱు వచ్చినను ఉచితాన్నము నిడదరు. నేను చూచిననాడు మహారాజగారి పుట్టిన దినమయ్యుండెను. ఆ నాడు నువ్వారు ఆరువేలమంది బ్రాహ్మణులు భోజనార్థమై కూర్చుండిరి. సాధారణముగా మూడువేల బ్రాహ్మణులు ప్రతిదినమును యరు ప్రార్థనలు భోజనము చేయుచుండురు. రాజధానియందేగాక రాజ్యములందున్న అన్ని గ్రామములందును బ్రాహ్మణులకు సర్వాధికారివలన ఉచితముగా భోజన విషయము పద్ధతి కొద్ది సంవత్సరములక్రిందటివరకును ఈరాజ్యమునందుండెడిది. కాని కొందఱు దినానుల యొక్కయు యూరోపియనుల యొక్కయు ప్రాత్యూహముచేత నిపుడు గ్రామములలో ఉచిత భోజనము నిన్పుపద్ధతి యాపివేయబడినది. రాజధానియందు మాత్రము ఇప్పుటికిని ఉన్నది. దీనినికూడ తగ్గింపవలసినదిగ నెందఱో పలచో యిచ్చి పుణ్యమును సంపాదించవలెనని యర్జించిరి గాని రాజదంపతులు బ్రాహ్మణ సత్కారము మా సంస్థానపు సుర్యార్థగతుక దీనిని మేము మానుటలేదని రాజధానియందు మాత్రము నిల్పిరి. ఈ దేశమున చాలవరకు ఉప్పును లియ్యుమును దిను నాచారమున్నది. వండితయైన ఉప్పును బియ్యపు మెరుకులు గవ్వలవలె నుండును. ఆలయములో చేరిన పాకశాల అను నది యొక సామాన్యమైన వంటపందిరి కాదు. గొప్పపూర్ణి అని చెప్పవచ్చును. నంట పాత్రలు విపరీతాకారము గల్గి భయంకరముగా నుండును. స్థిరముగా కట్టబడిన గొప్పప్రాయులును వాటి పయన స్థిరముగా నమర్చబడిన పాకపాత్రలును అనేకములున్నవి. ప్రాయులలోని నిప్పు చల్లార్చి దినముల కొకసారి యా పాత్రలలో మనుష్యులు దిగి వాటిని పరిశుద్ధము చేసి గడ్డతో తుడిచెదరు. అప్పుడములు మారలు మొదలయినవి, చిన్న చిన్న కొండలవలె రాములుగా పోయబడియుండును. తెల్లని పలుగు రాళ్లతో నిర్మించిన ఒక వికారమైన కర్ణములో నెండిన అన్నమును రాసిగా బోనెదరు. కోళంబు-పెరుగు పచ్చళ్లు-బాదపప్పు మున్నగువానిని కాచినవెంటనే వంటలయిన పేగుకుండ్లకు తోలచి మనము కాల్యమాచుచిన్న దింగిలు-పిన్నే నులవలె చేయబడిన పడవలయొక్కవిగల కొయ్య పాత్రలలోబోసి పాకనూకు దొప్పలతో చేయబడిన చిన్న చేదలతో నెత్తి తీసి వడ్డించెదరు. అచ్చుల అరటితోటలు విశేషముగా నుండుటచేత నరటియాకులను గడ్డికంటె చవుకగా వాడెదరు. కొబ్బరి తనవకాయలతో చేసిన పదార్థములు మొండుగా నుండును. కొబ్బరినూనెను నింటలయందు విశేషముగా వాడెదరు. అచ్చుల బ్రాహ్మణులు పాత్రలను దెచ్చుకొనువాడుక తక్కువ. వడ్డించువారే పరిశుద్ధమొదలు భోజనాంకితులవరకు తక్కిన పదార్థములతో పాటు నుంచునీటిని గూడ వడ్డించెదరు. చేతిలోబట్టి మంచినీటిని త్రాగెదరు. పద్మనాభస్వామి ఆలయమునందు బ్రాహ్మణ సంతకర్మముగాను సంవత్సరముకట్టి పదిలమై యాపాయలు వ్యయమగుచున్నట్లు మహావ్యగ్రోధము నాశ్రయించిన గల్గిలంబులమార్చి యిచ్చు బ్రాహ్మణులుంబయలు నందలకొంది గలవు. వారిలో కొందఱ ఆంధ్రులు కూడ గలరట.

తిరువాన్కూరులో కాలేజీలోనుండు ఆంధ్ర

విద్యార్థులు

అప్పటి కాలానుగుణ్య విద్యార్థులందు సుమారు ఆరు వది మంది యాంధ్రులున్నారు. వారందరూ తమలోతాము వికమత్యము గల్గియు నా దేశమువారితో సామరస్యముగా నున్నారని వివరమును పంపింపముగొల్పక మానదు. సేన ప్రసంగవశమున నా దేశపు పెద్దయగువ్యక్తులతో ముచ్చటించునపుడు ఆంధ్రవిద్యార్థులు మొత్తముమీద యోగ్యులే ననియును, మిగుల స్వదేశాభిమానము గలవారనియును తెలిపినవనిని పట్టు దలతో చేయు స్వభావము గలవారనియు వారు జెప్పగా మిగుల తృప్తి చెందినవాడ నయినది. అప్పటి మన విద్యార్థులలో నెవ్వరో యొకరిద్దరు మాత్రము మళయాళమున హిందూ హితులయి స్వల్పకాలము జిక్కువడియు శీఘ్రముననే బుద్ధి ముర్ఖులైన మంచిమార్గమున నే యున్నారని చింటిని. దూరదేశ మునందున్న మనవిద్యార్థులను గూర్చి కాకకీరవ్యాయము గ నాక్షాతము నొందిరిని.

కీర్తి కేసులయిన దివాన్ పేషాగారు

బాప్తుడి నాగమయ్యగారియొంటిలో మూకు విందు మన యాంధ్రులలో ముగ్గురు ఆదేశమున గొప్ప పదవుల నలంకరించిరి. ఇప్పటికి 50 సంవత్సరములక్రిందట మదిలిపట్నము కాపురములయిన నేమూరు కృష్ణారావుగారు ఈ సంస్థానమున దివాన్ పనిచేసియుండిరి. ఆటనిమ్మట మిగుల విద్యావంతుడయిన బాప్తుడి నాగమయ్యగారు ఇచ్చట దివాన్ పేషాగార్ పని చేసియుండిరి. ఇప్పటికి జీక సంవత్సరము క్రిందట దొడ్డ రాఘవమయ్యగారు దివాన్ పనిచేసియుండిరి. వైస్రాయిని నాగమయ్యగారు మిక్కిలి విద్యావంతుడును ప్రపంచవాదభవము కలవాడును ఆయుర్వేదము, "తిరువాన్కూరు స్టేటుమ్యూన్సిపాలిటీ" అను గొప్పగ్రంథమును వీరేరచించిరి. తిరువాన్కూరు రాజ్యాంగ" వ్యవహారములలో నిపుటికిని యది ముఖ్యధారముయన్నది. కీర్తి కేసులయిన నాగమయ్యగారు మరణించినను ఆయన కుమార్తెను మనుమలును మొదలగువారు అచట రాజకీయోద్యోగములు సంపాదించుకొని ఆదేశమునందే యిప్పటికిని నివసిచియున్న వారు. వారికుటుంబమునకును మాకుటుంబమునకును చిరకాల పరిచయముగలదు. నాగమయ్యగారి జ్యేష్ఠపుత్రుడుయిన రామచంద్రయ్యగారు నా రాకవిని సత్కృతు నాతోగూడ గొందరు లాకాలేజి విద్యార్థులను వారి స్వగృహముయిన తిరుమలభవనమునకు ఆహ్వానించిరి. తిరుమలభవనము ఆశునది పట్టణమునకు నూడుమైళ్ల దూరముననున్న సుమారు 100 యాకరముల సరిమితిగల యొక ఆశున వనమున ప్రకాంతముగా నున్న యది. నాగమయ్యగారు సంపాదించి యుంచిన గొప్ప పుస్తక భాండాగారము మూడదగిల దేయై యున్నది. ఆ దేశ కృత సాంప్రదాయముగా మిగుల దుర్వ్యయములైన పనసకాయ కొబ్బరి మొదలగు వానితో తయారుచేసిన పదార్థములే గాక మన గోంగూర చింతకాయ పచ్చళ్లు కూడ వీరయ్యెంచి సుమారు 150 యేండ్లక్రిందట విడచినవైన చూత్యదేశమున వారికిగల విశ్వాసమును నూచించిరి.

మరియొక చిన్న విషయము. గోవానదిజిల్లా కాపురములయిన కాలాంత్రపు నూర్యనారాయణ ఎం. ఏ. గారి యొక్క సుమారు 8 సంవత్సరముల యాడుగల రామయ్యగారియొద్ద చిన్నవాడు పనితనమునండియు మేనమామగారయిన వైస్రాయిని రామచంద్రయ్యగారి యొంటి నే కారణాంతరమున వెతుకుచున్నవాడు. మేము అప్పటికి వెల్లిసది మొదలు ముతోగూడ నుండి తన వచ్చినరాని తెలుగుమాటలతో ముతోసంభాషింపుచు సంభవముగొప్పుచుండెను. మేము గృహయజమానియొద్ద నెలవునై కొని వెడలి వచ్చునపుడు ఆ కుర్రవాడు ను మమ్ము సాగనంపుటకు రాగ నతనిజూచి "నాయనా ముతోడ గూడ స్వదేశమునకు వచ్చెదవా? మీ తండ్రిగారిని జూతువు గాని" అని నేను నూచింపగా నిదిగో వచ్చుచున్నానని మా బండిలో నెక్కుటకు ప్రయత్నించిన యా విరుతను మేము మరియొకసారి పచ్చినపుడు నిన్ను గొంపోయెదమని కపటపు మాటలచే నివారితగా నాపిన్నవాడు విన్నదనంబు నొందుట జూచి ఆతడు మాతృదేశముయిన ఆంధ్రదేశమున పుట్టక-మెచ్చికడో వినిపింపజేయున నిట్టి ప్రేమ గల్గించుకొనుట జూచి "జననీ జన్మభూమిశ్చ స్వర్గా దపిగరియసి" అననది యధార్థ మనుకొంటిని.

రైల్వే రాకపోకల వేళలు

మద్రాసు సెంట్రలు స్టేషనునందు

కలక్తా మెయిలు	రాత్రి 8-30 గం ఉద 7-0 గం
నాల్గేరు ప్యాసింజరు	ఉద 8-55 గం ఉద 10-50 గం
" ఫాస్టు ప్యాసింజరు	సాయం 5-55 గం
" " " " " "	రాత్రి 7-30 గం
6 మిల్మిడిత్తూడి ప్యాసింజరు	సా 5-0 గం ఉద 9-55 గం
బొంబాయి మెయిలు	రాత్రి 8-40 గం ఉద 5-55 గం
" ఎక్స్ ప్రెస్	ఉద 8-0 గం సా 8-45 గం
రాయచూరు ప్యాసింజరు	ఉద 9-20 గం సా 4-25 గం
కేరళంబు	సా 6-30 గం ఉద 12-0 గం
" " " " " "	రాత్రి 9-10 గం
తెంగురు మెయిలు	రాత్రి 9-30 గం ఉద 6-20 గం
" ఎక్స్ ప్రెస్	మధ్యా 12-45 గం ఉద 2-25 గం
" ప్యాసింజరు	రాత్రి 9-40 గం ఉద 8-0 గం
" " " " " "	ఉద 6-45 గం రాత్రి 8-40 గం
జోలార్చేరు	మధ్యాహ్నం 1-0 గం
అక్కోణం	సాయం 5-45 గం ఉద 9-45 గం
తల్లిమఱోస్తా మెయిలు	రాత్రి 9-45 గం ఉద 7-15 గం
నీలగిరి ఎక్స్ ప్రెస్	రాత్రి 9-15 గం ఉద 6-35 గం
గ్రాండుట్రంకు ఎక్స్ ప్రెస్	ఉద 7-30 గం రాత్రి 8-15 గం

మద్రాసు ఎస్టాబ్లిష్మెంటునందు

నీలగిరి ఎక్స్ ప్రెస్	రాత్రి 8-40 గం ఉద 7-0 గం
తిరుకేంద్రపురం ఎక్స్ ప్రెస్	రాత్రి 9-25 గం ఉద 6-15 గం
రామేశ్వరం	ఉద 7-15 గం రాత్రి 6-20 గం
మధుర ప్యాసింజరు	సాయం 6-30 గం ఉద 5-40 గం
హార్వర్	రాత్రి 10-35 గం ఉద 4-25 గం

మద్రాసు బీచ్ స్టేషనునందు

తిరుచిరాపల్లి ప్యాసింజరు	మధ్యా 2-5 గం మధ్యా 1-20 గం
కేరళంబు	సాయం 5-24 గం ఉద 9-35 గం

స్వదేశి కాగితము

ఆంధ్రాపేటకు విల్యుకంపెనీ వారిచే ఆచ్చుకు వ్రాతకు పనికి వచ్చు తెల్లకాగితములున్నా బాదామి బ్రతును బ్లాటింగు కాగితములున్నా తయారుచేయబడుచున్నవి.

విజయం కావలయును

1. (ఎ) చెన్నపురి రాజధానిలోని ప్రతిజిల్లాకు యేజిస్సీ నిమిత్తము దరఖాస్తులు ది 15 వ జనవరి 1931 సంవత్సరము లోగా మాకు చేరవలయును.
- (బి) దరఖాస్తుతో ప్రస్తుతము రు 100/-లు ధరావతు పంపవలయును.
- (గ) ధరావతులుగాని దరఖాస్తులుగాని అలస్యముగా జేరిన యెంచబడవు.)
2. దరఖాస్తులలో ఎన్నికచేయు స్వతంత్రము మాకు గలరు, ఎన్నికకానివారిచేతము వెంటనే వారికి వాపసుచేయబడును.
3. ఎన్నికబడినవారు వారికి తెలియజేసిన 15 రోజులలో రు. 2000/-లుకు తక్కువకాని రొఖమును డిపాజిటు చేయవలయును. లేనియెడల వారి ధరావతు మొత్తము మద్రాసువులకు డెడు. డిపాజిట్ మొత్తమునకు సాలకు నూటికి 6 రూపాయలు చొప్పున వడ్డీ యివ్వబడును. డిపాజిట్ మొత్తమునకు విరిచని ఖరీదుగల కాగితము వారికి స్వయం చేయబడును.
4. మిగతా విషయములు వివరముగా తెలుసుకొన గోరు వారు మా ఆఫీసుకు వ్రాసి తెలుసుకొన వచ్చును.

ఇట్లు

మోతే, వైడా అందుకో,

మేనేజింగు ఏజంటు.

ఆంధ్రాపేటకు విల్యు

కంపెనీ లిమిటెడ్,

రాజమండ్రి.

సర్ టి. విజయరాఘవాచారిగారు

డిప్టీ, డిసెం 27:— రోమనగరమున జరిగిన ఆంతర్జాతీయ వ్యవసాయ ప్రతిష్ఠావపు సాంవత్సరిక సమావేశమున భారత రాయబారపునాయకు డాక్టర్ టి. విజయరాఘవాచారిగారు ఇంగ్లండునందు విశాఖంధమునందును యాడు నెలలు పర్యటనమొనర్చి డిప్టీ కేటి దినము తిరిగివచ్చిరి. (ఆ. ప్రె.)

బర్మా గవర్నరుగారి పర్యటనము

రంగూను, డిసెం 27:— బర్మా గవర్నరు సర్ జోసఫ్ మాంగుగిగారు, హెంజిదాబు వచ్చినప్పుడు అచ్చట చే నావారు, భారతీయులు గవర్నరు గారికి స్వాగతమొసగిరి. బుధవారము నాడు బాన్స్ కులో మునిసిపాలిటీ జిల్లాలోద్దగారి స్వాగతమును పొందిరి. నేటిదినము ఉదయం గవర్నరుగారు పర్యటనము ముగించుకొని రంగూనుకు వెళ్లిరి. (ఆ. ప్రె.)

ప్రకటన

గుడివాడ తాలూకా రావులపాడు గ్రామం లోని శ్రీ విశ్వేశ్వర స్వామివారి దేవస్థానమునకు బ్రష్టీగా గాని, advisory కమిటీ మొబద్దుగా గాని ఉండదలచినవారు బందరులోని కృష్ణాజిల్లా టెంపిలు కమిటీ ప్రెసిడెంటుగారికి ది 8-1-31 తేదీలోగా దరఖాస్తులు పంపగలండులకు ఇందుమూలముగా కోరడమైనది.

ఎస్. హనుమంతరావు,

ప్రెసిడెంటు.

కృష్ణాజిల్లా, టెంపిలు కమిటీ, బందరు.

జి. యం. శెట్టి

అందు సన్ను,

229, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు

శ్రేష్ఠతమమైన బంగారు వెండినగలకు

స్వపసిద్ధమైన దుకాణము.

శుక్లబంధు

ఎంత దుర్బలమైన వీర్యమునైనను గట్టిపరచి ఒక్క-గంటలోనే అద్భుతమైన ప్రభావమును చూపును. శుక్లబంధును కట్టుటతో పేరుపొంది, స్త్రీపురుషులకు నిరతికామ్యమైన కలిగించుటకు దీనిని మించినదొకదములేదు. 25 మా. 2-3-0 కేట్రుగలచిత్తము.

17-8 త్రిపురసుందరి వైద్యశాల,

హైదరాబాద్-రామచంద్రపురంబోర్డు, గోదావరిజిల్లా.

ఆనందబోధిని.

చిత్రపటములతో వెలసెదడు చతురసావళితక. ఇందు కథలు, నవ్యములు, సాంధ్యక కళా రహస్యములు, హాస్యము, జీవితాంశము, కళల ప్రశంసనామము, గునపన్నయ్య ప్రకటించబడును. ఈ మాసపత్రిక ఆకృతి, బొడ్డు ముద్దులు నూటగొట్టునటు లుండెను. పాదిరిత్వతక వారముడు.

సం. దండా రు. 1 మాత్రమే.

ఆనందబోధిని కార్యాలయము,

బొడ్డుబాక్సు నెం. 187, మదరాసు.

Winter Sales VIOLINS FLUTES ETC.

All Violins full size with bow & Rosin Beginners 4/- Student 8/- Gentleman 12/- German & French Violins with bow box & Rosin 18/- and 22/- respectively Ladies Violin 1/2 size with bow & Rosin 8/- Children Violin 1/2 size with bow & Rosin 5/- Sree Krishna Murali Flute 1/8/- Black Flute 1/- Black wooden Flute 1/8/- Baya and Tabla 8/8/- and 10/-

ASK FOR PRICE LIST. B. MUSTAPHI & CO.

16, DOVER LANE, CALCUTTA.

తిరువనాపత్తి, శ్లోకం 29:— గా! పి. టి. రాజుగారి
 కట్టికున్నానా నాంధ్రులకు 10 గంటలకు క్రితం
 వచ్చిరి. మునిపిలుల పాముల నూకారపంపులబాంధుల వ్యవసాయ
 సంఘముల సన్మానత్రయములు బడసిరి. పరదలనివారణ
 కట్టెడినామెలు పెద్దది చేయుటనుకూర్చి వ్యవసాయ కట్టె
 కట్టెడినామెలు ఆరాచించి చేయుదుననిరి. వ్యవసాయ ప్రద
 ర్శన ప్రారంభోత్సవమును విజృంభించి కొనియించు బరిసిరి.

రౌండుటేబిలు సమావేశము

మరల సమావేశములు ప్రారంభమగుట

వాయవ్య సరిహద్దురాష్ట్ర ఉపసంఘమువారు హిందూస్థాన అభ్యుత్థాన సమావేశ మగుట

మహమ్మదాల్లిగారి సందేశము

రవీంద్రనాథటాగూరుగారు భారత దేశమునకు బయలుదేర నుండుట

వాయవ్యసరిహద్దురాష్ట్ర

ఉపసంఘ సమావేశము

నేడు ఆంధ్రుల హిందూస్థాన అభ్యుత్థాన

క్రీంద మరల సమావేశ మగుట

లండన్, డిసెంబరు 29:—క్రీస్తు మను పండుగల అనంత రము నేడు మహమ్మదాల్లిగారు మరల రౌండుటేబిలు కాన్ఫరెన్సు ఉపసంఘముల సమావేశములు ప్రారంభమైనవి. వారు రాష్ట్ర రాష్ట్ర ప్రాంతీయతలను, కమిటీ సమావేశము నేడు ముందుగా ప్రారంభమైనది. ఆంధ్ర హిందూస్థాన గా రద్దీక్షత నహించిరి. ఆంధ్రమునందు శాస్త్రజ్ఞులు (లా ఆర్డరు) దేశరక్షణము (డిఫెన్సు) లకు గూర్చి యే నేడు సాయంకాలమువరకును చర్చ జరిగినది. శత్రు మరల సమావేశము జరుగును. ఆంధ్రులు పర్వతము ప్రేగా రుపన్యసిం చెదరు.

1. ఈ సరిహద్దు రాష్ట్రము ప్రత్యేక రాష్ట్రముగా నుండునా? 2. ఇంటి కాపనపథి నేర్పరుపనా? 3. ఏర్పరు పనునననా? పట్టుల నెక్కువ నుటెలు? 4. ఈసభ కట్టి ఆధికారము లుండవలెనా? 5. నియంత్రక మే (కంపోజిషన్) రీతిగా నుండవలెనా? 6. అల్పసంఖ్యాకుల ప్రాతినిధ్య మెటు లుండవలెనా? 7. కాపనసంఘమునకును, కార్యనిర్వాహకసంఘ మునకు యెట్టిసంబంధ ముండవలెనా? 8. కార్యనిర్వాహక సంఘ నిర్మాణ మెటుల జరుగవలెనా? 9. రాష్ట్రాధిపతి చీపు కమావదనగా నుండవలెనా? టెన్టీ నెంటు గవర్నరుగా నుండ వలెనా? 10. ఆతనికి ప్రత్యేకాధికారము లుండవలెనా? అను విషయములనుగూర్చి చర్చ జరుగును గాని త్వరలోనే రిపోర్టు పేపరుపబడగలదు తెలియుచున్నది.

“బ్రిటిషు యండియాలోనున్న యితర రాష్ట్రములకు గల మాక్యులన్సియను సరిహద్దు రాష్ట్రమునకు కూడ నుండవలె నని ఆరాష్ట్రమువారు ముఖ్యముగా కోరుచున్నారు. ప్రస్తుత స్థితిలో యీరాష్ట్రము గౌరవహీనముగానే భావి పబడుచున్న దని సభిప్రాయము రాష్ట్రవాదుల కందరికిని హెచ్చుగా నుండుటలననే యిప్పు డెప్పుడు ఆందోళనము చాల హెచ్చుగా నున్నది” అని రాష్ట్ర ప్రతినిధులు తెలిపిరి.

ఈరాష్ట్రముయొక్క ప్రత్యేకపరిస్థితులనుబట్టి తక్కిన రాష్ట్రములలో అధికమగు సభివృద్ధిని బడసినవాటికి గల కార్య నిర్వాహకాధికారముల నన్నిటిని ఒక్కసారిగానే యీరాష్ట్ర మున కేయ్యి వలెండరు. వాటిని క్రమక్రమముగానే యియ్యవలసి యుండును అని కొందరు నూచించిరి.

“ఇప్పుడున్న భేదమును ముందుగా తొలగించి సమానత్వము నొసంగుటకు తగిన యేర్పాటులను చేసినచో అధికాంశము క్రమక్రమముగానే యియ్యవచ్చును” అని కొందరు నూచించిరి. “భనము నిపుడు నేల నచటికి తరుచుగా పంపు నిమిత్తమే వ్యతిరేకపరుపబడుచున్నది. ఈభనమును ప్రజలకు విద్యనెత్తుటకు వినియోగపరచినచో నేల నటుల పంపవలసిన అవసరమే యుండదు” అని ఒకరు నడిపిరి.

“అవసరముకలిగినపుడు సివిలు ఫోర్సుదళములును మిలిటరీ ఫోర్సుదళములును సైనికదళములును కలిసి బాగుగా పని చేయుటకు తగిన పరిపాలనాధానము నేర్పరుచుటెలు? అని కొందరు ప్రశ్నించిరి. ఈదళముల నన్నిటిని రాష్ట్రాధిపతి అధికారముక్రిందనే యుంచినచో యిది చక్కగా నెరవేరగలదు” అని కలెక్టరు నూచించిరి. (రాయలుకు)

రవీంద్రనాథ టాగూరుగారి

ప్రయాణము

జనవరి నెల 9 వ తేదీని బయలుదేరుటకు

నిశ్చయించుట

లండన్, డిసెంబరు 29:—రవీంద్రనాథ టాగూరుగారు 1981 జనవరి నెల 9 వ తేదీని యండియాకు బయలుదేరెదరు. (రాయలుకు)

ఆల్వారు మహారాజుగారి

ప్రయాణము

జనవరి 23 వ తేదీని బయలుదేరనుండుట

లండన్, డిసెంబరు 29:—ఆల్వారు మహారాజుగారు 1981 జనవరి 23 వ తేదీని “వైసురాయ్ ఆఫ్ యండియా” క్లబ్బులో భారతదేశమునకు బయలుదేరవచ్చునని తెలియుచున్నది. (రాయలుకు)

రౌండుటేబిలు సమావేశముగూర్చి

సి. ఎఫ్. ఆంధ్రాసుగారు

తెలిపిక విషయములు

ఆంధ్రాసుగారు ఆఫీకాచేరుట

శేపులపుర, డిసెంబరు 29:—రివరెండు సి. ఎఫ్. ఆంధ్రాసుగారు ఇంగ్లాండు దేశమునండి యిచ్చటికి వచ్చిరి. రౌండుటేబిలు కాన్ఫరెన్సునుగూర్చి ఆంధ్రాసుగారి నడుగగా వారిటుల తెలిపిరి. “రౌండుటేబిలు కాన్ఫరెన్సు పరగానే జరుగుచున్నది. మెక్లానల్లుగారికిని సాం కేప్టెన్ గాడికిని సమావేశములలో తగిన గౌరవము చేపూరినది. హిందూమహమ్మదీయ సమన్వయ పరిషత్తులనుబట్టి మెక్లానల్లుగారు చేయుచున్న ప్రయత్నముల నందఱకు మెప్పుకొనెరి. ఆధికపరిశ్రమ సమన్వయములనుబట్టి నదిగా భావింపబడుచున్నది. భారతదేశమునకు సంపూర్ణమును ఆధికస్వాతంత్ర్యము లభించుటకు తగిన ఒడంబడిక యీ పథిలో రెండు దేశములవారికిని జగ్గియో భారతీయులు సభవారి నూచనల నామోదింపగలుగుదురు. కడపటి నిర్ణయము లన్నియును భారతదేశమునందే జరుగవలెను. కాని లండన్లో కాదు” అని ఆంధ్రాసుగారు తెలిపిరి. (రాయలుకు)

పాటియాలో మహారాజుగారు

వేటకు వెళ్లుట

ఈనెల 31 వ తేదీని మరల లండనుకు

బయలుదేరదలయుట

బుదాపెస్ట్, డిసెంబరు 29:—పాటియాలో మహారాజుగారి హోటలుకు రిజిస్టరు హాజీ గారు స్వయముగావచ్చి గోయి డో యెల్వోలో కేటాడుటకు మోటారుకారులతో తీసికొని వెళ్లిరి. ఈనెల 31 వ తేదీ బుధవారమునాడు మహారాజుగారి లెంకుండి లండనుకు బయలుదేరెదరు. (రాయలుకు)

భారత నాయకుల

ఆకృతులుగల చిన్న బొమ్మలు

తయారుచేసినవారు ఎన్. కే. రాజధర్తరుగారు నంబరు 54 కందసామికోయిల్ స్త్రీలు, కొనపేట పెరంబూరు బొరక్కుపోస్టు, మదరాసు వీరు యీ చిన్న బొమ్మలను తెల్లమట్టితో తయారు చేసిరి. ఈ బొమ్మలు రొమ్మువరకు మాత్రమే (బస్టు) యుండు నట్లు చేయబడినవి. ఇవి వాతవలలు గడియారముల బుల్లు అడ్డముల అలమారులు మున్నగువాటిలో నుండుటకు చాల అంశముగా నుండును. మహాత్మాగాంధీ, వి. కే. పటేలు (ఎక్స్ప్రెస్ డెటు) పండిత మనమోహన మాలవ్యా, లాలా లజపతిరాయ్ శ్రుతి పకోజరీదేవి, దేశబంధు చి.త్రంజనదాసు, జి. ఎం. నేనుగుప్త, పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ, పండిత జవహర్లాల్ నెహ్రూ, సర్దారు వల్లభాయీపటేలుగార్ల ఆకృతులు గల బొమ్మలను వీరు తయారుచేసిరి. వీరు మాకార్యాలయమునకు పంపిన బొమ్మలు ఆచ్చునద్దినట్లే సరియైన త్రతిబింబములుగా నే యున్నవి. మహాత్ముని బొమ్మలె రు 1-8-0. తక్కినవి ఒక్కటి రు 1. నలుమునారు వైని తెలుపబడిన ఆ డ్రెసు కు వ్రాయవలెను.

మహమ్మదాల్లిగారి సందేశము

హిందూ-ముస్లిం సమన్వయ

(ప్రత్యేకతం-కాపీరైటు)

లండన్, డిసెం 30 (రాత్రి 12-45):—“ఈ నా హ్యాండ్రీ గమన్ నడచే, కొన్ని రోజులక్రితము రమారమి నన్ను విజితు నొనరింపనుండెను అని మహానా మహమ్మదాల్లిగారు నేటి రాత్రి రూటరు ప్రతినిధితో బర్లిన్ “మాచిరిరా, నేనింకను బ్రిటిషుయొక్కాను. హిందువులకును, ముస్లిములకును సామరస్యమును కుదుర్చుటకు నే నికముందును పోటువడగలను.”

ఫిల్లీ మహమ్మదీయ నాయకునికి సందేశము

తా మనుషరించు విధానమును గూర్చి నవాజ్ ఇన్స్పె యిల్ ఖానుగారికి (ఫిల్లీ) యీ క్రింది తిరిగి నంపింపు మాలా నా గారు రూటరుప్రతినిధికి డిలివరీ:—

మహమ్మదాల్లిగారి నిర్దాంతము

“ఏ రాష్ట్రమునందైనను సరియే, హిందువు లెంత యెక్కుడుగ నధికసంఖ్యాకులుగ నుండినను సరియే, యిట్టి యధికసంఖ్యాకు లగు హిందువులకు సంపూర్ణాధికారము చెందవలయును. అట్టి రాష్ట్ర ము లన్నిటియందును యల్పసంఖ్యాకు లగు మహమ్మదీయులకు సంతకణ యొసంగవలయును. అటు లనే, ఏ యొకరాష్ట్రమునందైనను మహమ్మదీయ లధికసంఖ్యాకులుగ నుండుచో, వారి సంఖ్యకును, హిందువులదిగాగల యిరవు సంఖ్యకును నెక్కుడుగ భేదము లేకు న్నను, వై రాష్ట్రములందలి యధికసంఖ్యాక హిందువులకు చెందెడి సంపూర్ణాధికారమే వీరికిని చెందవలయును. అట్టి రాష్ట్ర ములందు యల్పసంఖ్యాకులగు హిందువుల యొక్క సంఖ్య యధికముగ నున్నను, వై రాష్ట్రములందలి స్వల్పసంఖ్యాకులగు మహమ్మదీయుల కొసంగబడు సంతకణ మాత్రమే వారలకును నొసంగబడవల యును.”

కేంద్రమునందు బాధ్యతనుగూర్చి ప్రభుత్వ ప్రకటన గావింపబడునా?

కన్వర్సెటివు లెట్టి నిర్ణయమునకు

రాజీకపోయిరి గాన, గావింపబడదు

శ్రీ. వె. సూచన

ప్రధానమంత్రి యున్నతోవ్యవస్థలలో సుప్రసింధుట

లండన్, డిసెం 29:—రౌండుటేబిలు సమావేశమును రల ప్రారంభమగునపుడు కార్యక్రమభక్త్యమునా రెట్టి రాజ్యాంగ గ్రహణాలింప గొనిరాగలదా? అని రాజకీయములలో పాల్గొ నువారు ప్రశ్ని చేయుచున్నారు.

మరియొకపక్షములోజాలే యవ కాళము గలదు

పార్లమెంటు సమావేశము జనవరి 20 తారీఖునాడు మరల ప్రారంభమగును. అప్పటికి రౌండుటేబిలు సమావేశము ముగియవలయునని ప్రధానమంత్రి నిశ్చయించియున్నారనట యిప్పు డంద రెంపియున్నదే. కాన, సమావేశము వారికొక పక్షముకోజాల యవకాళము మాత్రమే గలదు. రాజ్యాంగ సంస్కరణములనుగూర్చిన విషయములన్నియు నింకను చర్చింపబడవలసియు యున్నది.

వర్తకవిధానమునందును ఆయవ్యయములందును

బాధ్యత నొసంగువత్స

ఇండియా ఆఫీసు ముఖ్యోద్యోగిలగు చట్టివుడేచెక్ మన్నగువారితోను, సర్ మాల్కం హాయిరీ, హాయిగ్ (ఇండియా ప్రభుత్వ హోంమెంబరుగ నుండినవారు), సర్ ఆర్థర్ మెక్లాటర్న్ గార్లతోను, చెక్కుర్యులో మాక్లానల్లుగారు సలిపియుండిన సంప్రదింపుల కాసందర్భమున ప్రాముఖ్యత గలదు. వర్తకవిధానమునందును, ఆ యవ్యయములందును సమాఖ్యకాసనసభ కంత ముట్టుకే రీతిని బాధ్యత నొసంగదగునను విషయమును ప్రధానమంత్రి వీరితో గలిసి సంప్రదింపిరి. శుభుప బడుచున్నది. సంప్రదింపిరిని నుడువబడుచున్నది. కేంద్రము నందు సివిల్ కాబులన్సిటీ (తెనకు) అనగా సైనికేతర కాబులన్సిటీ యందును హైందవుల కధికారమున్న నే ఇండియా సమ్మతింపు ననియు, ప్రభుత్వమునా రధనుపక్షము వర్తకమువైపున ఆ యవ్యయములవైపున హైందవులకధికార మొసంగుచో, హైంద వరాజకీయ నాయకులను, భారతదేశపచ్చుననియు సభిప్రాయము

మొదటి ప్రభుత్వమునకు వచ్చింది. కేంద్రమునకు వచ్చిన తరువాత మొదటి ప్రభుత్వమునకు వచ్చింది. కేంద్రమునకు వచ్చిన తరువాత మొదటి ప్రభుత్వమునకు వచ్చింది.

నిర్యాదాగమము నొక యాత్ర

కాదు, యితర ప్రభుత్వమునకు వచ్చింది. కేంద్రమునకు వచ్చిన తరువాత మొదటి ప్రభుత్వమునకు వచ్చింది. కేంద్రమునకు వచ్చిన తరువాత మొదటి ప్రభుత్వమునకు వచ్చింది.

ఈ యాత్ర కవితాశ్రవణము లేదు

కాదు, యితర ప్రభుత్వమునకు వచ్చింది. కేంద్రమునకు వచ్చిన తరువాత మొదటి ప్రభుత్వమునకు వచ్చింది. కేంద్రమునకు వచ్చిన తరువాత మొదటి ప్రభుత్వమునకు వచ్చింది.

సమాఖ్య వ్యవస్థాపక కమిటీ సమావేశమునందు తగిన నిర్ణయము జరగకుండుటకు కారణము

నిజము కష్టపరచుకొనిన, కేంద్ర ప్రభుత్వమునకు వచ్చింది. కేంద్రమునకు వచ్చిన తరువాత మొదటి ప్రభుత్వమునకు వచ్చింది. కేంద్రమునకు వచ్చిన తరువాత మొదటి ప్రభుత్వమునకు వచ్చింది.

జాప్రే సేనాని అవసాన స్థితిలో నుండుట

పరాసు కేశవులయ్య తురత

హిరన్, డి సెంటరు 29:— జాప్రే సేనాని కేశవులయ్య తురత పరాసు కేశవులయ్య తురత పరాసు కేశవులయ్య తురత

అరొగ్యగృహమువద్ద ప్రజాసమావేశము

హిరన్, డి సెంటరు 29:— జాప్రే సేనాని కేశవులయ్య తురత పరాసు కేశవులయ్య తురత పరాసు కేశవులయ్య తురత

హిరన్, డి సెంటరు 29:— జాప్రే సేనాని కేశవులయ్య తురత పరాసు కేశవులయ్య తురత పరాసు కేశవులయ్య తురత

ఇంగ్లండ్ అమెరికా-టెలిఫోన్ మార్గము

హిరన్, డి సెంటరు 29:— జాప్రే సేనాని కేశవులయ్య తురత పరాసు కేశవులయ్య తురత పరాసు కేశవులయ్య తురత

రేపల్లె చందాదారులకు విజ్ఞప్తి

మా ఏ శెంటుకు సుమారు 2, 3 మాసముల నుంచి కొంతమంది చందాదారులు చందాలు యివ్వ నట్లు మా నోటీసులోనికి వచ్చినది. కాబట్టి నడరు చందాదారులు యివ్వవలసిన చందా వెంటనే చెల్లించి రక్షింపు మా ఏ శెంటువద్దనుంచి పుచ్చుకొన వలయును. అట్లు చెల్లించి యెడల మీకు తెలువకయే పత్రికను నిలుపుచేసి క్రమక్రమం రాబట్టుకొనుచు నని యిందుమూలకముగా తెలియపర్చుచున్నది.

వ్యవస్థాపకుడు

పారిజాతాపహరణము

శ్రీయుత నాగపూడి కుప్పస్వామయ్యగారిచే విరచితమగు పరిమళోల్లాస మను చక్కని వ్యాఖ్యా నముతో గూడినది. ధర రు. 3-0-0

అభిప్రకాశక కార్యాలయము, మదరాసు

చెన్నపురి పతాకోత్సవము:—తిరువళిక్కేణి పార్థసారథి దేవళమునందొ జాతీయపతాకను పోల్చిను ఉద్యోగి వశవరచుకొని చేత బట్టియున్నాడు. (ప్ర. ఫో. బి.)

మదరాసు స్త్రీలు జాతీయపతాకతో తిరువళిక్కేణియం దూరేగుట. వీరందరూ వచ్చు ఖడ్గరూ వీరలు ధరించిరి. (ప్ర. ఫో. బి.)

నల్లమూర్తిగారు శెండా చేబూని, స్త్రీల ఊరేగింపుతోగూడ ఉత్సవమునకు బోవుట. (ప్ర. ఫో. బి.)

బుడ్డావా (మీకార్) డిశంబరు 29:—బుడ్డావా జిల్లాలోని కొన్ని కొన్ని గ్రామములలో కొట్లాటలు, దోపిడీలు చాల జరిగినవి. ఈ గ్రామములన్నియు ఒకదానికొకటి కొన్ని మైళ్ల దూరమున నున్నవి. ఈ అల్లరి కంతకును మూలకారణము భూస్వాములపట్లను అపవిత్రులచు సావుకార్ల పట్లను వ్యసనాయదార్ల వలె గలిగిన అపితృప్తియే యని తెలియుచున్నది. వీనికిగూడ ధనము తక్కిపోవుట, పనివాండ్రకు పని లేకపోవుట, వ్యసనాయదార్ల ఋణముల భారము, ఈ కారణములగూడ కలిగినవిన్నవి. మొట్టి మొదట దో.డి ఈ నెల 21 వ తేదీ నాడు జరిగినది. ఈనాడు 200 మంది యిండ్లలో దోపిడీజరిగినది. మైలకంటాకు నిపుంటింఛబడినది. అట్లుపై వరుసగా మరి మూడు రోజులు మరి కొన్ని గ్రామములలో ఈ దోపిడీ వరుసగా సాగినవి. సాధారణముగా రాత్రిపూర్వమే యివి జరుగుచుండెడివి. దోపిడిగాండ్లు బ్రిటిష్ రాజుకి జండ్ అని కేకలు వేయుచుండువారు. వీని యన్నిటిలోను బిల్లీ గ్రామములో జరిగిన దోపిడి చాలా ఘోరమైనది. 500 జంపి దోపిడిగాండ్లు ఈ గ్రామము పైకి అప్పటికి 18 గరు భూస్వాములయొక్కయు సావుకార్లయొక్కయు ఇండ్లను దోచుకొనిరి. భాగ్యమును నగలును నిపుకొనిపోవుటయే కాక వారి లోకలపుత్రములను ప్రామినికోనోట్లు మున్నగు మరికొన్ని కాశీములను గూడ దోపిడిచేసిరి. తరులపైకివచ్చిరి. ఈ బీదత్వములతోను అయిండ్లలోని వారు కను సామానుల నన్నిటిని విడిచిపెట్టి పారిపోయిరి. ఇన్ని దోపిడీలు జరిగినను వ్యక్తులపై దౌర్జన్యము మాత్రము లేకుండుట మననింపదగిన విషయము. వివరము సావుకార్లు పరితమ గ. భయపడిపోయిరి. వ జిల్లాలకు పారిపోయిరి. ఇంతయునైన తిరువాత పోలీస్ అధికారులను, కర్వరుగారును 25 వ తేదీనాడు ఆయా గ్రామములకు పంపిరి. అప్పటినుండి మరల నంతయు ప్రశాంతముగా వున్నది. అల్లరులేదు. జరుగుటలేదు. 60 మంది దోపిడిదార్లను పోలీసువారి పృథ్వీ కర్వరు చేసిరి. దోపిడిపొట్టుగూడ మరల నింతవరకు పోలీసువారు చంపాదింపగలిగిరి. కానవల్లంపునము మాలమున జిల్లాలోని పోలీసువారిలో చాలమంది తక్కినజిల్లాకు పంపబడియుండెనియు అందుచే బుడ్డావాలో పోలీసువారి సంఖ్య తగ్గియున్నదనియు పోలీసువారు సహధానము చెప్పుకొనుచున్నారని దోచుకొనబడిన సొమ్ములతోను 5 మొదలు 10 శతలవరకుండునని చెప్పుకొనుచున్నారు. (ఆ. వె.)

సానికవార్తలు

చెన్నపురియందు దీపములు వెలిగించువేళ
శ్రీ బుధవారము 81-వ తేదీని సాయం. 6-28 గం.

చెన్నపురి కాన్సలేషన్ రేడియో సంగీత
కార్యక్రమము
(తిరువల్లి కే.ఎస్. సమాచారము)

శ్రీ 81-వ తేదీని సాయం. 5-30 గం. ఫలెటి, రహితులగు, హిందూస్థానీ సంగీతము.
రాత్రి 9 గం. వందే మాతమ్ సామిక్లగా (నాగ పూర్వము).

జనవరి 1 వ తేదీని సాయం. 5-30 గం. గృహవిజ్ఞాన ఆర్ బిఎస్-ఆర్ సంగీతము రాత్రి 9 గం. శ్రీ ఆర్. వైద్య శాస్త్ర గాథ-వందేమాతమ్ వందేమాతమ్ (గాత్రము).

పార్శ్వలలో నాగస్వరవాద్య ప్రదర్శనము

జనవరి 1 వ తేదీని సాయం. 5-30 గం. వందే మాతమ్ మునుపావిక్లగా నాగస్వరవాద్య ప్రదర్శనము జరుగును.

రాకపోకలు:—గాల్ వ్యాధి మాధుమేయము గల నిన్నరాత్రి మద్రాసువిడిచి బొంబాయికి, దిల్లీకి వ. క. రాజయ్యగారు మెట్టుపాలయమునకు, లిండ్సే కవిమను సభ్యులు ఆర్యులు వెళ్లిరి.

తపాలా ప్రకటన:—బొంబాయి - మద్రాసు ఎక్స్ ప్రెస్సు సరియగువేళకు వేరినయిడల యూరోపుండి వాతము విమానముద్వారా వచ్చుతపాలా 1-1-81 తేదీ గురువారము సాయంకాలము 5-30 గంటల జనరలు పోస్టాఫీసునందే బట్టా దా చేయబడును.

వైకుంఠ ఏకాదశి కాలక్షేపము:—మద్రాసు జార్జిటౌన్, వరదాను తిరుప్పూర్ శిథి, నెం. 14 గృహములో దీపంబరు 81 తేదీ రాత్రి 9-30 గంటలకు శ్రీమద్ నామ సంవత్సరము కాలక్షేపము, "కావడియనగలము" అను కాలక్షేపము జరుపబడును.

ఉపాధ్యాయుల, విద్యార్థినుల రాగ:—అనంత పురం గరల్లు వెంకండ్రీ బ్రెయినింగ్ స్కూలు పాఠశాల మున్దె గుర్ కొట్టుగూరు ఆ పాఠశాల ఉపాధ్యాయులు, విద్యార్థి నులు మునుకు 40 మంది క్రిష్టమన్ సెలవులకు మద్రాసునందే వివిధప్రదర్శనలు జూడ నచ్చిరి. మా పత్రికాయమునకు వచ్చి ఖిచ్చింది చెబుతిరి.

చెన్నపురి శాసనసభ

శ్రీయుర సి. సత్యనారాయణచౌదరిగారి
తీర్మానములు

చెన్నపురి శాసనసభయొక్క రాజోపు సమావేశమునందు శ్రీయుర సి. సత్యనారాయణగారు (ఎం. ఎల్. సి. టెంట్ కేటు, గుంటూరు) యొక్క తీర్మానములను ప్రవేశ పెట్టుట కు నోటీసు సంపియింపారు:—

1. పెద్దాపురమునందు, కోయంబత్తూరునందును నిరప రాధుగు ప్రజలపై పోలీసువారి దౌర్జన్య ప్రవర్తన గూర్చి చర్చించుటగాను ప్రస్తుత పథి సురియొక తేదీనాయుదావేను బడవలెను.

2. కోయంబత్తూరు నందు ప్రస్తుతము కారాగృహవాస మునధినియ చున్న పూర్వపు భారత శాసన సభాభ్యుదయ శ్రీయుర సి. కే. వల్లభగారి యోగ్యత తీర్మానము చాల అపాయకరముగా నున్న కారణమున వారిని తక్షణమే విడుదల చేయవలసిగా ఈ పథివాద ప్రభుత్వము వారికి సి ఫా య్య గావించు చున్నాడు.

3. ఈరాష్ట్రములో ప్రస్తుత ఆర్థిక దుర్గతను గూర్చి నిరయలుటకు అట్టి సిటిని తొలగించుటకు మార్గములను మూలం చుటకు అధికార అనధికార పద్ధతులతోగూడిన యువసంఘ మొకటి నియమించబడవలెనని యీ సభివారు ప్రభుత్వమువారికి సిఫార్సు చేయుచున్నారు.

4. వ్యవసాయవారులను ప్రస్తుత ఆర్థిక దుర్గతను గూర్చి తప్పించుటగాను వెంటనే ప్రయత్నములను గావించవలసినదిగా యీ సభివారు ప్రభుత్వమువారికి సిఫార్సు చేయుచున్నారు.

సంగణిలొనసభవారి వాటక ప్రదర్శనము:—
(1) 81 వ తేదీ బుధవారం రాత్రి 9-30 గం. "కావడి" అను వాటకము తిరువల్లి వారిను (2) 1 వ తేదీ గురువారం సాయంకాలం 5-15 గం. "రామదాసు" వాటకము తెనుగు భాషలోను విక్టోరియా పబ్లిక హాల్ నందు ప్రదర్శింపబడును.

శ్రీ సాంధురంగ భగవత్పాదానందగనపథ:—
81 వ తేదీ బుధవారం రాత్రి 9 గంటలకు హిందూ తిరువాణ్ణాలు హిందూ మేలనందు (వింట్లకే) శ్రీమత్ ఆర్. కే. విద్యార్థి శ్రీరంగం శ్రీరామచంద్రగారు "ఏకాదశి మాసాత్మ్యము నుండర కాండము" గూర్చి కాలక్షేపము జరిపెదరు.

నెల్లూరు తుంపానుకు సంబంధించిన సమాచార నిధి:—ఈ నిధియొక్క చందాదాతల సమావేశము రాజోపు జనవరి 9 వ తేదీ మధ్యాహ్నం సాయంకాలం 5-30 గంటలకు రామచేటలో సభ్యులైన ఆర్. ఇందియా సంఘ కార్యాలయ మందు జరుగును. ఈ నిధిలో యొకను నిలువయున్న ద్రవ్యము ను యితర విధముల వినియోగించు చున్నగా ఆలోచించబడును.

చెన్నపురి సంగీత పరివర్తనవాదసంగీత ప్రదర్శనము:—శ్రీ 81 వ తేదీ సాయంకాలం 4-30 గంటలకు రిపునధిసము వెకకనున్న ప్రత్యేక కాలయందు జరుపబడును. శ్రీయుర హరిరాగభూషణంగారు గాత్రము. కీచేలవాద్య మును, మద్రాసు కేలువాదకరగాను మృదంగవాద్యమును ప్రదర్శింపబడును.

తిరువల్లి కే.ఎస్. ఒకతల్లి, శిశువు, ఉభయయును వివ్రామయోగమువలన మరణించుట

మద్రాసు, ది. సెంటరు 28:—జనవరి 8 రోజున నోక గృహమున ఒకతల్లి, శిశువు, ఉభయయును ఒకగదిలో చనిపోయి పడియుండుట గాన్పించెను. కిరీటకొను తండుకల్లు నీసాలు, ఒక యా నీ డే నీ సామాద గాన్పించెను. ఈశవములను పోలీసువారు శవపరీక్షలను గొంపోయిరి. చనిపోయిన తల్లి యొకరాకలివానిభార్య యనియు రాత్రి 8 గంటలపైపు తోకమునకికొని లోన బయటదొనియు తెలియుచున్నది. మునుకాటియందయమున వామ బయటికి రామచేటకు గృహములోనున్న యితరులు కనిపెట్టి పోలీసువారికి రిపోర్టు చేయగా పోలీసువారువచ్చి గదితలపులను తెరవగా, లోన కిరీ, శిశువు, ఉభయయును చనిపోయి పడియుండుట గాన్పించెను. నీరీయరొనునకు కారణ వింతను తెలియకన్నది. పోలీసువారు దర్యాప్తు చేయుచున్నారు. (ఆ. పే)

ఆంధ్ర దినపత్రిక, వారపత్రిక, భారతి సంచిక చందాదారులకు విజ్ఞప్తి

మేము ఇదివరలో వంపుచుండిన వీ. పీ. లు, డెలివరీ తీసికొనుటకు, పోస్టాఫీసునందు 10 దిన ములు ఉంచబడుచు వచ్చినవి. 1931 జనవరి 1 వ తేదీనుండి వంపబడువాటిని పోస్టాఫీసునందు 3 దిన ములకంటె ఎక్కువ నివ్వయుంచ రాదనియూ, అట్లు ఉండిన వత్తుమున రోజుకు 0-2.0 (రెండ్రాలు) డెమరేజి అధికముగా చెల్లించవలసివచ్చుననియూ, పోస్టల్ వారు మాకు తెలియజేసినారు. కనుక మా చందాదారు లందఱు వైవిషయమును గమనించి వీ. పీ.లను వెంటనే తీసికొన బ్రాధితులు. వీ. పీ.లు వంప నక్కడ లేదనడివారు ముందుగా మాకు వ్రాయుట మంచిది.

శ్రీరంగం, ది. సెంటరు 29:—డి. ఆర్. పతంకర, పి. వై. సాముకు (దాదర్), అంగేరిగారు (అహమ్మదాబాదు) భూపతిరాజు (భీమవరం) నుబ్రహ్మణ్యంగారు (భీమవరం) వీ. పి. 27 వ తేదీని సాయంకాలము వెంటలు తెయిలనందే విడుదలైరి. వి. సరసింహంగారు, పి. సరసింహులగారు, (నల్గొ పురం) వీరును, రిగ్గురు గజరావు సత్యాగ్రహులను శేడు విడుదల చేయబడిరి. (ఫీ. పే)

చెన్నపురి కై నవ కళాశాల

సాంవత్సరికోత్సవము

నిన్నటిసాయంకాలము ప్రధానాచార్యులు డి. బి. వి. మునిసామివామదంగారి ఆధ్వర్యమున చెన్నపురి కై నవ కళాశాల సాంవత్సరికోత్సవము అదివైధిసము జరపబడినది. పురప్రభులు లోబోలు పథి నలంకరించెరి.

అధ్యక్షులు గౌ. వి. మునిసామివామదంగారు ప్రధమ మున మాతృభూమియొక్క స్వస్తివాచనముల నడుపుచు భారత దేశము విశిష్టసామ్రాజ్యమునందు తదితర భాగస్వాములకున్న స్వామ్యముల కేమాత్రమున గగని యట్టి స్వాతంత్ర్యమును మాత్రమే వాంఛించుచున్నదను సందేశము లిండ్సేకవిమనువారు బ్రిటిషు ప్రజలకు గొంపోవసినదిగ అచట సమావేశమయిన్న లిండ్సేకవిమను సభ్యులను ప్రార్థించిరి. ఇంగ్లండుదేశము విశాల హృదయమును గవ్వరచి భారతీయోదయముల నెరవేర్చునని ఆశించుచున్నామనిరి.

పిదప కై నవకళాశాల స్వస్తివాచకముల జెప్పుచు కై నవ కళాశాలయందు విద్య నభ్యసించిన వారలచేతను ఉన్నత పదవులందఱి, కళాశాలయందు తమకు గలపలసిన ఉత్తమాత్మములగు అదర్శులకు సమర్థములూ చూపుచు స్మరసిరి. తాంబ్రానునందు 40 లక్షలవ్యయముతో సాశ్రమకళాశాలను నిర్మించుచుండు పెంతయు ప్రోత్సహజనకము నియమ కై నవకళాశాల ఇటుపై నిరంతరాభివృద్ధి జేయునాక యనియు వాంఛించిరి.

డాక్టరు పి. జి. హాస్సగారు ప్రత్యక్షతరమునందు యేనుక్రమయొక్క త్యాగము హాస్యము ననుసరించియే కై నవకళాశాల విద్య గలపుచున్నదనియు భారతదేశమునందలి కై నవ కళాశాలకు కృషిని-పరిశీలించి, ఆ కృషినికను సలుపుట కవసరమున్నదేమో విచారించుటకై లిండ్సేకవిమను నియమింపబడినయి, కళాశాలయందెట్టి సమ్మోహన, బహిష్కారములను అల్లరలలేక ఈ సంవత్సరము కాంతకు గ గడవిపోయెననియు పట్టిరి.

డాక్టరు లిండ్సేగారు మాట్లాడుచు మానవులను బంధించి డి ఆధ్యాత్మిక క్యావసంధానమే నిజము కళాశాలయనియు, విభేదములెన్నియున్న ను భిన్న తత్వము సం దై క్యతను కనుగొన జూచుటయే అట్టి కళాశాల లక్ష్యముగా నుండవలెననియు పట్టిరి. భిన్నాభిప్రాయము లున్నను ప్రత్యేకవ్యక్తిత్వము ప్రోత్సహించబడు పెంతయు ముఖ్యమనిరి. అట్టి వ్యక్తిత్వమే పరస్పర సహకార జీవితము నకు తోడ్పడగలదనిరి. కై నవకళాశాల ఈ యాశియు నకపరిపవలెను.

రా. బి. పి. యస్, కృష్ణానాపురంతులగారు కళా శాలయందు పనిచేసిన ఉపాధ్యాయుల కై నామర్యములను, నుంగణములను ప్రశంసించిరి.

పిదప కళాశాలయందు దివివరలో ఉపాధ్యాయులగున్న శ్రీ యస్. జి. క్రాఫ్డగారి లేఖ చదువబడినది.

శ్రీ ఆర్. జనార్దనం వాయుడుగారు కళాశాల విద్యార్థులకు యువకుల స్వస్తివాచనముల నుచిరి. విద్యార్థులలో నోకరని పి. ఆర్. నారాయణంగారు ప్రత్యక్షతరమునందు నిరి.

శ్రీ సత్యమూర్తిగారు

శ్రీ యస్. సత్యమూర్తిగారు ప్రసంగించుటకు లేగనే పథ్యము సార్వత్రికము సత్వీరి. క్రీస్తుయొక్క ఆశీషముల ననుసరించి వానిని తమ జీవితములందు చాచరలూ పెట్టుచున్న కై నవకళాశాలాధ్యాపకులవలన పరార్జీవితమునందు కొన్ని నుగపాఠములను తాము శేర్వకొంటిమనిరి.

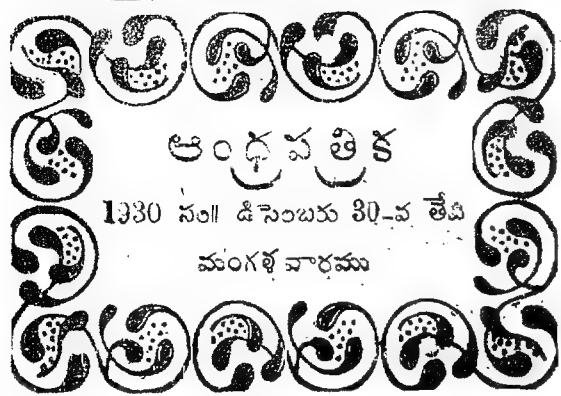
న్యూటెన్లు మెంటు (బ్రెజిల్) నుండి స్వాతంత్ర్యమునకై గాక తరల కర్పించుటకై చ మాతృకర్మముల సాధింపవలెనని తెలిసి కొంటిమనిరి. తమ మాతృదేశము విముక్తిబడయవలెనని ప్రయత్నించుచుంటిమనియు (హర్షము) కాని ఆస్వాతంత్ర్యము బ్రిటిషు సామ్రాజ్యాంతర్యతమా లేకబహిర్గతమా యనువిషయము నిపుడు చెప్పకాలమనియు నుడివిరి. భారతీయులు తమకు కై తగుపైననే ఆధారపడియున్నదనియు, స్వాతంత్ర్యము తమజన్మహక్కునియు నిశ్చితమునకుకై యున్నారను విషయమును మరచుటవలన లాభము లేదనియు, ఇంగ్లండు భూమియుల ర్వ్యధమును, వారి ఆశీషములను గమనించి వారి వాంఛల నీడేర్చరలే ననియు, డాక్టరు హాస్, ఫెన్నరు ప్రోత్సహించుటకై విజ్ఞప్తి ప్రకటించివచ్చుచు వానిని సంకపముతో పఠించితి మనియు, తన యోగమున కై నవకళాశాలకు తమపక్షమున నిలిచిన భారతీయులెన్నడును మర వ జాలరనియు, స్వాధీన భారతదేశమున కై నవ కళాశాల గౌరవప్రద మున స్థామున వాక్రమించుట కవకాశము కలదనియు పట్టిరి. హర్షధ్యములు) శ్రీ జి. ఆదివారాయణశెట్టిగారు వందనల సత్ప్రసంగిరి. కై నవ కళాశాలయందు అధ్యాపకులగు తనజేసిన డాక్టరు పి. జి. బిల్లగారి మరణమునకై విచారమును ప్రకటిం చుచు నోక తీర్మానము ఆమోదించబడినది.

అనంతరము పథి ముగిసెను.

ప్రకటన

రేషిడియం వైకుంఠ ఏకాదశి యగుటచే,
అనాడు ఆంధ్ర పత్రిక వెలువడదు.

సంపాదకుడు.

ఇక్ బల్ గారి ఆదేశము

రాండుటేబిలు సమావేశము, సాంఘిక విభేద వాదులకు మిగుల ప్రోత్సాహకరముగ నున్నది. ప్రతిసంఘమువారును తమతమ లాభము గూర్చి మితిమీరిన పట్టుదల జూపుచు, దేశసాధాగ్ర్యమును మరచుట కవకాశ మొసగుచున్నది. రాండుటేబిలు సమావేశమునందు బెరిగిన కేళి నముల నవకాశముగ గైకొని, హిందూదేశమునందలి విభేద వాదులు గూడ చెలరేగుచున్నారు. ఉద్దా కవి పుంగవులకు సర్ మహమ్మదు ఇక్ బల్ గారు రాజకీయ వ్యవహారములలో జోక్యము కలుగజేసికొని, జాతీయభావమును నిరసించుట, దురదృష్టము. అఖిల భారత మహమ్మదీయ సంఘ సమావేశమున కధ్యక్షుర వహించి, ప్రజాపరిపాలనసూత్రములు హిందూదేశమునకు బహిరూపనియు, వీనివలన అంతఃకలహము లతిశయించుననియు, జాతీయభావము మహమ్మదీయుల నావహించుచున్నదనియు, ఇస్లాం మతావయోగమున కిడుదలన భంగము కలిగించు చున్నదనియు, నుడివీరి. సర్ ఇక్ బల్ గారు జాతీయభావ వ్యాప్తి కైత ప్రతికూలుతో దీనిని బట్టి గ్రహింపవచ్చును. కాని, ఇట్టి ప్రత్యేకసాంఘికవాదు తెంత వగచినను, దేశభక్తి ఎల్లర నావహించి, విభేదముల సంతరింప జేయు నినుటకు సందియము లేదు. మతమును వదలుకొనవలయు నని ఎవరును గోరరు. కాని మతము పేరిట, విభేదముల పెంపొందించి దేశ స్వేచ్ఛ కడ్డు తగులుకొని మెలగవల దనియే, జాతీయవాదులు గోరుచున్నారు. కాశ్వతమగు సాంఘిక పరిష్కారము గుదురునెడల, దేశస్వేచ్ఛకు తాము తోడ్పడెద మని, ఇక్ బల్ గారు నుడివీరి.

కాని దేశస్వేచ్ఛ లభింపనిది, కాశ్వతసాంఘిక పరిష్కారము గుదురుట దుర్లభమని చెప్పవచ్చును. అందుచే సర్ ఇక్ బల్ ప్రభుత్వము దేశస్వాతంత్ర్య సిద్ధి కడ్డుదగ్గరిక దానికి తోడ్పడుచో, స్వసంఘము నకు గూడ మే లొనర్చినవా రగుదురు. వివిధసంఘము లభివృద్ధి కాంచుచో, దేశ మభివృద్ధి గాంచు ననుట సత్యమే యయినను, వివిధసంఘములవారు స్వలాభమును దేశేయమునకు లోబడజేసినపుడే, అనుకూలఫలితము గలుగును. హిందూదేశమును మహమ్మదీయభాగము క్రిందను, హిందూభాగము క్రిందను విభజించుట అసంభవము. హిందూదేశము

హిందువులది గాని, మహమ్మదీయులది గాని కాజాలదు. ఉభయులకును దేశారాధన విధి యగుచున్నది. సరిహద్దురాష్ట్రమును, సింధు-బెలుచిస్తాన్ సరిహద్దును గలిపి, ఏక మహమ్మదీయరాష్ట్రముగ నిర్మింపవలయు ననుట హాస్యాస్పదముగ తోచక మానదు. సంఘముల ననుసరించి, హిందూదేశమును విభజించుచో, జాతీయత కవకాశము పూర్తిగ దొలగును. హిందూదేశమునందు మహమ్మదీయరాష్ట్రమును ప్రత్యేకముగ నేర్పకచుచో, హిందూరాష్ట్రమును గూడ ఏర్పరుపవలసివచ్చును. అటులగుచో హిందూరాష్ట్రమునందు ఏయేదేశములను చేర్చవలయునో, ఇక్ బల్ గారు చెప్పరయ్యి. ప్రత్యేక మహమ్మదీయరాష్ట్రమువలన, విదేశీయాధిప్రాయములు గాని, విదేశీయుల దండయాత్రగాని వ్యాపింపకుండ, మహమ్మదీయులు కాపాడెదరట.

మహమ్మదీయులు శూరులనియు, దేశరక్షణకు వాయదప్ప హిందువులు పనికిరా రనియు, ఇక్ బల్ గారియభిప్రాయ మైనటుల దోచును. దేశరక్షణ విషయమున ఈరితిని విచక్షణ గావించుటకన్నను ఆసర్థము వేరుండదు. మహమ్మదీయ రాష్ట్రము వలన హిందూదేశమునకు రక్షణము, దేశమునందు సమత్వమును చేకూరునని ఇక్ బల్ గారు చెలిపిన విషయము, నిరాధారము. హిందూమహమ్మదీయ విభేదములు కాశ్వతముగ నిలిచియుండుట కిట్టి ఏర్పాటు మార్గమగుట సహజము. ఘోరలోచిధానమునకు సాంఘికరాష్ట్రము లాధార భూతముగ నుండవలయు ననుచో, ఈవిధానము కాశ్వతపరాధీనతను పెంచుటకు మాత్రమే తోడ్పడగలదు. బ్రిటీషుస్వభరిపాలనాపద్ధతి హిందూదేశమునకు బహిరూపనియు, సైమనుగాని చెలిపినటులనే వీరును చెబుచున్నారు. కాని, వీరి కెట్టిస్వభరిపాలనముపైనగూడ నభిమానము లేదని, యూహింపవలసి వచ్చును. ప్రత్యేక సాంఘికాభిమానమే, వీరికి ముఖ్యము. రాండుటేబిలు సమావేశమునందు, బ్రిటీషు ఇంపీరియల్ వాదులకును, హిందూప్రతినిధులకును రహస్యపుటాడంబడిగ జరుగుచున్నటుల, ఇక్ బల్ గారును మానించుచున్నారు. ఈసంగతి ఎటులున్నను, ఇక్ బల్ గారు సూచించిన ఏర్పాటులు మాత్రము, బ్రిటీషు ఇంపీరియల్ విధానము స్థిరస్థాయిగ నిలిచియుండుటకును, విభజించి పాలించుటకును, విశేషావకాశ మొసంగగలవు.

సైమను కమిషను వారు చేసినసూచనలు గూడ వీరికి తృప్తికరముగ లేవు. ప్రత్యేకసాంఘికాశయములను, సైమను కమిషనువారు పూర్తిగ గుర్తించలేదని, వీరు వగచుచున్నారు. మహమ్మదీయులు ప్రత్యేకనియోజకవర్గముల నెన్నటికిని విడువజాలరని, ఇక్ బల్ గారు పట్టుదల జూపుచున్నారు. మైసూరిటిల్ సబ్ కమిటీద్వారా, సాంఘికసమన్యవిషయమున అనుకూలపరిష్కారము గుదురు ననునప్రకటనము వీరికి లేకున్నది. మహమ్మదీయులు ప్రత్యేకరాజకీయచర్య నవలంబించెద రని, వీరు భయపెట్టుచున్నారు. మహమ్మదీయులు తమ ప్రత్యేకత నేమాత్రము విడనాడగూడ దనియు, తగిననాయకులుద్భవింపవలయు ననియు, ఇక్ బల్ గారు ఎచ్చరించిరి. అదృష్టవశమున, ఇక్ బల్ గారి బోలునుద్దేశ్యములు గల మహమ్మదీయులసంఖ్య చాలవరకు తగ్గుచున్నది. జాతీయదృక్పథము గల మహమ్మ

దీయులు కా రాగ్య హాములం దుండుటచేతను, తీవ్రనిర్బంధవిధానము ప్రబలియుండుటచేతను, వీరి అభిప్రాయములు వెలువడుట కవకాశము లేకున్నది. సాంఘికవిభేదవాదుల యభిప్రాయములు మాత్రమే కాండుటేబిలు సమావేశమునందేమి, హిందూదేశమునందేమి వినిపించుచున్నవి. కాని, నేను మహమ్మదీయసంఘముగూడ దేశస్వాతంత్ర్యసంపాదనయందే లగ్నమై యున్నదని, దేశపరిస్థితులు తెలుపకనే తెలుపుచున్నవి. సాంఘికవైషమ్యప్రము లెట్టి వివర్యాభిప్రాయముల చెలిపినను, జాతీయభావవ్యాప్తిని అరికట్టజాల వని నమ్మవచ్చును.

భారతశాసనసభ

నూతన భారతశాసనసభ జనవరి 17 వ తేదీని గూడనున్నది. ఆంగ్లము, అధ్యక్షుని ఎన్నిక జరిగిన పిమ్మట, రాజప్రతినిధిగారు ప్రసంగించెద రని, వార్తలు చెలువుచున్నవి. రాజప్రతినిధిగారి ప్రసంగ మెటులుండునో మూసే చెప్పవచ్చును. ఇదివరకే వీరు తమ మనోగతాభిప్రాయములను తెలియచిరి. హిందూదేశముపట్ల సానుభూతిని మాటలలో మాత్రము జూపుచు, క్రియలలో వీరు తద్విరుద్ధవైఖరిని గనుజుచుటచే, ప్రజావిశ్వాస మంతరించినది. నిర్బంధవిధానము తీవ్రముగ చెలరేగుచున్నది. అర్ధి నెన్దుల సంఖ్య పెరుగుచున్నది. మామూలుచట్టములు వెనుకబడినవి. ప్రజాభిప్రాయప్రకటనకు హిందూదేశమునందవకాశము లేకుండజేసి, లండనులో రాండుటేబిలు సమావేశమును జరిపిన నేమి ప్రయోజన ముండును? ప్రజాభిప్రాయము స్వేచ్ఛగ వెలువడవలసిన యవసర మిప్పుడున్నంత యధికముగ నిదివర కెన్నడును లేకుండెను. హిందూదేశమును సంచలించజేయుచున్న వివిధవిషయములను గూర్చి భారతీయుల యభిప్రాయములు ఇంగ్లండుకు చెలియవలసిన యవసర మెంతేని గాదు. ఇందుకు వీలు లేకుండ ప్రతికాస్వాతంత్ర్యము నిరోధింపబడినది. సభల గావింపవీలు లేదు. లా-ఆర్డరు రక్షణ చేరుతో జన్మ స్వాతంత్ర్యములు నిరోధింపబడుచున్నవి. జన్మస్వాతంత్ర్యరక్షణకు బూనువారివై పెక్కునిర్బంధములు విధింపబడుచున్నవి. లాతీప్రయోగము జరుగుచున్నది. కారాగృహనిర్బంధములు మితిమీరుచున్నవి. ఏదేశమునందును రాజకీయ నిర్బంధితులందరుండియుండరు. అహింసాబద్ధులపవారిని నిర్బంధించుట అపూర్వము. ఈవిషయములన్నిటినిగూర్చి హిందూదేశాభిప్రాయము వెలువడుట కవకాశములేకున్నది. శాసనసభలో ఈవదవకాశ మున్నను, అక్కడ గూడ ప్రతిబంధకములు పెక్కులుగలవు. ఈమారు శాసనసభలు జాతీయవాదులచే బహిష్కరింపబడెను. వోటరులు వలుపురు ఎన్నికలలో పాల్గొనరయిరి. ఈ కారణముచే, ప్రస్తుత శాసనసభ్యులు సరియగు ప్రతినిధులనుటకు వీలులేదు. ఇట్టివారు నిర్బంధ విధానము గూర్చి దేశాభిప్రాయమును సువ్యక్తపరుపగల రని నమ్మకము గలుగకున్నది. భారత శాసనసభ గూడుటకు పూర్వమే, రెండు అర్ధి నెన్దులు ప్రయోగింపబడెను. ఇవి శాసనసభలో ప్రవేశపెట్టబడు నని, రాజప్రతినిధిగారు చెలిపిరి. భారత శాసనసభ్యుల కాత్మగౌరవ మున్నయెడల,

ఇట్టి నిర్బంధ శాసనమును నిరాకరింపవలయును. ఆర్థికసమస్యనుక నున్న న్యాయభంగముపట్ల మీరు ప్రజల మగు అసమ్మతి జూప వలయును. దీని వలన ప్రయోజనమున్నను లేకున్నను, కొంత యసమ్మతి యయినను బహిరంగముగ వెలువడుట కవకాశము గలుగును. రాజప్రతినిధిగారు రాబోవు ప్రసంగమునందు, నిర్బంధవిధానమును సమర్థించి, ప్రజల సక్రమాశయములపట్ల తమకు సానుభూతి గలదని తెలుపక మానరు. కాని యిట్టి సానుభూతి ఆచరణలో గనుపించవలయునని, భారత శాసన సభ్యులు స్పష్టపరచి, నిర్బంధప్రయోగముపట్ల తమయసమ్మతిని దృఢముగ చెలువవలయును. భారత శాసన సభాధ్యక్షుని ఎన్నిక 17 వ లేదని జరుగ నున్నది. ఈ సంవత్సరమున ఒక్క వింతసంగతిని గుర్తించవచ్చును. భారతశాసన సభాధ్యక్షుని పదవి పరిసమర్థతతో నిర్వహించి, అసభికారసభ్యుల హక్కులను కాపాడి, శాసనసభా గౌరవమును పెక్కు మడుగు లినుమడింప జేసి, పార్లమెంటరీ సాంప్రదాయములను ప్రవేశపెట్టిన, వి. జి. పటేలు గారి సహాయమున కోయంబత్తూరు జయింబలో నిర్బంధించబడి, అతిదుర్బలులై అపాయకరముగ సిద్ధియందున్నారు. ఏదేమైనాదయినను, ప్రజాప్రతి నిధిసభాధ్యక్షుని సీతీయన సగౌరవించిన నిదర్శన ముందునా? ఇట్టి పరిస్థితులలో అధ్యక్షుని ఎన్నిక పరిహాసాస్పదముగ దోషకమానదు. భారతశాసన సభ, పరిపాలన విధానమును మార్చజాలదని తెలిసిన విషయమే. తుదకు అసమ్మతి నయినను బలముగ చెలువునా, లేక నిర్బంధవిధానమున కాధారముగ ఆర్థికసమస్య నామోడించి, అగౌరవముపాలగునాయని కనుగొనుటకు దేశ మెదురుచూచుచున్నది. కేంద్ర స్థానమునందు సంపూర్ణభాద్యత ఏర్పడిన గాని, ప్రజాభిప్రాయము ననుసరించి, హిందూదేశ పరిపాలనము జరుగజాలదనుట నిశ్చయము.

హరి నాగభూషణముగారి సంగీతవ్యవస్థాపకము చెన్నపురిలో జరుగుచున్న సంగీత సమావేశమునందు, నేడు అరియాపడి రామానుజస్వామిగారి గాత్రపాటయు, రేపటిదినము వాగ్గేయకారక శ్రీ హరి నాగభూషణముగారి గాత్ర పాటయు, ఫిడెలియవాద్యమును జరుగునని, ప్రకటించబడినది. హరి నాగభూషణముగారి గానమాధుర్యమును గ్రోలు భాగ్య మింతకాలమునకు చెన్ననగరవాసులకు లభింపగలదు. నాగభూషణముగారు ఆంగ్లవిద్యాధికులు, న్యాయవాదులు, కవులు, పండితులని కేంద్రాంధిరి. వీరు సంగీతము నభిమానవిద్యగ చేపట్టి, దానియందు నిరుపమాననైపుణ్యమును గడించి, ఇహపర తారక మగు గానామృతము గ్రోలి, తా మానందించి ఇతరుల నానందింప జేయుచున్నారు. ఇట్టివారేదేశమున అరుదుగ నున్నారు. ఇట్టి గాయకోత్తముల గనినందుకు ఆంధ్రదేశము గర్వపడుచున్నది. చెన్ననగరము, వివిధప్రాంతములవారికి కూడలిస్థాన మగుటచే, వేర్వేరుప్రదేశముల గాయకులు తరుచుగ వచ్చి, గానప్రదర్శనముల గావించుచుందురు. ఏకారణముచే నయిన నేమి, ఆంధ్రగాయకు లీనగరమున సలుపుచున్న ప్రదర్శనములు కడుసక్రతుగ నున్నవి. ప్రసిద్ధాంధ్ర గాయకు లీనగరమునకు వచ్చి, తమ నైపుణ్యమును ప్రదర్శించి శ్రోతల నానందింపజేయుటకు, తగినప్రోత్సాహము గలుగుటలేదు. మద్రాసు

సంగీతసమావేశమునా రీమార్కాక్క యాంధ్ర గాయకుని కయినను అవకాశమిచ్చి నందుకు నంతసింపవచ్చును. చెన్ననగరవాసులు, అందు ముఖ్యముగ ఆంధ్రమహాజనులు నాగభూషణముగారి సంగీత ప్రదర్శనమునకు విచ్చేసి వీని యానందించి, వారికి తగిన ప్రోత్సాహ మొనగుటయే గాక, ఇతర ప్రదేశములలోకూడ ప్రదర్శనము నేర్పాటుజేసి, అభిమానము జూపెదరు గాక యని కోరెదము.

గ్రామపంచాయతులు
గ్రామపంచాయతుల గూర్చి గుంటూరుజిల్లా గ్రామపంచాయతుల కార్యదర్శిగారు వ్రాసినతేజిను స్థలాంతరమున ప్రచురించితిమి. పంచాయతు లభివృద్ధికొనవలెననిన, వానిపోషణకు వలసినధనము చేకూరవలయును. క్రొత్త లోకలుబోడ్డు చట్టమునందు, గ్రామపంచాయతులు లోకలు బోడ్డులకు బూజాదలుగ నుండగలవు. అట్టితరీ, కనాభావ ముందుచో, ఇవి స్థానిక పరిపాలనాభివృద్ధికి తోడ్పడజాలవు. గ్రామములనుండి వసూలుజేయుపన్నులతో కొంతభాగ ముజూరు పంచాయతుల కొనగట యవసరము. ఒక్కతైసాచొప్పున నిచ్చినను, మూడు లక్షలన్నర యగుననియు, ఈమాత్రము ధనసహాయము నయినను ప్రభుత్వమువారు చేయకుండుట లోప మనియు, సూచించబడినది. గ్రామములలో పన్నులగుపన్నులు ప్రధానముగ గ్రామాభివృద్ధికి వినియోగింపబడుట యవసరము. గ్రామపంచాయతులు స్వల్పవ్యయముతో గ్రామాభివృద్ధికి తోడ్పడగలుగుచున్నవి. అందుచే వీరికి ధనము చేకూర్చుట వలన, వృథావ్యయ మగునని తలంప వీలుండదు. గ్రామములలో విద్య వ్యాపింపవలయును. ఆరోగ్యము చేకూరవలయును. వైద్యసహాయము లభింపవలయును. బాలలు సరిగ నుండవలయును. చేతి పరిశ్రమ లభివృద్ధి గాంచవలయును. గ్రామపంచాయతు లిక్కార్యములను నిర్వహించి, గ్రామపునర్నిర్మాణమునకు తోడ్పడవలెననిన, ఆర్థికసాధన యత్యవసరము. ఈవిషయమై గుంటూరుజిల్లా గ్రామపంచాయతుల కార్యదర్శిగారు చెలిసిన సలహాలను గమనించి, తగినచర్యలను స్థానికస్వపరిపాలన మంత్రిగారు కైకొనురని నమ్మినము. ఈవిషయముల నన్నిటిని చర్చించుటకు, గ్రామపంచాయతుల రాష్ట్రీయసమావేశమును కూర్చువలయునను సూచన చాల లాభకరమయినది.

నర్ ఆర్థరు స్లేటరుగారి నియామకము
ఇతరుల పూర్వము, నానారాష్ట్రసంఘమువారు హిందూదేశపు బార్థికదృష్టిని విచారించుటకై సర్ ఆర్థరు స్లేటరు గారిని నియమించెద రనియు, వారు త్వరలో నీదేశమునకు వచ్చెద రనియు, ప్రకటించబడెను. కాని, మార్చింగుబోస్టు పత్రికకు చెలిసిన వృత్తాంతముబట్టి, స్లేటరుగారు రాజప్రతినిధికి ఆర్థికపు సలహాదారుగ నుండురని తెలియుచున్నది. ఇది నిజ మగుచో, ఈవిషయమై ఇంగ్లండునుండి ప్రత్యేకోద్యోగిని బిలిపింప నవసర మేమి గలిగెనో తెలియదు. ప్రభుత్వకార్యనిర్వాహక సభయందు ఆర్థిక సభ్యుడు గలడు. ఇతర ఆర్థికోద్యోగులు గలరు. వీరందరును చాలక, స్లేటరుగారిని తప్పించుటకు కారణము తెలియకున్నది. రాజప్రతినిధిగా రిటీవల

ముత్పటించుచు, ప్రస్తుతార్థికదృష్టిని నివారించుటకు ప్రత్యేకప్రయత్నముల గావించ నవసరము లేదనియు, అందుకు తలపెట్టుచో పరిస్థితులు ఊరిత విషమముగు ననియు గూడ నుడివిరి. అటులగుచో, స్లేటరుగారు సాధించెడిసమస్య లేవీ హిందూదేశమునందు సలహా నీయకగిన భారతీయప్రముఖు రెండరో గలరు. వీరిహితవు నేల కైకొనగూడదా? హిందూదేశపు బార్థికదృష్టినిచే ముఖ్యముగ బాధ నొందువారు భారతీయులు. వీరికి గోచరించ నప్రతి క్రియలు, విదేశీయనిపుణులకు గోచరింప జాలవు. స్లేటరుగారి నియామకము, మరియొక విదేశోద్యోగిని పెంచుటకు మాత్రము తోడ్పడగలదు. దీని వలన, అనుకూలఫలిత మేర్పడు ననువిశ్వాసము మాత్రము గలుగకున్నది. స్లేటరుగారి నియామకమునకు గల హేతు వేమియో, ఏయేవిషయముల గూర్చి వీరిసలహా కైకొనబడునో ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిన బాగుండును.

ఆయుర్వేదమహాసభ :
కవిరాజ గణనాథసేనుగారి ప్రసంగము
మైసూరులో ప్రారంభమయిన లిఖితభారతా యుర్వేదమహాసభ కధ్యక్షత వహించి, కవిరాజ గణనాథ సేనుగారు గావించిన ప్రసంగమునందు, ఆత్మపరీక్ష ఎక్కుముగ గమనించును. ఇది యువుడపుడవసరమగు చుండును ప్రపంచమందు జరుగుచున్న వైద్యశాస్త్రాభివృద్ధిని గమనింపవలసిన యవసరము గలదని, వీరు సలహా నిచ్చిరి. ఆయుర్వేద వైద్యపద్ధతులందు జరుగవలసిన యుపసరముగు మార్పులనుగూడ వీరు చెలిపిరి. ఆయుర్వేదవైద్యులు వీరు సూచించిన సంస్కరణముల గూర్చి తేన్నగ విచారింపవలసిన యవసరము గల .

లాహోరు ఇండస్ట్రీదాలు ఆరెస్టులు

సెనెటు ముదిర దుర్మయముయొక్క ఫలితము
లాహోరు, డిసెంబరు 30 - గవర్నరుగారిపై గుహా కి కాల్య యత్నించినందుకుగాను అప్పటికి ముత్తము 1: ముది ఆరెస్టు చేయబడిరి. హరి కిషన్, నిరీధరాలుగారపు డే ఆరెస్టు చేయబడిరి. రామవీరసింగుగారు 24 వ లేదన ఆరెస్టు చేయబడిరి. నిన్నుమ ఇండ్ర సోదాలు చేసి పిదప యా దిగు వ గురు ఆరెస్టుచేయబడిరి. వీరేంద్ర, ఆఫిసి లాహి, దుర్గదాస్, కనుక ధర, మహమ్మదు టాపేజ, అక్బర్ ప్రేమ్ దత్తు (లాహోరు)జయ దయాలు (బెంకు) పిషాంబలో ఆరెస్టు చేయబడిరి.
నిన్నటికోజాన ప్రతాపు పత్రిక యజమానియ పిషాంబో క కృష్ణగారి యిల్లు సోదా చేయబడిన పోలీసువారికి యేమి యుదారక లేదు. విశ్వ విద్యా య పట్ట ప్రతాపా త్మనముక గవర్నరుగారిని చంపయత్నించిన కేసు సందర్భమున యా యిండ్రసోదా జరిగినది. మహాదు రెండుడడకుల జత్ర వారంటులగులని తెలియుచున్నది. మహాదుకాలము 4 గంటల లోపున 12 యిండ్ర సోదా చేయబడినది.
గవర్నరుగారు గత మంగళవారము దెబ్బకొలిపినపిదప ప్రభుమహారి నేడుగుర్రపు పంపెములతోయి గలిగినవారికి జహానుకులను స్వయముగ నొసంగిరి. రాం ఎడమచేతికి డిస్కాట్టు కట్టి యున్నదిగాని, యింక విషయం లందు ఆ గ్యవముగ నున్నారు. (ఆంధ్ర.)
భీమారు శాసనసభ
పాట్నూ, డిసెంబరు 29: - భీమారు శ్రీ శాసనసభ 1981 సం॥ జనవరి 19 వ లేదని టాంక. (ప్రేమ.)
పిషాంబరువద్ద బొంబు
పిషాంబరు, డిసెం 29: - రాజాను గ్రామముందు బొంబు ప్రేరుటవలన ఒకనికి యముయ్యెను. నివరములు తెలియవు. (ఆంధ్ర.)

మదరాసులో పికెటింగు అరెస్టులు

మదరాసు, డిసెంబరు 28:—మదరాసు బహిష్కారసంఘము చేందిన మూడవ జట్టుకారు నిన్న మధ్యాహ్నము 8 గంటలకు పికెటింగు చేయుటకు నిర్దేశించిరి. చాలవేల సేన గడ్డల గుకాణములందఱు చుట్టుముట్టించిరి. పోలీసువారి వారికోరికే తాళింప, పిమ్మట నలంబీరులలో నిర్దరబడుచు పోలీసువారి కింపనుచు చల్లారాకంపెనీవారి ముఠాద్రవ్యములు జయజయధ్వనితో పికెటింగు చేసిరి. అచట నలంబీరుల మెట్ల కడముగా కరుండి సీగడ్డను కొనవలదని ఇచ్చినవారిని ప్రార్థించిరి. అనట చాలగుడి క్రజులు చేరిరి. చాలవేల సేన పిమ్మట పోలీసువారు వచ్చి వారి అరెస్టుచేసిరి. వెంటనే కరియిద్దల నలంబీరుల తవడికి ఇచ్చి పికెటింగు ప్రారంభించిరి. గాని పోలీసువారు వీరిని అరెస్టుచేయలేదు అని డి. జి. ఎస్. కమిషనరు ప్రాసెరి.

మహమ్మదీయుల విద్యావిషయిక మహాసభ

కాశీలో అఖిలభారత సమావేశమువారి తీర్మానములు. బెనారస్, డిసెంబరు 29:—మహమ్మదీయుల విద్యా విషయిక మహాసభ రెండవ వారానికి సమావేశమై జరిగినది. జయద్వీప్ ఆరాముద్ గార్యక్తత వహించిరి. మహమ్మదీయ ప్రేమ విద్యాభివృద్ధికి సాధించినది ఈనాటి తీర్మానములలో ముఖ్యమైనది. మహమ్మదీయ ప్రేమలో చున్న చాలతక్కువగా ఉన్నదనియు అందుచే ఇరానాం ప్రభుత్వములకు విభావమును అనుసరించి, డిప్లీస్ (ప్రీలెక్ట్) నోక్ కేంద్రవిద్యాసంస్థను సాహింపవలయునని అన్ ఆరియాపైజీగా రోజీతీర్మానము చేయిరి. తీర్మాన చేక గీసినది సంగీరింబడెను. ఈనాటి వేక్ అబ్దుల్లా, ఫిదాఅలీ, మాబాబా ముఖిద్ గార్లు మహమ్మదీయులలో విద్యాభివృద్ధి గలిగింపవలసిన యవసరమునుగూర్చి యుపన్యసించిరి. అబ్దుల్లాగారు ప్రీలెక్ట్ ఇప్పటికంటే యెక్కువ స్వీకరింపవలసియుండవలసింది. (అ. ప్రె.)

కలకాట్ మహమ్మదీయ సమావేశము మదరాసు, డిసెంబరు 29:—తిరునల్వేరినుండి ఒక విశేషిని చూడటా కొరకుయచ్చాడ:— కలకాట్ లో దావూద్ మహమ్మదీగారి అధ్యక్షతన జరిగిన యేడై డే ముస్లిం కాన్ఫరెన్స్ వారు రాంకుటేలో కథకు వెరలినమహమ్మదీయ సభ్యులపట్ల తమ విద్యాసము ప్రకటించుచు నోకతీర్మానము గావించిరి. మహమ్మదీయులకు కష్టముగలగకుండు సర్దుదినవారు రాంకుటేలో కథ జనప్రదముగా ముగియుటకు ప్రశస్తింపవలెననికూడ ఈ తీర్మానములో గలదు. తరువాత మహమ్మదీగారి ఆశీర్వాది వృద్ధిని గోరచు మరియొకతీర్మానముమోదించబడెను. (అ. ప్రె.)

పార్వతీపురం డి. ము. కో. ఫయిలు

సం. 625/29 వాడి:—యిప్పటి అప్పలనరసయ్య కట్టాయ కులుగారు. ప్రతివాది:—1. పెదపిల్లి స్వామి, 2. యీ అప్పలస్వామి ఉర్రపు చినబాబు వగైరాలు. యీ నెంబరు ప్రతివాదులపైని వాదిగారి కేర కేరపిల్లి నరహరిశుక్ల ప్రాయంచయిత్త 23-11-26 కేసీగల కేసభా పక్షం అయిన వ్యధులు 174-10-0 లు రాబట్టుటకుగాను యీ నెంబరుదావాను ప్రెజ్డెంట్ దాఖలుచేయగా, 1931 సం. కేసుకం జనవరి 15 కేసీ దాఖలుదాపడినది. ప్రతివాదులు కుమియునా ఆక్షేపం యొక్క యెడల ప్రెయిరావాదు తెలియబడకపోవలసి యిందుములముగా తెలియబడవలెనని పార్వతీపురం కే. రఘునాథం, ప్రి. కమిషనరు.

ఉక్కు సంరక్షణము

టారిఫ్ బోర్డు వారి సమావేశము ప్రభుత్వమువారి రిపోర్టులు. మ్యాడ్రెస్, డిసెం. 29:—ఉక్కు వ్యాపార పూత పూత బడి ఉక్కు ఇతరము లేకలకు ప్రత్యేక సంరక్షణ మొనఁపించి యున్న టారిఫ్ బోర్డువారి నివేదిక వెలువడినది. బోర్డువారి చర్యలను తానుంగీకరించుచున్నట్లుగూడ ఇండియా ప్రభుత్వము వారు ప్రకటించిరి. ఈ చర్యలలో ప్రీకింగివిధమున ఉన్నవి. 1. ప్రె కేరేజులనుండి కునుతి చేయబడుచున్న సాఫు చేయబడని పూరకలపై టక్కు ఒక్కంటికి రు 57 ల వరకున ప్రత్యేకపు సుంకము విధింపవలెను. ఈ సుంకము 1934 సం. మార్చి కాలాభివరకు అనుబంధం నుండును. 2. ప్రె కేరేజు నడపించి పూత కేరేజులతో చేయబడు ఇనుము ఉక్కు గొట్టము లక్షలదినునది సుకమును టక్కు ఒక్కంటికి రు 78 లకు పెంచువలెను. ఈ సుంకము టక్కు రు 78 లకున వరకే కేర మొత్తము కలగడరలలో ముడికి 17 రూపాయలవరకున వినున వరకే ఈరెండుపద్ధతులలో ఏది యొక్కవనకము నిచ్చునో అదంతటి వలంబించవలెను. (3) సాఫు చేయబడిన 1/8 అంగుళము దళవరి గలిగిన పూతకేరలపై గూడ సుంకమును ప్రెకింగ్ చే పెంచువలెను. ఈ విధముగా డిగ్రు ముతి సుంకము లను పెంచుచు టక్కు పూత కేరేజుల కల 1926లో టారిఫ్ బోర్డువారు నిర్ణయించిన దానికంటే ముడికి రు 84 నుండున లెక్కనని ఇండియా ప్రభుత్వమువారి యిల్లిదా యము. డి. జి. ఎస్. కమిషనరు ప్రభుత్వమువారు రాజీవు తాతకాణన కథ మహావేషముగా నోక తీర్మానము గొనెత్తుకొను. (అ. ప్రె.)

అమృతాంజనము డి. పో. వాడి

- సుప్రసిద్ధా వధముల జాబితా సం. 1. కర్ణరసాయనము మాత్రము అకర్ణమునకు 1-4 2. నిజానీకలు ధాతువుప్రకీ 1-0 3. జ్వరహరి- జ్వరములకు సీసా 1-8 4. అన్నభాంజనము సీసా 1-8 5. యాలకేంకకు తైలము డబ్బి 1-8 6. కామర తైలము, కామర, తీటకు 0-6 7. కలరా మాత్రము, వాంతి భేదములకు 0-6 8. తేలుమందు, తేలుకాటుకు సీసా 1-8 9. సంతులనహరి, పండ్లపోటుకు 0-8 10. కర్ణకులహరి, చెవిపోటుకు 0-6 11. గజ్జీ తైలము, గజ్జీచీడలకు డబ్బి 1-8 0-4 12. పునర్లక్ష తైలము, శీతపగుళ్లకు 0-6 13. చందన అత్తర 1 టౌన్సు 2-0 14. కుంభకు తైలము, డబ్బి 1-8 0-6 15. దంతచూర్ణము, పండ్లతోముటకు 0-2 16. ముఖభోగిమాత్రము 1-0 17. ముఖభోగి తైలము, పుండ్లకు 1-0 18. శోమహరి, వెండ్రుకలు ఉడుటకు 0-6 19. మోహిని తైలము, వెండ్రుకలు పెరుగుటకు 0-12 20. చుండుకు నూనె సీసా 1-8 0-6 21. గ్రహణిమాత్రము డబ్బి 1-8 0-6 22. జాలాబి మాత్రము, మలబద్ధమునకు 0-6 23. కునుమారిమాత్రము, కునుమవ్యాధులకు 1-0 24. నెగకు ద్రావకము సీసా 1-8 1-0 25. కఫహరి, శీతకట్టు దగ్గులకు 1-0 26. కఫహరిమాత్రము, దగ్గు ఉబ్బునములకు డబ్బి 0-8 27. కుందరి తైలము, ముఖకాంతికి డబ్బి 1-8 0-8 28. శిశోవేదనమాత్రము, తలనొప్పులకు 0 12 29. శీతాంజనము, కంటివ్యాధులకు 0-4 30. ఉబ్బునమునకు మందు 2-0 31. కుంకుమపువ్వు తు 1 కి 8 0 32. పచ్చకర్పూరం తు 1-8 8 0 33. పేలకు మందు సీసా 1-8 0-4 34. కర్పూరి 40-0 35. జాన్ను తు 1-8 8 0

పోస్తుకర్తులు ప్రత్యేకము. అమృతాంజనం డి. పో. బొంబాయి మదరాసు

చాందూపూరు కేసు స్పెషలు జైలునులు

కలకత్తా, డిసెంబరు 29:—జైల్స్ జస్టి ఆర్. ఆర్. గార్జి, గారు అధ్యక్షతనగను, రాబనలీని కాంక్షనాగారు మార్టి ఆదియ జయజయధ్వనితో కమిషనరుల గల ప్రత్యేక న్యాయ విచారణ సర్దుచుగ చాందూపూరు కేసుకోరి పోలీసు ఇన్ స్పెక్ట గని చంపిన నేరమునకు కప్పబడినవారు కాలిఫర్నియా ముద్రాయలను విచారించుటకు నిశ్చయించినట్లు గజెటు ప్రకటన వెలువడినది. (అ. ప్రె.)

కలకత్తా ఉత్తరభాగమున 16 నుండ్ల రికార్డులతో యిరువురు సుహమ్మదీయులు అరెస్టు చేయబడిరి. ప్రె. ప్రె. చీనా ప్రభుత్వము వారి క్రొత్తపన్నులు లండన్, డిసెం. 29:—కాన్సిల్స్ ప్రభుత్వమువారు పారాయము పొగకు మొదలగు భోగినిలసములకు సంబంధించిన వస్తువులపై చాల ఎక్కువపన్నులను విధించిరి. కోకో కాఫీ మున్నెగపదార్థముల మీదను ఆయుధసాములపై మీదను పన్నులు పెంచువలెనని. ప్రెస్టెసాము ప్రలమిదవన్న ము త్రముత్యాలపైకెడి, బంగారమును వెండియు పన్ను లేని వస్తు వులలో కేర్వబడినవి. (రూజర్ స్పెక్టర్)

రాకపోకలు:—గోల్డ్ బిల్. ఎం. కృష్ణస్వామిగారు లామెంబరు కేడునయము పాలగాటునండి మదరాసు వచ్చిరి. సి. ఆర్. రెడ్డిగారు చిత్తూరునకు బోయిరి.

ఆంధ్రదిన పత్రిక

ఆంధ్ర దినపత్రిక	పాఠశాలపాఠానికి	తెన్నవట్టు ముద్రానికి
పంపిణీరమునకు	24 0 0	20 0 0
అనుమాపములకు	12 0 0	10 0 0
కూడుకూపములకు	6 4 0	5 4 0
మాపమునకు	2 2 0	1 12 0

చారపత్రిక

చారపత్రికకు పంపిణీర చందా రూ. 4 0 0 చారపత్రికకు పంపిణీరచందాకు కట్టిన పరిమాణం కలెక్షనకు. ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, మదరాసు.

సంగీత శమంతకమణి 0-8-0

ఆత్మజిజ్ఞాసాసంఘము గ్రంథకర్త:—పారనంది జగన్నాథస్వామిగారు. కరీరము విడిచిన తరువాత ఆత్మశీలినిగూర్చి చెప్పినది. 0-8-0

నత్యవత్సవపాఖ్యానము

గ్రంథకర్త:—మల్లంపల్లి మల్లికార్జున శాస్త్రిగారు, అయినాశ్యానముల రసవత్ప్రబంధము. అద్భుతశల్పనములతో నిండియున్నది. రు. 1-0-0

ఆంధ్ర శబ్దచింతామణి

(సటీకము) గ్రంథకర్త:—పారనంది రామాశాస్త్రిగారు 0-12-0 ఆంధ్రాభ్యాత్మ రామాయణము (కద్యకావ్యము వెల రూ. 2-8-0 ఆరు ప్రతులు రూ. 12-0-0

ఆంధ్ర శబ్దచింతామణి

వ్యాఖ్యానము

కర్త:—పారనంది రామాశాస్త్రిగారు ఆంధ్రవాఙ్మయమునందలి ప్రథమకవి యగు నన్నయభట్టార తుడు రచించిన ఆంధ్రవాఙ్మయమున కిది చక్కని తెలుగు వ్యాఖ్యానము. అనేక ప్రాచీన భారతీయములను విమర్శించి నన్నయ భట్టు మాత్రములకు సంస్కృతాంధ్రములయందు ఆంధ్రభారత లక్ష్యముల నుదాహరించుచు ప్రాయబడి, అపూర్వముగ వ్యాఖ్య. ఆంధ్రశబ్దచింతామణి నన్నయశాట కము కాదనవారి వాదము లన్నియు సుప్రమాణముగ ఖండింపబడినవి. భాషాసేవకు తెల్లరు ముఖ్యముగా చూడ దగిన విశేషము లెన్నియొకలవు.— వెల 0-12-0. పోస్టేజీ నెంబు. ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, నెం 6, 7 తంబుకెట్టిపేథి, మదరాసు.

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము

అన్ని
నొప్పులకు దివ్యమృతము

అమృతాంజనం డి.బి.
బాంబాయి త. మదరాసు

కుమారి జానకిగారు

పదేడ బ్రహ్మచారి. మదరాసు కార్మికముల కేంద్రము. ఆంధ్రప్రదేశ్ మదరాసు పాఠశాల నిర్వహకుల సంఘము. ఈనాటి కార్యక్రమమును తెలియజేసెను. ఈమె ఎన్నడూ రామస్వామి అశ్వమేధి కుమార్తె. (ప్ర. ఫో. బి.)

కాశీ విశ్వవిద్యాలయము, ప్రభుత్వపు గ్రాంటు

మండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారిని వైసుఫా స్కాలరు పదవి నుండి తొలగింపవలెనట

దెవారకు, డిసెంబరు 25:—కాశీ హిందూ విశ్వవిద్యాలయమునకు సభ్యులైన ముఖ్య ప్రభుత్వపు గ్రాంటు గూర్చి గావించిన నిశ్చయము మీద ఆవిషయము పునరాలోచనకు తీసికొనుటకు ముందు విశ్వవిద్యాలయము కొన్ని మరతులను జోబడి వలెనని ప్రభుత్వమువారు కోరిరట. ఇందులో ఒక మరతు మదనమోహన మాలవ్యాగారిని వైసుఫా స్కాలరు పదవి నుండి తొలగింపవలెననియట! అందువలన సిండికేట్ మరతుల సంగీతంపయోగము వంటివి చింతింపబడును. ఆంగ్లమీదట కొన్ని ప్రమరతులను ప్రభుత్వమువారు వెళ్లినవకు తెలియజేయుచున్నాడు. ఇందులో విశ్వవిద్యాలయపు ఆధికారము లోక బోర్డు ఆధికారము క్రింద నుండవలెననియు ఆ బోర్డునందు ఛాన్సలరుగాయన ఇరువురు సిండికేట్లు సమీక్షించును ఇకపై ప్రభుత్వ నియమితులను ఉండవలసివట్టను కోరబడియున్నది. వెళ్లినవారి విషయమును పరామర్శించుచున్నాడు. (ప్ర. ఫో.)

కాశీలో నొక వలంటీరుమృతి

పోలీసుదెబ్బలు కారణము

దెవారకు, డిసెంబరు 25:—బద్దలపాడు అను నొక వలంటీరు కేసు గాంగ్రెసు ఆనుపత్రిలో ముద్రించెను. ఒక నెల క్రిందట ఇతడు బ్రహ్మచారిలో గలబాయి నుగామను వికటింగు చేయుచుండగా, పోలీసు తిరిగి అరెస్టుచేసి, చాకిరి కోషాయి, ప్రబలముగా మోడి పెదలిపెట్టిరట. అప్పటి నుండి యు సభకు కాంగ్రెసు ఆనుపత్రిలో చికిత్స సమయము దెను. ఈ దినం ఉదయం పరమపదించెను. (ప్ర. ఫో.)

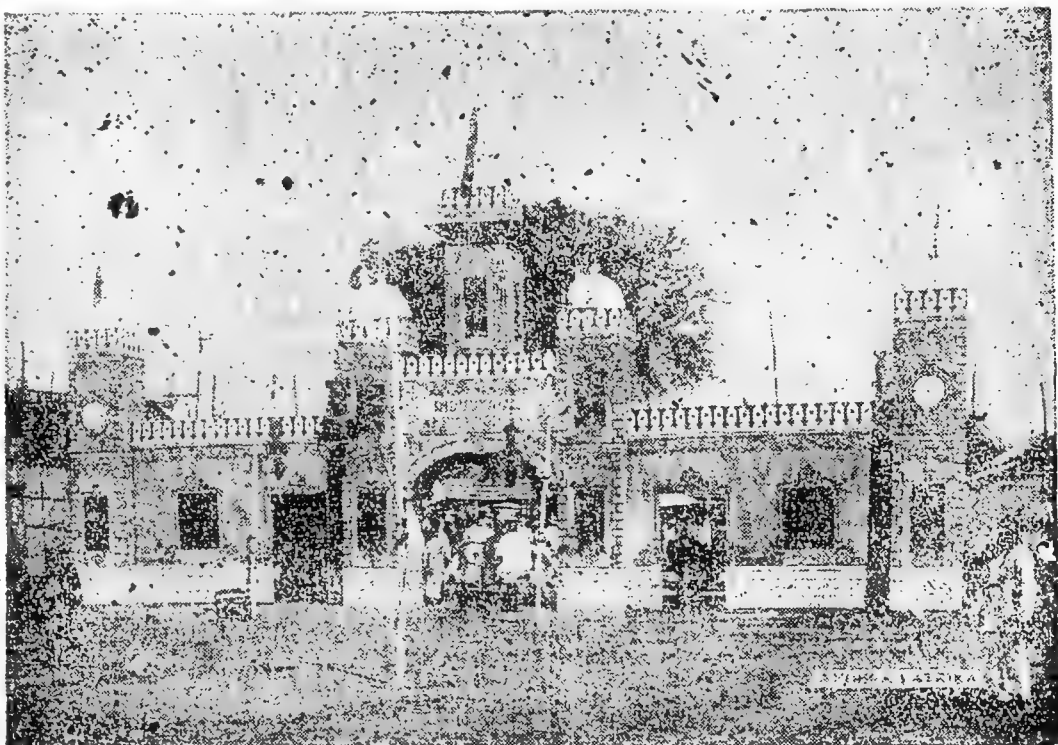
అహమ్మదాబాదు బాంబు కేసు

అహమ్మదాబాదు డిసెంబరు 29:—కనికారము వాడు క్షేత్రిన బాంబు గురించి దర్యాప్తు చేయుచున్నాడు. చాలయం ద్దును, వికటింగు మండలి కార్యాలయమును సోదా చేసిరి. బాంబులు కాయాచేయు వస్తువులు చాల దొరికెను. నల్లరు అరెస్టు చేయబడిరి. వారిలో యిరువురికి బాంబు క్షేత్రినపుడు దెబ్బలు దిగిరెను. ఆ. ప్రె.

కృష్ణామండల అర్చకసంఘము, బెజవాడ

ఈసంఘముయొక్క కార్యనిర్వాహకవర్గ సమావేశము 4-1-1931 తేదీ ఆదివారమునాటి బంధులతో మహారాజు శ్రీ జిట్టకవి వీరరాఘవయ్యగారి యింటివద్ద జరుగును గాన ఆహ్వానము ఆద్యపూరియను ఇగో ఆహ్వానము గా మెయికోని పదమ సమావేశమును కార్యనిర్వాహకసభ్యుల దయచేసి కార్యక్రమమున బాల్గొన బ్రార్థించుచున్నాను.

పరాశరం వీరరాఘవాచార్యులు, ప్రధానకార్యదర్శి. 29-12-30.

మదరాసు పార్కు వేడుకలు:— వస్తుప్రదర్శనశాలయొక్క ద్వారము. (ప్ర. ఫో. బి.)

పార్కు వేడుకలందు బడిపిల్లలు మొగ్గులు వేయుట.

(ప్ర. ఫో. బి.)

మండియం శ్రీవైష్ణవ సభాధ్యక్షు లగు ఎం. ఎ. శ్రీనివాసరాచారియారు, బి. ఎ. గారికి స్వాగతము వ్రేవనువద్ద స్వాగత మొనగుట. (ప్ర. ఫో. బి.)

డబ్బీ 0-6-0
తామర తైలము
12-కి 3-8-0

రాజారాణి గుర్తు గల తామరతైలము క్రిమినాశకము లగు చాల మంచి మందులతో తయారుచేయబడి ప్రఖ్యాతి గాంచినది. వెళ్లెండ్రనుండి యున్న తామర, తీట, ఏనుగుగజ్జ, శోభి, పొడలు మొదలగువాని రెండేపుతలతో నిర్మూలముచేసి చర్మమును శుభ్రపరచును. దీనిని చర్మముపై రాచిన మంట యుండదు. చర్మము నలు పెక్కదు, ఖుడుపడదు.

బాంబాయి అమృతాంజనం డి ఫో, మద్రాసు.

పాఠశాలలు

భూములధరలు

పటణములలో యిండ్ల అద్దెలు

ఈ జిల్లాలోని అన్ని పట్టణములకు రైతులు లోగడ మా
దిరిగా వచ్చుటలేదు. బట్టలదుకాణములు, పెంటుదుకాణములు,
కాఫీహోటల్లులూ ముఖ్యమున వనియే తలంపవచ్చును. మార్వా
డీలు కాశీనిరూలుచేయుటయేగాని, యిచ్చుటలేదు. అందుచే
వ్యాపారము తగ్గినదని యిచ్చుటజనలు కలంచుచున్నారు. రాజ
కీయకారణములచే వ్యాపారము మందగించిన దని కొందరు
కలంచుచున్నారు. ఏది యెట్లున్నను ప్రజలు చాల ఇబ్బంది
పడుచున్నారు.

మోటారుబస్సులు.

క్రిందటి సంవత్సరములో ఉన్న 864 బంసులకు ఈ సంవత్సరము 280 మాత్రమే దిగుమిస్తుంది. ఈ సంవత్సరమున ఈజిప్టులో క్రొత్త బంసులను కొనలేదు. మద్రాసు లోకలు బోర్డు సవరింపబడిన ఆర్థిక ప్రకారం 1981 సంవత్సరం ఏప్రిలు నుండి నామినాల్ ప్రకారము గాక, సంవత్సరమునకు సరిపడు రు 8000 మూడు శీల రూపాయలు ఒక్కసారియే కట్టవలెను. ప్రస్తుతపు ఆర్థిక దుస్థితిలో నెవ్వరును లై సెన్సును చెల్లించ లేముమిచ్చును. అదియును గాక అప్పు తెచ్చు టకు డబ్బు లేదు. ఈ కారణాలతో బంసులు పోటీపడి 40 మైళ్ళకు రు 0-5-0 లకు ఎక్కించుకొనుచున్నారు. బంసులకు లై సెన్సు ఫీజు మొదల 1 కి రు 0-0-6 ఆరు దమ్మిడీలు చేయ వలసివదని బంసుల యజమానులు ఈజిప్టు బోర్డు ప్రెసిడెంటు గారికి పిటిషను పెట్టినట్లును, ఆ పిటిషనును 10-1-1981 లేదని జరుగు బోర్డుమీటింగులో విచారించెద మనియు సెలవిచ్చినట్లు తెలియుచున్నది. ప్రస్తుతము బంసు 1 కి సె 1 కి రు 160-0-0 ల నష్టముతో పనిచేయుచున్నట్లు యజమానులు చెప్పుచున్నారు. ఈ జిల్లాలో 1981-1982 సంవత్సరమునకు లై సెన్సు ఫీజులు తగ్గనియెడల బంసుల సర్వీసులు ఆపబడునని తలచుచున్నది. బంసులపై ఈ జిల్లానుండి గత 7 సంవత్సరములలో— రు 1,15,00,000 ఒక్క-కోటి పదిహేను లక్షలరూపాయలు లెక్కల దాఖలు యీ జిల్లానుండి విదేశములకు పోయినవి. మొట్టార్ల యజమానుల ఆవస్థ చెప్ప నలవికాదు. కృష్ణా జిల్లాబోర్డువారు విన్నకారు 1 కి సంవత్సరమునకు రు 100 మారు రూపాయలు లై సెన్సు ఫీజు చేసిన బాగుండును. ఈ బంసుల ఫీజు విషయములో జిల్లాబోర్డువారు తగ్గించి, బంసు యజమానులకు లాభము కలుగజేసెద రని తలంపబడుచున్నది.

ಸ್ಯಾಯವಾದಿ

నెం. 7 తంబుకెట్టి వీధి, మద్రాసు.

పెరిచివడిన గంధములు

శతకమంజరి (భక్తిసంపుటము): శృషాధిప, నర్వేశ్వర, దేవకీనందన, పంటిమిట్టరఘువీర, నారాయణ, కాళహస్తీశ్వర, దాశరథి, రంగళాయి, రామతారక, రామచంద్ర శతక ములు వది యిందు గలవు. ఒక్కొక్కశతకమునకు వీరికయు, వారధేనములును గలవు. (ఈ శతకములు విడిగను దొరకును.) ౧-౫-౦

జనపక్ష కాణము (ద్విపద): పాల్కురికి సోమనాథుడు. అనేక శాశ్వతమాతృకలను బరిశీ
లించి కూర్చిన మూలము. పాతభేదములు నూచింపబడినవి. శ్రీ వేటూరి ప్రభాకర
శాస్త్రిగారు వాసిన విపులపీఠిక కలదు. ౩-౪-౦

గాంధీమహాత్ముని జెల్లాము కాంగ్రెసు అధ్యక్షోపన్యాసము

కమలాక్షి. (చిన్నవిచిత్రకథ): శ్రీ రాయనం వేంకటేశ్వరుడుగారు, యమ్.వ., యల్.టి. ౦-౪-౦

త్యాగరాజస్వామిచరిత్రము (పద్యకావ్యము): శ్రీ పసుమర్తి కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి కృతము.
 శ్రీరామభక్తాగ్రణియు, గాయకపితామహుడు నగు శ్రీత్యాగరాజగారి చరిత్ర మిందు
 సరసముగ వర్ణింపబడినది. సందర్భానుసారముగ త్యాగరాజగారు రచించిన కృతు
 లును నిందు జేర్చబడినవి.

భిక్షుడు (అయిదవముల నాటకము) : నాశ్వేదేశపు కవికిభామణి యగు ఇబ్బసను గారి
 బ్రాహ్మ అను నాటకమున కనువాదము. అనువాదకులు: శ్రీబొంబాయి విద్వత్సర్వగారు.
 బి. యె. (అనయ్య)

జీర్ణవిజ్ఞానమునగరచరిత్రము: శ్రీ కుందూరి ఈశ్వరదత్తుగారు, బి. యే. శ్రీకృష్ణదేవరాయ సామ్రాజ్యలక్ష్యపీఠ మగు విద్యానగరము (హంపిశిథిలముల) యొక్క ప్రాచీనచరిత్రము, ప్రకృత జీర్ణ సీతియు నిందు వర్ణితము లైనవి.

ఆత్మకథ ప్రథమసంపుటము. శ్రీ గాంధీమహాత్ములవారి స్వీయచరిత్రము. ఇందు వారి నత్యాస్వీ
యణ-సత్యప్రయోగముల కథ వివరింపబడినది. ఆదర్శజీవనమును ప్రదర్శించునది. మూలము
నుండి శ్రీకళ్యాణ వధాని వేలూరు శివరామశాస్త్రిగారిచే ననువదించబడినది. ౦-౧౨-౦

ఆంధ్రవాఙ్మయసూచిక : ౧౯౨౭ వ సంవత్సరము చివరవరకు అచ్చయిన తెలుగు పుస్తకముల యొక్కయు, ఆంధ్రసాహిత్య పరిషత్తు, ఓరియంటల్ లైబ్రరీ, తంజావూరు లైబ్రరీలలో గల అచ్చగాని పుస్తకములయొక్కయు పట్టికలు అకారాదిగా ఇందు గలవు. గ్రంథకర్తలు మొదలయిన విషయములును గలవు. ఆంధ్రవాఙ్మయ విమర్శన రూపముగు పీఠిక పెద్దది కలదు.

ఆంధ్రభారతకవితావిమర్శనము: గ్రంథకర్త: కోరాడ రామకృష్ణయ్యగారు, యం.ఎ., ఆంధ్రభాషా ప్రధానపండితులు, చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయము, పాఠ్యపరిశోధన శాఖ.

(Senior Lecturer in Telugu, Oriental Research Institute, University of Madras.)

ఇందు - ఆంధ్రవాఙ్మయము - మహాభారతము, (తత్కాల) మతస్థితి - వాఙ్మయము - భారతాంధ్రీకరణము - తిక్కన - తిక్కనాధ్యుని కళాప్రతిభలు, అను విషయములు అతి విపులముగా నవిమర్శముగ చర్చింపబడినవి. ఈ పుస్తకము వాఙ్మయపరిశోధకులకు పరమోపకారకము. ౨-౦-౦

కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు, పుష్పాచలము.
నివాసాస్థి:— కామవల్లి గారికింకరవల్లి అంబా లా., రెండు, బెనిదెన్సిబాదు, మొదలవాడు, చక్క.

ADVERTISERS PLEASE NOTE

Advertisers inserting advertisements under Box Nos. are advised that as from 1st January 1931, replies received will not be delivered by post. Replies will be forwarded by post if required provided the sum of As. 4/- is paid at the time the advertisement is inserted, to cover cost of postage.

Replies for which As. 4/- for postage has not been paid will be retained in the Andhrapatrika office until called for by the advertiser or his representative.

Replies not claimed within a period of one month from the date of insertion will be destroyed.

అమృతాంజనము

నొప్పలకు దివ్యామృతము

వీని అనుభవము దేశమందు ఉపయోగించెడి సామరజనులకు విదితము
 పోలికమందులను కొని మోసపోకుందురని హెచ్చరించెదము.

ಮ [ದ್ರಾಕ್ಷ]

అమ్మ తాంజనము డిపో

[2nd & 3rd]

Conklin ENDURA

రైల్వేబోర్డువారి నివేదిక

1928,29 లో కన్న 1929-30 లో ప్రభుత్వపు

రైల్వేల ఆదాయము తగ్గుట

మ్యాడెన్స్, డిసెం 25:—రైల్వేబోర్డు వారి 1929-30 సం॥ నివేదిక వెలువడినది. ఈ నివేదికను బట్టి 1930 వలె మార్చి నెలతో ఆఖరు సంవత్సరములో రైల్వేల ఆదాయము ఆ నెల కంటేపంతవత్సరపు టాకాయముకన్న తగ్గిపోయినదని తెలియచున్నది. ఈ తగ్గుట 2 కోట్ల రూపాయలవరకు నున్నది. ఇందుచూచున ప్రభుత్వమువారి సాధారణాదాయమునకు రైల్వేల ఆదాయములోనుండి యివ్వవలసిన మొత్తములో 2.08 కోట్ల రూపాయలు తగ్గున వచ్చెను. ఈ మొత్తమును రైల్వే రిజర్వ్ ఫండ్ నుండి భర్తీ చేయవలసినదని. 29-30 లో ప్రభుత్వము వారి లాభము 4.04 కోట్లు. 28-29 లో 7-81 కోట్లు. ఈ తగ్గుటకు రైల్వేల ఆదాయము తగ్గుటయు, ఖర్చులు ఎక్కువయ్యె గుటయు, వర్తకము వడిపోవుటయునై యున్నవి. వర్తకముతగ్గుట ఆదాయముతగ్గుటకు కారణము. మరమ్మత్తులను ముఖ్యముగా వరదలవలన గలిగిన నష్టమును ఖర్చు ఎక్కువగుటకు కారణము.

సరుకుబండ్ల ఆదాయములో నష్టము

2. ప్రభుత్వమువారి ప్రత్యక్ష యాజమాన్యములో లేని రైల్వేలలోనుగూడ కలిసి మొత్తముగా అన్ని రైల్వేల ఆదాయమును 116.8 కోట్లు. ఇది ఆవెనుకటి సంవత్సరములో కన్న 2.78 కోట్లు తక్కువ. ఈతగ్గుటకు సరుకుల రాకపోకల వలన ఆదాయము తగ్గుట కొంతవరకు కారణముగ నున్నది. వెనుకటి సంవత్సరములోకన్న ఈఆదాయము 2.32 కోట్లు తగ్గిపోయినది. ఇదిక ప్రయాణీకులవల్ల వచ్చు ఆదాయము నుండిక ఒక రూపాయవలెను పోయినది.

దక్షిణ పంజాబు రైల్వేను ప్రభుత్వమువారు కొనుట

3. దక్షిణ పంజాబు రైల్వేను ప్రభుత్వమువారు కొనుట యాయేడు ముఖ్యముగా గమనింపదగిన యంశము. 1930 సం॥ జనవరిలో నిది జరిగినది. ఆనెలలోనే డేరాడూన్ లో రైల్వే స్టాఫ్ కాలేజీ నిర్మాణముపూర్తియైనది. మ్యాడెన్స్ లో కబ్లి నీటీ కార్యాలయముకట్టి స్థాపించబడినది.

క్రొత్తలెన్లు

4. ఈయేడు 812 మెర్లవారము క్రొత్తగా లెన్లు నిర్మించబడినవి. మార్చి నెల ఆఖరునాటికి ఇంకను 1258 మెర్ల లెన్లు పగముపగము నిర్మించబడినవి కలవు.

దుర ప్రయాణములు

5. ఈయేడు దురప్రయాణములు గతవత్సరములో కన్న ఎక్కువైనవి. గూర్ఖుబండ్ల వేగముగూడ యెక్కువ చేయబడినది. మోటారుకార్లలో ఈయేడు రైల్వే తక్కువగా పోటీచేయవలసినదని. మంధ్రమేళము ఉత్సవమునందర్భమన జనసమృద్ధి ఎక్కువగా నున్నప్పుడు వెంటవెంటనే ప్రయాణీకుల రాకపోకలను సాగించుటకు క్రొత్త యేర్పాట్లు చేయవలసినదని. ఇందుకు పూర్తిగా ప్యాసెంజరు బండ్లనే ఉపయోగించిరి.

6. మిటర్ గేజ్ ఇంజన్ల సంఖ్య పెరిగినది. బ్రాడ్ గేజ్ ఇంజన్ల సంఖ్య తగ్గినది. మిటర్ గేజ్ మిదను బ్రాడ్ గేజ్ మిదనుగూడ వెనుకటికన్న ఎక్కువ వేగముతో నడుపగల ఇంజన్లు ఏర్పడినవి.

7. ప్యాసెంజరు బండ్లలో రెండు తరగతుల రైల్వేమిదను గూడ ఇంట్లో క్లాసు పెట్టెలును, యాదవతరగతి పెట్టెలును ఎక్కువ చేయబడినవి. సామాను పెట్టెల సంఖ్య బ్రాడ్ గేజ్ లో హెచ్చినది. రైల్వే సామానుల కొనుబడి 1929 సంవత్సరములో తగ్గినది. మిటర్ గేజ్ లో 29, 6 8 కోట్లరూపాయలండినవి. ఈ యే డది 30.06 కోట్లకు హెచ్చినది. ఇండియన్ ప్రొడ్యుక్ట్ పార్కు మెంటువ్యారా కొన్న సామానుల విలువి 104 లక్షల రూపాయలండి 180 లక్షలకు హెచ్చినది.

8. ప్రభుత్వమువారి ఇనుపదారుల మీదను, ప్రధానములైన కంపెనీ రైల్వేమిదనుగూడ కలిసి గతవేడ ఉద్యోగలసంఖ్య (భారతీయులది) హెచ్చినది.

9. పారిశ్రామికములైన యిబ్బందులుగూడ ఈ యేడు కలిగినవి. జి. బి. పి. రైల్వే కార్మికుల మరణాన్ని వోట్లకు సమ్మెకట్టు జరిగినది.

10. కేంద్ర కానసభవారు గూడ రైల్వేల విషయమున చాల శ్రద్ధదీసికొనిరి. ఆకానసభ సభ్యుల ప్రశ్నలమొత్తములో నూటికి 29 వంతున రైల్వేలనుగూర్చినవే యుండెను.

11. వరదలములమున అస్సాం రెంకాల్ ఇనుపదారికి చాల నష్టము సంభవించినది. ఇందుచూచున రైల్వే రాకపోకలను కొంతవరకు నిలిపివేయవలసినదని. ఈ వరదలలోనే

తెనాలి తాలూకాబోర్డు

ఉపాధ్యాయ సంఘము.

స్థాపితము 1926.

సాంవత్సరిక నివేదిక 1930

గత వార్షికములోనూ తెనాలిలో మ.రా.రా.శ్రీ కన్న గంటి మార్కెటాదాయమువారి చొదరిగారి అధ్యక్షతన జరిగెను. తెనాలిలో జరిగిన ప్రథమ స్థాయిసభయందు కార్యనిర్వాహకబోర్డుగేయు లెన్లు కొనబడిరి. ఉపాధ్యక్షులగు విద్యార్థి వడ్డమూడి వెంకటరత్నంగారు యాబోర్డు సర్వీసును వదలినందున ఆవదని బాలె నెలనుండి కార్యకేయియై, సంవత్సరములో ఆరు స్థాయిసభలు జరిగెను. ఆరున తెనాలిలోనే జరిగెను.

సంఘాదాయము గత సంవత్సరమువలెనే యున్నది. తెరవలి నెంటురునుంచి రు 1-0-0 మాత్రమే జరు వచ్చినది. సుమరికతము ప్రయరణవలన కలిగిన ఆదాయము సంఘఖర్చులకు చాల సహకారియ్యెను.

చక్కని పతనీయగ్రంథముల ప్రచురించుట విద్యార్థివృద్ధికి తోడు సంఘాదాయమునకు కూడ ప్రాముఖ్యము. సుమరికతమున పెద్దఅచ్చుతో చక్కని కాగితముమీద సంఘము ప్రచురించగలిగెను. సంఘసభ్యులైన మాదిరాజు రాధాకృష్ణమూర్తిగారు, వారు వ్రాసిన పురాణ నిరీక్షలు సీరీసు కొన్ని మరతులమీద సంఘముతరపున వారి స్వంత ఖర్చులతో ప్రచురించుటకు వాగ్దాన మొసంగిరి.

తెనాలి తాలూకా ప్రాథమికపాఠశాలల వ్యాయాములతో యాసంఘమునకుగల సంబంధమును కొన్ని కారణములబట్టి వదలుకొనవలసినదని. ఈవ్యాయాముల జరుపుటకు సంఘమునకు యివ్వవలసిన తాలూకాబోర్డువారి నిరాశము గవర్న మెంటు వారివలన ఒప్పుకొనబడలేదు.

గత వార్షిక సభలో తాలూకాబోర్డు యెడ్డుకేవనలు సవకమిటిలో యాసంఘమునకు ప్రాతినిధ్య విప్పించమని కోరి యుంటిమి. ఈవిషయమును ముందుమీటింగులో ఆలోచించెదమని వెంటనే శ్రీ తాలూకాబోర్డు ప్రసిడెంటుగారు జవాబును పంపియుండిరిగాని క్రియాశూన్యమింకను పొందలేదు.

పాఠశాలల పతనీయ గ్రంథముల నిర్ణయ విషయమున కొంచెము చెప్పవలసియున్నది. గతవార్షిక సభలో తీర్మానించిన ప్రకారము శ్రీ తాలూకాబోర్డు ప్రసిడెంటుగారు సదరు పుస్తకముల నిర్ణయమును యాసంఘమునకే వదలివేసెనని ఆకించితిమి. కాని అటుల జరుగనందుకు చాల విచారకరము. బోర్డు ఉన్నత పాఠశాలలమీది పతనీయగ్రంథనిర్ణయములో పూర్వస్వతంత్రత లేనియెడల విద్యార్థిజాతికల ప్రకార ముండవలసిన అభివృద్ధికి నునకలు పూచీబడకాలము.

సంఘ జీవితమునందు యాసంవత్సరము చాల ప్రాముఖ్యమైనది. గత వార్షిక సభయందు తీర్మానించిన విషయములు చాలావరకు నెరవేరినవి. సంఘము అధికారుల దృష్టి నాకర్పించెను. కాని యెంతకప్పి చేసినను ఉపాధ్యాయుల ఆర్థికస్థితి బాగుపడు నూనలు మాత్రము దాపున కనిపించుటలేదు. శ్రీ తాలూకాబోర్డు ప్రసిడెంటు గారైన మ.రా.రా.శ్రీ చదువాడ ఉమామహేశ్వరరావు చొదరిగారు ఈవిషయములో వారికైకొలది కృషిచేయుచున్నారని, కొన్ని పాఠశాలలు నూనీవేసినగాని ఉపాధ్యాయుల వేతనాభివృద్ధికి అవకాశము కనుబడుటలేదు.

కార్యనిర్వాహకవర్గము.

1-12-30.

రైలుపెట్టెలు కొన్ని నీటిలోబడిపోవుటయు అందుచూచున ఆరుగురు ప్రయాణీకులు మరణించుటయు జరిగినది.

12. రైల్వే పరిశ్రమలయములలో సంభవించిన అపాయములు కాక, రైల్వేలపై ప్రాణాపాయములు గత వత్సరము కన్న 8 ఎక్కువగా సంభవించినవి. మామూలుగాయుములు గూడ 867 ఎక్కువయినవి. అడ్డదిడ్డముగా ప్రజలు రైల్వేలకు దాటుచుండుటయు అతృప్తహత్యలను ప్రాణాప్రాయములకు ముఖ్యకారణములు.

13. ప్రయాణీకుల సౌకర్యములను ఎక్కువ చేయుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. అన్ని తరగతుల ప్రయాణీకులకు అన్ని రైల్వేలమీదను ప్రయత్నములు కొనసాగుచున్నవి.

(ఆ. వె.)

తెనాలి తాలూకాబోర్డు ఉపాధ్యాయసంఘ

పంచమవార్షిక మహాసభ

1930 సంవత్సరము డిసెంబరు నెల 20వ తేదీ కనివారము సాయంకాలము 8 గంటలకు కొల్లిపర గ్రామములో ప్రత్యేక సభామండపమున, నంటూరుజిల్లా యెడ్డుకేవనల్ కవున్ని ప్రసిడెంటు మ. రా. రా. శ్రీ సామలపాటి వెంకటకృష్ణయ్యచొదరిగారి అధ్యక్షతన సమావేశమై

యూక్రింది తీర్మానములు గావించెను

ఈ మహాసభవారు:—శ్రీ సార్యభామ దంపతులకు భగవంతు డాయురారోగ్యైశ్వర్యార్థివృద్ధుల బ్రసాదించుగాత యని ప్రార్థించుచున్నార.

ఈ బోర్డు ఉపాధ్యాయుల ఆర్థికస్థితి కడుపీనముగ నున్నది. ప్రతితాలూకాబోర్డునందును ఉపాధ్యాయుల వేతనాభివృద్ధి ఏదియో యొకవిధముగ చాలకాలముక్రిందలన చేయబడినది. భాగ్యవంశమైన యీ తాలూకాబోర్డునందు యితర జీవనోపాధులు లేని ఉపాధ్యాయులకుటుంబములు మిక్కిలి దీనస్థితిలో నున్నవి. ఉపాధ్యాయులు నిస్పృహ వెండిరి.

ఈ దీనస్థితి బాగుచేయుటకుగాను, తాలూకాలోని ఇక్ పైక్లింగు ఆఫీసర్లు, కొందరు తాలూకాబోర్డుమెంబర్లు, యీ సంఘముచే నూచించబడు నలుగురు సభ్యులను గల ఒక సమావేశమును వెంటనే కలగజేసి, అందు యీ విషయమును తర్కించి ఏదియోయొక వెరపు చేయగలందులకు శ్రీ తాలూకాబోర్డు ప్రసిడెంటుగారిని వేడుచున్నార.

ఉపాధ్యాయుల కష్ట సుఖములను తెలుపుకొనుటకు తాలూకాబోర్డు ఎడ్డుకేవనలు సవకమిటియందు యీ సంఘప్రాతినిధ్య విప్పించమని కోరుమా గత వార్షికములోనూ చేసిన తీర్మానమును యీ సభవారు మరల బలపరచుమా, సదరు విషయములో అనుకూలమైన ఉత్తరవులు యిప్పించగలందులకు శ్రీ తాలూకాబోర్డువారిని వేడుచున్నార.

1928 సంవత్సరము అక్టోబరునెల 1వ తేదీనుండి యీ బోర్డు సర్వీసులో ఖాయముచేయబడిన ఉపాధ్యాయులలో కొందరు ప్రాసిడెంటునుండునందు చందాదారులుగా యంతరకును చేర్చుకొనబడలేదు. సదరు జీవరను వెంటనే ప్రాసిడెంటు నందు చందాదారులుగా చేర్పించి నంబర్లు యిప్పించగలందులకు అధికారులను వేడుచున్నార.

లోయరుగేడు ఉపాధ్యాయులకు ఒకపరీక్షను యేర్పాటుచేసి, అందు ప్యాసయినవారి జీవరసర్టిఫికెటును హయ్యరుగేడు సర్టిఫికెటుగా మార్పించ గలందులకు శ్రీ డైరెక్టరు దొరవారిని వేడుచున్నార.

ప్రథమముండి బాలికా పాఠశాలలోన నియమింపబడి ఇంతవరకు సదరు పాఠశాలలోన పనిచేయుచు 8 ఏం త్వరములకు తక్కువగాని సర్వీసుగల ఉపాధ్యాయులను తమ వారు పుచ్చుకొనుచున్న వేతనముమీద బాలికాపాఠశాల ఉపాధ్యాయులుగా ఖాయము చేయగలందులకు విద్యార్థికా ప్రార్థించుచున్నార.

ప్రాథమిక ఉపాధ్యాయులు స్వల్పవేతనములతో పిల్లలకు ఉన్న తవిగర్చి చెప్పించుకొనుటకు అక్ష్మ రై యున్నావారి పిల్లలకు ఉన్నత పాఠశాలలో నూకలఫీసు లేకుండాచు పుకొనుటకు అవకాశము కలగజేయుటకు అధికారులను వేడుచున్నార.

తాలూకాబోర్డు పాఠశాలలో ఉదయము 2½ గంటల సాయంకాలము 2½ గంటల కాలసర్జయము చేయులాగు శ్రీ జిల్లాయెడ్డుకేవనలు కవున్ని ప్రాసిడెంటుగారిని ప్రార్థించుచున్నార.

(సం) పి. వెంకటకృష్ణయ్య ప్రసిడెంటు

అతిమైలైన బూజాగల్ సేమక: మొలకు నుప్రసిద్ధమైనది. స్థాపితము 1898.

వీకంసీ చబిల్ దాన్ అండ్ సన్స్ సేమకములముల నగల వర్తకులు

112, 118 చె నానూరు కోడ్డు, మద్రాసు.

కేంపులు, వచ్చులు, మించియుత్తములు వగైరాలకు శ్రీ లక్ష్మీ జ్యాయెలరి కంపెనీ,

ఎన్నేని లక్ష్మీనారాయణచొదరి ప్రొప్రైటరు,బెజవాడ.

"SEALED TENDERS in duplicate will be received by the Superintendent, Mental Hospital Waltair, from the intending tenderers for the supply of diet etc., articles to the said hospital during the year 1931-32, on Monday the 5th January 1931 upto 2 p.m.

Copies of Notification can be had from the hospital."

C. RAMAKAMAT, Superintendent.

శ్రీ శైల యాత్ర

పెద్ద చెరువు సత్రము

శ్రీ శైల మాండ్రదేశమునందు పురాతనమైన శుభ్రసేద్య శ్రేణులు, శ్రీ శైల యాత్రను జేయుటకు ప్రజలు అరణ్యముల మధ్యను ప్రయాణము చేయవలసినవిధము యాత్రను చేసినవార లకు విదితము. ఆరణ్యమధ్యమునందు యాత్రకులు అన్నయ నీరు లేకను చాల శ్రమపడుచుందురు. అట్టి శ్రమను కొంతయైనను నివారించుటకు శ్రీ శైలమునకు దక్షిణ ద్వారమార్గమునందున్న పెద్ద చెరువుదగ్గరను బ్రహ్మశ్రీ గాడేపల్లి ఆపయ్యశాస్త్రి గారును వారి తోబుట్టువు నీతియ్యగారును అన్నసత్రమును పెట్టి యాత్రకులకు సకల సౌకర్యములను చేయవచ్చును. పదిమైళ్లు నడిచి 12 గంటలకు యాత్రకులు పెద్ద చెరువు చేరువచ్చుటకి అలసిపోవుదురు. వారికి పట్టెధన్నమును చెందెడునీళ్లును ఇచ్చె డివారు నిజముగను పుణ్యాత్ములు. ఆకలిచే వలచులవాడును విచ్చినవారు శ్రమంతులై నను ఆరణ్యమధ్యమునను చేయగలదేది యును గనుపడదు. అట్టిసితితోను అన్నదానము చేయువారి సత్ప్రియత్వములకు ధర్మపరాయణులైన పుణ్యాత్ములు యథా శక్తిని సహాయమును చేసి అన్నదానపుణ్యమును గట్టుకొనుట పర మార్థము. సహాయము చేయవలసిన ధర్మాత్ముల శ్రీకింది చిరువా మాకు వారి సహాయమును పంపుటకు వేడుచున్నాము.

1. కాశీనాథుని వాగ్దేవరావుగారు మద్రాసు,
2. చీమకుర్తి సుబ్బయ్య అండు సకల మద్రాసు,
3. ఎ.కల్లాన్ శెట్టిగారు బుదాను,
4. జి. వెంకట్రావుగారు సబ్ జడ్జి వేలూరు,
5. యం. వెంకట్రామయ్యగారు సబ్ జడ్జి బల్లారి,
6. కె. పురుషోత్తమ పంతులుగారు డిప్టీ కలెక్టరు నుంబూరు,
7. కె. శేషగిరిరావుగారు డిప్టీ కలెక్టరు కాశీనాథ,
8. వై. శివ రామయ్యగారు డిప్టీ కలెక్టరు పాల్వంచ,
9. డాక్టర్ సంతోషరావుగారు ఆమలాపురం,
10. డి. లక్ష్మీనర సింహంగారు అలగోరి,
11. ప. రంగారావుగారు ముక్తేదారు సింగరేణికాలనీ,
12. బా. ప. వెంకటరమణమూర్తి పంతులు గారు విశాఖపట్నం,
13. కొ. సుబ్బయ్యశెట్టిగారు ప్రొద్దుటూరు,
14. పు. లచ్చయ్యగారు పులుకుర్తి కర్నూలు,
15. రె. లక్ష్మయ్య పెండెకల్ల కర్నూలు,
16. రె. సుందరయ్యగారు ముగ కర్నూలు,
17. సి. నూరయ్యగారు పతివాడ, విశాఖ పట్నం,
18. సి. ఆంధారయ్యగారు మద్రాసు,
19. కె. శి. శివరావుగారు, కాసు.

గాడేపల్లి - ఆపయ్యశాస్త్రి, ఆత్మకూరుపాస్టు, కర్నూలుజిల్లా.

ప్రతిరంగు మీకు కావలసినదే

దీర్ఘ కాల మునుము

Khairiwal

LONG LIFE WOOL WEAR

నట్టి ఉన్ని అందారములు

తగ్గింపుధరలు

భారతదేశమున తయారు కాబడిన అత్యుత్తమ యున్ని యుడు పుల నమూనాలకు నెం. 21 కు పార్టుమెంటుకు వ్రాయుడు. పంజాబునందు, ధారివాలలో దివ్య యాగ్ కపురేజియ్య వారిచే తయారు చేయబడినది.

నాజైలు అనుభవములు

శ్రీ యం తి. వి. ఎల్. శాస్త్రి గారిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:-

నాజైలు అనుభవములనుగూర్చి ప్రజలకు తెలుపవలసినది గా నామిత్రులనేకులు నన్ను పెక్కుసార్లు గోరుచున్నను, నా యొక్క శరీరాస్వస్థతవలనను యితర కార్యభారమువలనను నేనింతవరకు నామిత్రులతోఁగి నెలవేర్చుకాలకుంటిని. నేనిప్పుడు నాజైలు జీవితానభవములను గనిపెట్టగలిగినంతవరకు అం దలి చిత్రములకు వర్ణింపదలచితిని.

నేను ఆరునెలలు మాత్రమే కారాగృహవాస మనుభవించినప్పటికిని యాకాశికాలములో నాలుగు జైల్లను చూచుభాగ్యము నాకు కలిగెను. నేనొక జైలునుండి యింకొక జైలుకు మార్చబడిన ప్రతి పర్యాయము నెకండుకూను కంపార్టుమెంటులో ఒక యూరోపియను సాఫ్టుటు యిద్దగు పోలీసుధీబుల సహాయముతో సౌకర్యముగా దీక్షిణిని పొందుగౌరవమును పొందితిని.

నేను ఆరెన్నుచేయబడిన రాత్రియందు నాతో ఆరెన్ను చేయ బడిన ముగ్గురు మిత్రులతో కూడ పోలీసు కమిషనరు ఆఫీసులో లాక్ అప్ అని పిలువబడు యొక గదిలో నుంచబడితిమి. మరునాటికి ఏర్పాటు బాగుగా చేయబడిన కాని యాగది యంతయును దూరి తోను పనిమాటిన చెత్త సామానులతోను నిండి యుండెను. గదిలో అనేకవారములనుండియు నూడ్చబడి యుండలేనట్లుగ చాలయ శుభ్రము గనుండెను. లాక్ అప్ నందలి యితర గదులందు చెత్త సామానులు లేకున్నను, మాత్రపు దుర్గంధము వ్యాపించియుండెను. కాబట్టి, చెత్తసామానులతో నిండియుండిన గదిలోనే మేము నిద్రించితిమి.

9 వ తేదిన మేము బార్లిటను (పెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు యెడల విచారణకు తెల్పబడితిమి. క్రాసుపరీక్షగాని, డిప్యెన్సుగాని లేకుండెను. మానులగురుకుమూడ ఆరునెలల కఠినశిక్ష యొసగబడెను. చాలి డి. సుబ్బారావుగారికిన్ని, నాకున్ను, (ఏ) క్లాసు, తక్కిన యిద్దఱకును (బి) క్లాసు, యొసగబడెను.

శిక్షచెప్పబడిన వెంటనే మేము పోలీసు మోటారు బండిలో నుంచబడి మద్రాసు పెరిటెన్సియరీ జైలునకు గొం పొవడితిమి.

21-5-31 తేదీ వరకు మేము పెరిటెన్సియరీ జైలునందే యుండితిమి. ఇచ్చట నాయనభవములనుగూర్చి మరియొకవ్యాసములో వ్రాసెదను.

మద్రాసునగరములో కలరాబాధ్యము

(కార్పొరేషను హెల్త్ అఫీసరుగారి ప్రకటన)

నగరములో నచ్చటచ్చట కలరాకేసులు రిపోర్టుచేయబడుచున్నవి. చూతై దీవిజననం దెక్కువకేసులు రిపోర్టుచేయబడుచున్నవి. ఈ బాధ్యము ముఖ్యముగా బీదకార్మికులలోనే వ్యాపించుచున్నది. ఇటీవల వరదలవలన ప్రజలనేకులు తమ గృహములకు వినువలసినవస్తువులను గలిగిన అనాకో గృహధిశితులు ఈ బాధ్యమును వ్యాపింపజేయుటకు ముఖ్య కారణమయ్యెను. ఈవ్యాధి యొకసరికముగా వ్యాపింపకుండుటకుగాను వెంటనే సాధ్య మగునన్ని ప్రయత్నములు చేయబడవలెను.

ప్రజలు తమ ఆహారవదార్థముల ముషయొగించుటలో చాల జాగ్రత్తపడెలెను. ముగించిన నీటినే త్రాగవలెను. అనుమానముగా నన్ను కలరాకేసు లన్నియును వెంటనే కార్పొరేషను ఆరోగ్యశాఖవారికి రిపోర్టు చేయబడవలెను.

స్వదేశీ జైల్లర్

ఈపేరుగల గ్రంథమును ప్రకటించుటకు చెన్నపురి స్వదేశీసంఘమువారు ప్రయత్నించుచున్నారు. స్వదేశీసత్తువులు తయారుచేయబడుచున్న వివిధవస్తువులను యితరవిధములను యీ గ్రంథమునందు పొందుపరచబడియుండును. ఈగ్రంథము రాజ్ శ్రీ జనవరిలో ప్రకటింపబడవచ్చును. ఈ కార్యమునిమిత్తము సంఘకార్యదర్శులలో శోకరకు ఏ. ఆర్. వి. ఆచారి గారు ప్రత్యేకముగా నియమింపబడియున్నారు. శ్రీయంతె. ఎస్. వెంకటరామను (ఎం. ఏ. డి. ఎల్.) గారు యందుకు తోడ్పడుట కంగీకరించియున్నారు. స్వదేశీసత్తువులను తయారుచేయువా రెల్లఱకు తమ వస్తువులకు ప్రకటించుటకు యీ గ్రంథమునందు కొద్ది పుటలమాత్రమే ప్రత్యేకముగా నుంచబడును. కాబట్టి తమవస్తువులను యీ గ్రంథముమూలమున ప్రకటింపదలచువారు మరతులకొరకు కార్యవత్సలకు వెంటనే వ్రాయవలెను.

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1930 వ సం. డిసెంబరు నెల 30-వ తేది మంగళవారము

1. ధాన్యములు

బియ్యముజస్తాలు		
జనుమ తెనాలిని	,, 45 కంబులు	12 8 0 13 4 0
నెల్లూరిని	,, డిల్ 42	12 14 0 13 0 0
శిర్సి	,, డిల్ 46	14 0 0 15 8 0
కాగులు	రా. 164 జస్తా 1-3	8 12 0 9 0 0
శుభ్రము	,,	14 0 0 15 0 0

2. ధాన్యము వస్తువులు

కందులు జస్తా 1-3 ర 305	,,	11 0 0 12 0 0
నెవగలు	,, డిల్	10 0 0 11 8 0
నెవలు	,, డిల్	11 0 0 12 0 0
నినుములు	,, డిల్	18 0 0 15 0 0
ఉలవిలు	,, ర 195	6 8 0 7 0 0

3. నూనెవస్తువులు

శుభ్రముగాన కా 1-3	,,	105 0 0 110 0 0
నెయ్యము 1-3	,,	14 0 0 19 0 0
నెరు నెవగవస్తు కా 1-3	,,	24 0 0 26 0 0
నెరు నెవగవస్తు గానుగ కా 1-3	ర 67	నెవగవస్తు 57
అనుదము కా 1-3		98 0 0 95 0 0

4. చిల్లరవస్తువులు

కాయతనుపు కా 1-3		70 0 0 78 0 0
కూరకనుపు	,,	40 0 0 42 0 0
నిరకకాయలు (గుంటూరు) కా 1-3		67 0 0 84 0 0
ధనియాలు	,, కా 1-3	80 0 0 85 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిగుండు ముసుగు 1-3	ర 40	45
జల్లము కా 1-3	ర.	21 0 0 26 0 0
అస్కా-చర్మెర జస్తా 1-3	,,	22 12 0 28 2 0
నిరకకాయ కా 1-3	,,	24 0 0 35 0 0

5. ఇనుము

కట్టారకం కా 1-3	,,	27 0 0 27 8 0
చురం	,,	24 0 0 28 8 0
కప్పుడు	,,	23 0 0 28 0 0

6. నూలు

నెం 20 జన్ని సింహం యాకె	ర	5 5 0
నెం 6 ,, కటారి		3 4 0
నెం 8 1/2 ,,	,,	3 12 0
నెం 10 1/2 ,,	,,	4 4 0
నెం 14 1/2 ,,	,,	4 8 0
నెం 40 రాణి	,,	6 18 0
నెం 4 జన్ని మనీరు	,,	2 10 0
44 సాండ్	,,	4 0 0
నెం 20 1/2 జమ్మరు	,,	4 9 0
నెం 20 1/2 చరివిళ్	,,	5 0 0
నెం 20 1/2 తిరుమరు	,,	4 7 0
నెం 24	,,	4 15 0
నెం 28	,,	6 0 0
నెం 30 చిన్న కెట్టె (తిరుమరు)	,,	8 0 0
కొలార్ నెం 24	,,	5 8 0
,, నెం 12 1/2	,,	3 12 0
,, నెం 6 1/2	,,	3 11 0
,, నెం 22	,,	5 8 0
రెయిజంకం నెం 20 1/2	,,	4 9 0
,, నెం 22 1/2	,,	4 12 0

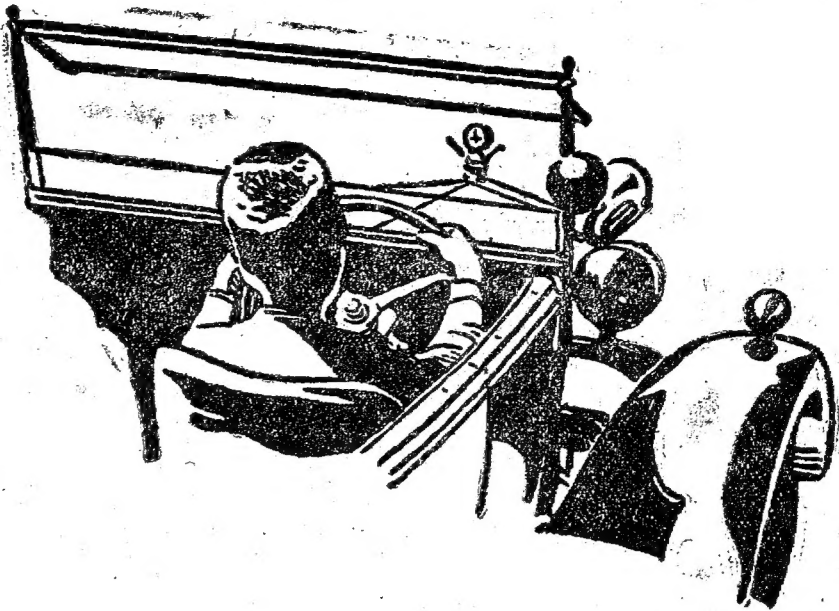
7. లోహములు

నెం 100 కులం 1-3	ర	45 0 0 46 14 0
బంగారు కులం 1-3	,,	21 8 0 21 18 8
కవరను 1-3		18 8 0
ఇత్తడి కా 1-3	,,	192 0 0 195 0 0
రాగి కా 1-3	,,	240 0 0 242 0 0

8. రంగులు

అతిమేలు స్వీట్లకలంకం అతిమరంకం సింహంయార్		
,, నీలిరంగు 1 రం		0 10 0
,, 14 రకులు		1 10 6
,, 28 రకులు		1 10 8
,, 55 రకులు		1 8 0
,, 1 అండు		1 8 0
కమ్మముసామ్మసామ్మకెట్ అనగా (బర్మి-రమ్మ)		3 4 0
కాగ్ 1 1/2		1 0 0

కాస్ట్రోల్ ప్రతిమైలునకు పైకమును మిగుల్చుచున్నది

కాస్ట్రోల్ మోటారునానె ఉపయోగించుటకు అలవాటుపడిన మీరు పైకమును మిగుల్చుకొనవచ్చును.

- విలసనగా:—కాస్ట్రోల్ యొక్క-వకాలము మున్నును.
- కాస్ట్రోల్ బాగుగా జారునట్లు చేయును.
- కాస్ట్రోల్ రాపిడిని, ఇంజను ఆరుదలను తగ్గించును.
- కాస్ట్రోల్ తక్కువమునీ నిచ్చును.
- కాస్ట్రోల్ ఇంజనుబాధలను తొలగించును.

కాస్ట్రోల్ ను కొనుటకు యితరసాధారణమైన మోటారునానెలకంటె యొక్కవధిరను చెల్లించ నవసరము లేదు. ఈరోజుననే ఒకడబ్బాను తీసికొని దానిని ఉపయోగించుట కలవాటుపడుదు.

వేక్ ఫీల్డు కాస్ట్రోల్ మోటారునానె

ఆకువచ్చని డబ్బాలలో నుంచబడి యెర్రనిసీట్లు గలిగి, హిందూ దేశమంతటను అందరు మంచి డీలర్లవద్దను అమ్మబడుచున్నది. కాస్ట్రోల్ నే పట్టుదలతో కొనుడు.

సి. సి. వేక్ ఫీల్డు అండు కో., లిమిటెడ్.

హిందూ దేశములో హెడ్ ఆఫీసు:—16, బాల్ గుడ్ రోడ్డు, బొంబాయి.

ఇంకను కలకత్తా, ఢిల్లీ, కరాచీ, మద్రాసు, రంగూను మున్నగు స్థలములందుగూడ గలవు.

మద్రాసు రాజధానికి పంపకదాట్లు:—

అడినన్ అండ్ కో., లిమిటెడ్,
మద్రాసు, వారి బ్రాంచిలు.

గత 5 సంవత్సరములనుంచి కాస్ట్రోలు ను తయారుచేయుటకై భారతదేశ ఆముదము 20,00,000 గాలన్లు వాడబడినది.

బొంబాయి నమరసంఘ సభ్యులకు శిక్ష

స్నేహలతా హజరత్, వీరబాలాకార్ గార్లకు
6 నెలలు ఖైదు

బొంబాయి, డిసెం 29:—19వ సమరసంఘాధ్యక్షుల రాలు స్నేహలతా హజరత్ సతీ, కార్యదర్శి వీరబాలాకార్ సతీ, యితర సభ్యులు మువ్వర సభ్యులును, అధివారమునాడు ఆరెస్టు చేయబడి, నేడు మార్గవ రాజధాని మేజిస్ట్రేటుకోర్టుకు తొనిరాబడిరి. క్రిమినలు లా సవరణచట్టము 17 (1), (2) సెక్షన్లక్రింద స్నేహలతాహజరత్, వీరబాలాకార్ గార్లకు చెటి 6 నెలలు 6 నెలలు ఖైదు విధింపబడినది. మిగిలిన మువ్వర పురుష సభ్యులును చెటి 6 నెలలు, 9 నెలలు ఒక్కొక్క సెక్షన్లక్రింద విధింపబడిరి. శిక్ష లన్నియును ఏకకాలానుభవములు.

జమీయతు ఉల్ ఉలేమా దర్గాయకుడు అబ్దుల్ వాహిదాల్ గారు నిన్న ఆరెస్టు చేయబడి జనవరి 8వ తేదీవరకు రిమాండ్ లో నుంచబడిరి. ఆరెస్టున 11 మంది వలంటీర్లు చెటి 6 నెలలు వై వదలిపెట్టబడిరి. (ఫీ. ప్రె.)

వానర సేనా సభ

మారత్, డిసెం 27:—నేడు ఉదయము వానర సేనసభ జరిగెను. ముహుర్త ఏడువేలమంది ప్రతినిధులు, ప్రేక్షకులు వచ్చిరి. శ్రీమతి హన్సా మెహతాగారు, వానరులు, యరుకు గను, స్వతంత్రముగను, దేశాధీమానములోను విదయముగ నుండ వలె కోరుకొనిరి. (ఫీ. ప్రె.)

బెంగాలి వాయువిమానికుడు

కరాచి, డిసెంబరు 28:—పంగరాష్ట్రము నందలి సహాయకవిమానికుడు ఎం. మూరారుగారు జిప్సోరౌతు పరస్థితి నందు కేపుటపునుండి నేటిదినము ఉదయము 8 గంటలకు ప్రయాణమైరి. వీర ఆఖాగానుగారి 500 పానుల బహుమాన మునుకు పోటీచేయుచున్నాడు. (ఆ. ప్రె.)

కలకత్తాలో ఏకటెంగు, అరెస్టులు

కలకత్తా, డిసెం 28:—బుర్రాబజార్ లో కాంగ్రెసు వాలంటీరులు ఏకటెంగు కొనసాగించిరి. నల్లరు అరెస్టుచేయబడిరి. పదవ విడుదల చేయబడిరి. 60 మంది వాలంటీరులు 25 స్త్రీలు ఏకటెంగుచేసిరి. 3 గురు అరెస్టుచేయబడిరి. కలకత్తాయందు మోతీలాలు ప్రార్థనలు కాశీదేవాలయ మునందు ఇతరచోట్లను జరిగెను.

కార్యదర్శి అరెస్టు

బుర్రాబజార్ కాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శి రాజేంద్ర సీలగారు, నిషేధింపు తరువు నుల్లంఘించి సభజరుప యత్నించినందున అరెస్టుచేయబడిరి.

నల్లరుస్త్రీలకు శిక్ష

బుర్రాబజార్ లో జాతీయగీతములు పాడుచు తిరిగినందున అరెస్టుచేయబడిన 4 గురు గుజరాతి స్త్రీలకు రూ 50 జరిమానా లేక ఒకనెల జైలుబిశిక్ష విధించిరి. వారు జైలులకు పోయిరి. (ఫీ. ప్రె.)

పార్వతీదేవ

లాహోరు, డిసెంబరు పార్వతీదేవిగారు 28 వ తేదీ బడిరి.

డక్కా

డక్కా, డిసెంబరు మున ఆంగ్లేషు లూటికొట్టి వి. పి. సి. 148వ సెక్షన్ ప్రకారము మేజిస్ట్రేటుగారు కేసు విచారించిన 7 మందికి 6 నెలలు కఠిన

బెంగాడి ఆశ్రమము

బాలాబాపేట డిసెంబరు 28 ఆశ్రమమునందు ఉత్సవముతో ఊరేగి 8 గ. ఆశ్రమము గారు, ఉల్ల ఆరాటలు జరిగెను కాంతముగ జరిగినాయె.

ప్రాఫెసరు

లింగేశ్వరం, డిసెం 27 ప్రాఫెసరు సేయరుగారు, భా

జమీందారిత్వముల మహాసభ

తిరుత్తణి

(స్వకీయవిలేఖరి)

24-12-30 తేదీన తిరుత్తణిలోని శ్రీయుతులు వేమవరపు రామదాసు పంతులు బి. ఏ. బి. యల్. గారి అధ్యక్షతన జరిగిన సమావేశమైన ప్రథమ జమీందారి రైతు మహాసభలో గావించబడిన తీర్మానములు:

1. శ్రీ కార్యదినగరం ఎన్టీయూక్లయ్య, కచ్చివాడు తాలూకాయొక్కయు ఆర్థిక పరిస్థితులగుర్తి విచారించి నిజమైన నోకదానిని తయారుచేయుటకు ప్రయత్నములనే విచారణ కమిటీని స్థాపించవలయునని శ్రీ గవర్నరుగారికి, కాసన సభాసభ్యులను ప్రార్థింపవలయుననియు, ఈ దిగువ సూచనలను చివరగాని సంఘములెర్రపున రామబాబులగ వంపవలయుననియు ఈ మహాసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

రాయబార వర్గము

1. శ్రీయుతులు వేమవరపు రామదాసు పంతులుగారు బి. ఏ. బి. యల్. చెన్నపురి.
2. రాజా బొప్పరాజు రామకృష్ణరాజులుగారు బి. ఏ. బి. యల్. చిత్తూరు.
3. వేమన వేంకటాచలం నాయుడుగారు, పూనిమాం గాడు.
4. డి. మునిరత్నం నాయుడుగారు, తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షులు, తిరుత్తణి.
5. బొల్లంపల్లి రంగప్పనాయుడుగారు, తాలూకా బోర్డు మెంబరు, పెన్నాలూరుపేట.
6. వేలమూరు కృష్ణమాచారిగారు బి. ఏ. వకీలు చిత్తూరు.
7. బి. మునిరత్నం నాయుడుగారు, బి. ఏ. బి. యల్.

బి. ఏ. బి. యల్.

. ఏ. బి. యల్.

నగారు బి. ఏ.,

శ్రీమతికామరం.

నగారు, బుచ్చినా

బోర్డు మెంబరు

బోర్డు మెంబరు,

తిరుత్తణి.

దామరపాకం.

స్వరాజులుగారు

ప్రభునాయుడుగారు

పరిశ్రమగ నుండి

శ్రీమంతులను

స్వంతు ఆప్తులని

మరియుతర నిధి

ప్రత్యేకముగా నుం

జులక రైతుల పరి

కమిటీని నియమిం

చునవసభాసభ్యుల

కృష్ణా రెడ్డిగారు

, బి. ఏ.

రైతు మహాసభ

రణ కమిటీగా

ములను సమగ్ర

సెటిల్ మెంటు

మన నిర్ణయించి

సభవారు తీర్మా

ఉపపాదకులు—డి. దొరస్వామి మొదలియ్యగారు. ఆమోదకులు—పి. వైద్యలింగమొదలియ్యగారు.

4. రైతులయొక్కయు, దేశముయొక్కయు ఆర్థికస్థితి గతులనుగుర్తి యొక విచారణోపసంఘమువారిచే విచారించ బడక జమీందారి రైతులకును రైత్యుల రైతులకును గల తారత మ్యములను, వారివారి హక్కులను, జమీందారివారి బాధ్యతలను వివరింపక, కాలపరిస్థితులచే అభ్యుదయము జరుగుచుండు మార్పులను విచారించక పన్నులు సెటిల్ మెంటు కేయముక్తములు నిర్మాపించబడక చేయవలయునని సెటిల్ మెంటు ప్రయత్నములు నిరర్థకము లగునని గాన, ఈ సభవారిచే నియమించబడిన ఉపసంఘమువారిలో సంప్రదించి ఉభయములను అనుకూలముపదర్శిని సెటిల్ మెంటు ప్రయత్నములను సాగించవలయునని యీ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

ఉపపాదకులు—పి. వి. నుండరవరదులుగారు.

ఆమోదకులు—ఆర్. వెంకటనాథునినాయుడుగారు, పి. చిన్న మునిస్వామినాయుడుగారు, పి. కె. వెంగళునాయుడుగారు.

5. అభ్యుదయమునండి తక్కించుకొనుటకు ప్రతిగ్రామము నందును పరపతిసంఘములను సెలకొల్పి కేంద్రతో పనిచేయుటయు త్రవ్వకములను మని యీసభవారు రైతాంగమును పాపురించుచు అట్టి పరపతి సంఘములను, భూమికిసభా బాధ్యులను నిర్మించుటకు రైతులకు వసతి లేకుండుటవల్ల జమీందారువారు తాలూకాకు రెండులక్షల వంతున పరపతిసంఘములను డిపాజిటుగా నుంచి ప్రజలకు తోడ్పడవలయునని శ్రీమహాంతు ప్రయోగదాసుజీవారినీ యీ మహాసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

ఉపపాదకులు—టి. రామిరెడ్డిగారు.

ఆమోదకులు—గుండారెడ్డి రంగయ్యరెడ్డిగారు, నరసింహదేవర సత్యనారాయణగారు, గాడిచర్ల వారిసర్వోత్తమరావుగారు.

6. ఎన్టీయూక్ల సంబంధించిన యుద్వోగనియామకము లన్నిటిలోను యెన్టీయూక్ల సంబంధించిన రైతాంగములోని యువకులను నియమించుట యెన్టీయూక్లను ప్రజలకును శ్రేయోదాయకముగా నుండునగాన అట్టిపద్ధతి నవలంబించవలయునని యీ మహాసభవారు శ్రీమహాంతు ప్రయోగదాసుజీవారినీ ప్రార్థించుచున్నారు.

ఉపపాదకులు: బూమారు రామనాథులరెడ్డిగారు.

ఆమోదకులు బి. మునిరత్నం నాయుడుగారు

7. ప్రతిగ్రామమున కొక పంచాయితీనిర్మించుటకు రైతు మహాసభలు పూనుకొనవలయునని యీ మహాసభవారు రైతు మహాసభలను ప్రార్థించుచున్నారు.

ఉపపాదకులు—టి. రామిరెడ్డిగారు.

ఆమోదకులు—డి. మునిరత్నం నాయుడుగారు నరసింహదేవర సత్యనారాయణ గాడిచర్ల వారిసర్వోత్తమరావుగారు.

8. జమీన్ యిలాకాలోని ప్రతిగ్రామమునందును రైతాంగముయొక్క విజ్ఞానాభివృద్ధికి తోడ్పడుటకు పుస్తక భాండాగారములను పతశాలయములను స్థాపించవలయునని యీ మహాసభవారు రైతు మహాసభల ప్రార్థించుచు అట్టిసంస్థలకు జమీందార్లు ద్రవ్యసహాయము విరివిగా చేయవలయునని యీ సభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

ఉపపాదకులు—డి. మునిరత్నం నాయుడుగారు.

ఆమోదకులు—నలరాజు మొదలియ్యగారు గాడిచర్ల వారిసర్వోత్తమరావుగారు నరసింహదేవర సత్యనారాయణగారు. డి. దొరస్వామిరెడ్డిగారు బి. కె. పార్థసారథినాయుడుగారు.

9. విత్తములు యెండువలె మంచివిగ నేకరించి వాని వలన గలగు లాభవస్తువులను రయితులకు బోధించుటకును, ఇంకను వ్యవసాయమునకు అభివృద్ధికరణులగు నవాయముల వెదకుటకును కార్యనిర్వాహకవర్గమువారు ప్రయత్నింపవలయునని యీ మహాసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

సభాధ్యక్షునిచే ప్రతిపాదించబడిరి అంగీకరింపబడినది.

10. ఇప్పటి దేశకాలపరిస్థితుల ననుసరించి వ్యవసాయ విధానము మాట్లాడవలసివట్టు గన్నట్లుచున్నందున ప్రతితాలూకాలోను వ్యవసాయ సర్వేను చేయించి పైజిలను ఏర్పాటు చేసిన విధముగా జేసిన రైతులకు మేలుకలుగునో తెలియజేయుటకు గవర్న మెంటువారిని యీ మహాసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

సభాధ్యక్షునిచే ప్రతిపాదించబడి అంగీకరింపబడినది.

11. హిందూదేశపు రైతులు వివాహాధికారములలో క్షత్తిమించి వ్యయముజేసి అపరిమితమున అప్పులపాలగుచున్నారనుట నిర్వివాదాంశము గాన అట్టి వ్యయములను మితముగా చేయుట యుచితమని యీ మహాసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

ఉపపాదకులు:—వేమన వేంకటాచలం నాయుడుగారు.

ఆమోదకులు:—రావూరు మునిస్వామినాయుడుగారు.

12. ఎన్టీయూక్ల ఆస్తు 20 వ సెక్షనులో కనిన ప్రభాసముదాయమునకు చెందిన గ్రామనత్తం, పొరంబోకు, బాట, మందబయలు, గుంటపగయి రాధూములపై రైతువారి ప్రాంత్యములలో నుండుటగు ఆయాగ్రామపంచాయతులకి జమీన్ యిలాకాలోగూడ పూర్ణాధికార ముండవలయుననియు, జమీన్ యిలాకా గ్రామాదులలో నంజభూములపై యెక్కువ తీర్వలండిన్ని ప్రాప్రయిల్ల చెరువునగైరా

మరమ్మత్తులు సరిగా చేయక కాలవర్షములు లేక సంజమైర్లు కావియైనప్పుడు ముజరా యిప్పించక రైతులను ప్రాప్రయిల్ల చెరువునట్లేత సంజానికి ముజరా యిప్పించవలసివట్టును నీడుభూములకు తీర్వలు చార్జిచేయకూడదనియు చట్టమును సంస్కరించవలయునని యీ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

ఉపపాదకులు—టి. దొరస్వామిరెడ్డిగారు.

ఆమోదకులు—పి. వి. నుండరవరదులుగారు.

13. మద్యపాననిషేధమునకు పోషానముగ కొన్ని జిల్లా లలో నై నను గవర్న మెంటువారు సంపూర్ణముగ నిషేధముగావించుట యొక్కముగా నుండును గావున, మన చిత్తూరుజిల్లాలో మద్యపాననిషేధమునకు విరివిగా ప్రయత్నము లొనర్చి సహాయ మొనర్చవలసివడిగా యీసభవారు ప్రభుత్వమువారిని ప్రార్థించుచున్నారు.

ఉపపాదకులు—టి. యక. ఉమావతి అయ్యగారు.

ఆమోదకులు—టి. మునిరత్నం నాయుడుగారు

14. గృహపరిశ్రమలు రైతుల ఆదాయమును వృద్ధిపరచి స్వదేశీవస్త్ర పామామునకు దోడ్పడును గాన, ప్రతిగ్రామములను చేతిపనులయభివృద్ధికి సాహాయ్య పడవలయునని యీ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

ఉపపాదకులు—బొమ్మి కేసి నారాయణస్వామినాయుడుగారు.

ఆమోదకులు—గుండారెడ్డి రంగయ్యరెడ్డిగారు.

మద్రాసుపంచెములు

1930-31 సం॥ రమ్య

మొదటి స్ప్రింగ్ మీటింగ్

గురువారము	1-1-1931
శనివారము	3-1-1931
శనివారము	10-1-1931
బుధవారము	14-1-1931

దుర్గా మెడికల్ హాల్

గవర్నరుపేట, బెజవాడ.

గనేరియా మిక్చర్

గ్యారంటీగా 3 రోజులలో కుదుర్చును.

(1) ఈ మందు పెక్కోగములను నివారించి మాత్రము నిడుచుచున్నప్పుడు గలుగు పోటు, మంట, చురుకును యజ్ఞములతోను పిచికారీలతోను నిమిత్తము లేకుండ తత్వక కుదుర్చును. సీసా 1-కి రు. 8-0-0.

మూర్ఖారిష్టము

(2) ఈ మందు ఎటువంటి మూర్ఖునైనను ఎన్ని సంవత్సరములనుండియున్న మూర్ఖులైనను గ్యారంటీగా కుదుర్చును. నెలకు పరిపూర్ణ మందు రు. 8-0-0.

పొడలకు తైలము

(3) ఈ తైలము తైల పొడలనేగాక యితరవిధములైన పొడలను గూడ పోగొట్టును. ఇంకను తామర, గడ్డి, కర్పాటి మొదలుగాగల అన్ని విధములైన చర్మవ్యాధులను పోగొట్టి చక్కమున ముమ్మాలసితికి మార్చును. డబ్బీ 1-కి రు. 1-0-0. ఏజెంట్లు కావలెను.

50 సంవత్సరములనుండి ఆమోఘమైన జయము

మధ్యాహ్న భోజనాంతరము బంగారమునందెడియను, బాత్రి భోజనాంతరము మణిపంజిననదగిన మా

ఆలంకరిగ్రహ మాత్రలు

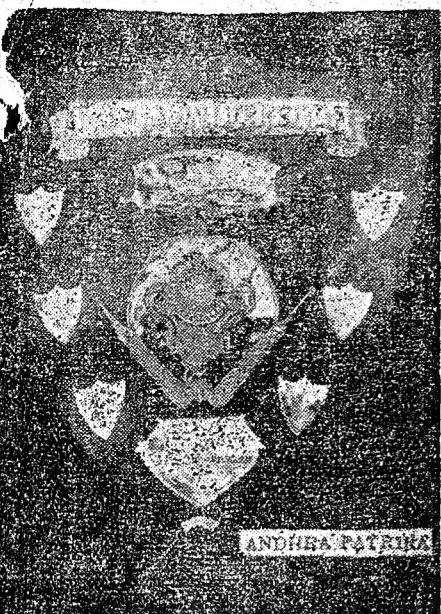
మలబద్దము, బుడిమాంబద్దము, నరములజలపీనక మొదలైనవాటిని పోగొట్టును.

82 మాత్రలు గల డబ్బా 1 కి రు 1/-

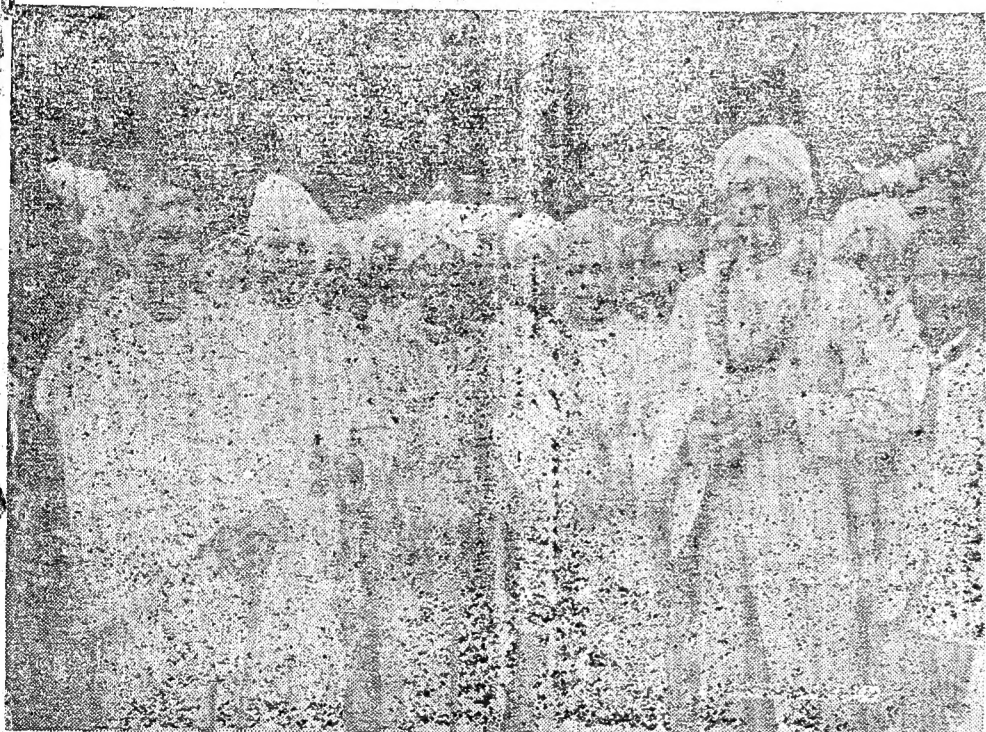
పూర్తివివరములకొరకు క్రిందివారికి వ్రాయుడు:—

ఆలంకరిగ్రహపూర్ణనీ 28 బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

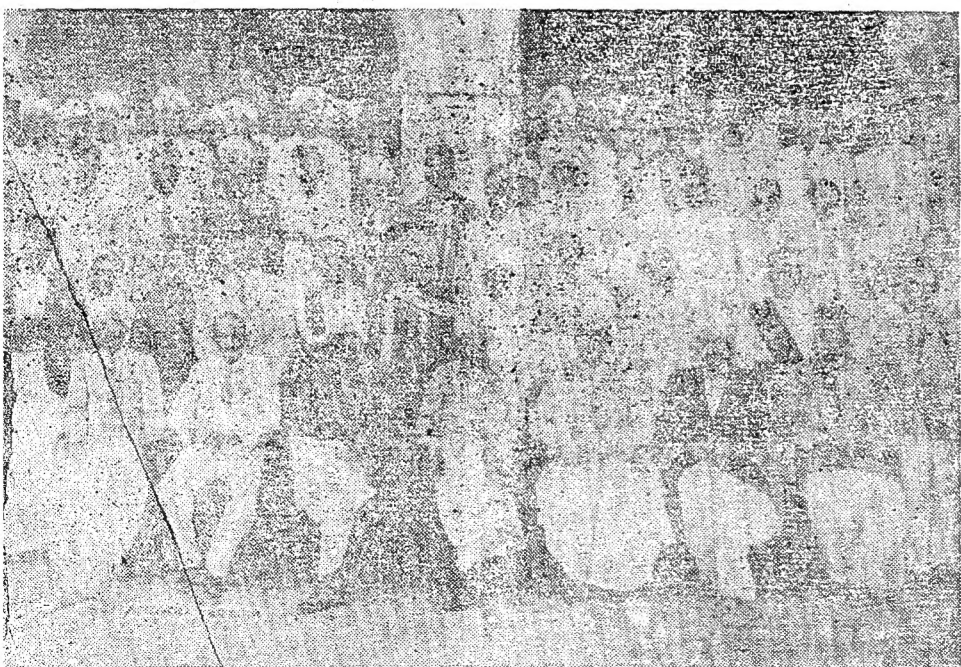
వీజంట, ఎన్. కద్దూరాజు, మొయిల్ రోడ్డు, కాకినాడ.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము వారి కొన్ని వ్యాఖ్యానముక్తిదానములు పోషించి, వాటికి తగిన ప్రాధాన్యము నొసంగుచు, ఈ పత్రికలలో కుడిపైపున నుంచునది క్రితకల్ప వాటిలందు విజయముగాంచినట్లును కొనబడుటకు విశ్వవిద్యాలయములకు రాజీ సాగి డా|| టి. యస్. తిలకరాజుగారిచే నొసగబడెను. మద్రాసు గవర్నరుగారు ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమునోత్పన్న సంకర్షణను దీనిని విజయము గాంచినట్లును కొనగిరి. రెండవపట్టు వ్యాఖ్యానముక్తిదా సంగతులును శ్రీ వీ. ఆర్. ప్రతాపరావు జమీందారుగారిచే బహుమతిగా నొసగబడి నినికూడ గవర్నరుగారి వ్యాఖ్యానముక్తిదానమును కొనగిరి. (పి. పి. బి.)

జమీందార్లైతలు సభ:— తిరుత్తణిలో ఆదివారమునాడు గౌ|| డి. బి., మునిస్వామినాయుడును, ప్రారంభోత్సవము జరిపిరి. నాయుడుగారు, రామదాసుసంతులుగారు, మంత్రి డి.బి. కుమారస్వామిరెడ్డిగారు, గా. హరిసర్వోత్తమరావుగారు, రామచంద్రరెడ్డిగారు మున్నగువారు ఇందు గలరు. (పి.ఎఫ్.ఎ.)

తాలూకా బోర్డువారు ప్రధానమంత్రి డి. బి. మునిస్వామినాయుడుగారికి సన్మాన మొనంగుట (పి. ఎఫ్. ఎ.)

కోటమర్తి కనకమహాలక్ష్మమ్మగారు ఉష్ణ పత్తాగ్రహమందు రి నెలలు శిశుపాండి విడుదలయిరి. 65 వత్సరముల వృద్ధు. భీమవరం నవాబి.

పీపిల్సుపార్టీ మహాజనసభ

తూర్పు గోదావరిజిల్లా రాజవోలుతాలూకా బిళ్లకుర్ర గ్రామమున ది 20-12-1930 పం||రం లేదని మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు బిళ్లకుర్ర గ్రామముననున్న గామీ రాజశ్రీ నాథశ్రీశ్రీ శివరామస్వామిగారి స్వగృహమునందు మహాజనసభ ప్రారంభింపబడినది.

కొత్తపేటయూనియన్, కేయిర్ మన్ గాథమ్మ కొత్తపేటఫిర్యాదీ పీపిల్సుపార్టీ ప్రసిడెంటుగారును ఆరు నాయకులు వెంకటాచార్యగారి ఆధిపత్యమున కో ఆపరేషన్ మీటింగు జరుగుచున్నది. అసభకు తలినెల, కొత్తపేట, అవిడి, కొండాలపల్లి, జేపల్లెపల్లి, రావులపాలెం వగయిరా మున్నగు 23 గ్రామాదులనుండి రహితులున్న, ఆయాగ్రామాధికారులున్న, కొత్తపేట ఫిర్యాదీ పీపిల్సుపార్టీసంఘ కార్యదర్శిగారైన ము|| రా|| రాజశ్రీ యిటువంటి వెంకటవరసింహయ్యగారును, రాజవోలుతాలూకా పీపిల్సుపార్టీసంఘ కార్యదర్శిగారును, ము|| రా|| రాజశ్రీ శేదూనూరి కాశీశ్వరావుగారునుగోదావరిజిల్లా మేగ్జిల్లు నివాసులగు ము|| రా|| అయ్యగారి తిరుపతిరాజుగారును తదితర గొప్పరసభకు విచ్చేసిరి. బిళ్లకుర్ర గ్రామ రహితుల ధేయ పూర్వక మైన కొ మహారాజశ్రీ రాజవోలుతాలూకా కోకా సత్యనారాయణగారును, కొట్టిబాదారువారగు జెనాబ్ మహమ్మదుగారును, కొత్తపేటఫిర్యాదీ రెవిన్యూ ము|| రా|| రాజశ్రీ జంపన వీరభద్రరాజుగారు ఫిర్యాదీ రెవిన్యూ యిన్ స్పెక్టరుగారై రామమూర్తి వాయుడుగారును విచ్చేసి సభికులను నానందింపజేసినారు. ము|| రా|| రాజశ్రీ శేదూనూరి కాశీపార్తియొక్క వుద్దేశ్యమునుగురించి, దేశమునందు పత్తాగ్రహము పరిపాలన ప్రజలకువాటిల్లెడి కష్టములగురించి విరి. ము|| రా|| రాజశ్రీ అయ్యగారి తి. సార్వభౌముని చరిత్రయు రాజభక్తికు పుణ్యపురువున వున్నదని బ్రటిషు సామ్రాజ్యమునందు రహితులగు గొప్పలాభము హోద్యమునునందుగల కష్టములగురించి విరి. సభానంతరమున శ్రీ జార్జిసామలుగారును, పంపుర్రా ఆం బ్రటిషు రాజ్యాంగ పరిపాలనావిధానము సభికు లందఱును జమీందారుధ్వజలతో ప పిమ్మట సభ ముగించిరి.

తురగా లక్ష్మీవెంకటేశ్వరరావుగారు

మోహము

(అంధకారము ప్రత్యేకం)

అంధుడు

అల్లయ్య—అంధుడు ఇంకా అంధుడే అని చెప్పాడేమిటి? ఒక కుంభం పెట్టినట్లుగా ఉన్నాడు.
పుల్లయ్య—ఈ కుంభంలో చేరేవాళ్ళకు చందా ఎంత?
అల్లయ్య—నాకు రెండు రూపాయలు.
పుల్లయ్య—ఇంత చందా ఇచ్చేవాణ్ణి, అంధుడు ఇస్తేనే, ఖర్చు తక్కువవుతుంది.

నెలపు

అల్లయ్య—మీ ఆఫీసులో ఎవరయినా చచ్చిపోతే వయినా నెలపు ఇస్తారా?
పుల్లయ్య—ఇవ్వరు. నాకు జీతం మరలా రిజిస్టరు ఆఫీసులోనే ఉంది.

మూర్ఖుడు

చెన్నపట్నంలో మోటారుకు దబ్బకొలికిందబడి పెద్దమనిషి మూర్ఖులయ్యాడు. కొంతనే పయింతకంటే తేలికపడేసినట్లు.
కొండ వున్నాడు?
అంధుడు పట్నం నాడగ్గర వుంది.

కడకు వెళ్తే తీసుకొని వెళ్తానని ఇట్లా చీవాట్లు కొడుతావా? అది విన్నాడు. నామీద కలిగిన బద్ధితేనివాడు. మాత్రం నీవంటి నావంటి

యికం వెంటనే ఇవ్వండి. నా యజమాని చెప్పాడు.

నీతలవెంట్రుకలు తెరిసింది.

ఎంతో బాగుందండి. పట్నానికి ఏం చేయాలి?

అంధుడు.

గొట్టిన నా మోటారు నాకొని ఇంటికి పోండి.

నీం ఇస్తావుటయ్యా?

య్య మేడమీదనుంచి

అల్లయ్య—ఏంపని చేస్తున్నావు?
పుల్లయ్య—అయినా ఎంతయినా కావాలి.
అల్లయ్య—అర్ధరాత్రివేళ తేలికయినా అడగవలసిన పనిముట్లు?
పుల్లయ్య—నాగడియోగం నువ్వు తీసుకొని యియ్యలేదు. ఇంకా ఏమిటి?
అల్లయ్య—నీ పెట్టాం కొవరానికి వచ్చిందిరా? పెట్టాం ఎట్లాటిది? నంబు చేయగలరా?
పుల్లయ్య—లేదు లేదు.
అల్లయ్య—ఫలహారములా చేసిపెట్టుకుందా?
పుల్లయ్య—లేదు లేదు.
అల్లయ్య—అయితే ఏం చేయండి?
పుల్లయ్య—సగిరితం బాగావుడుకుంది.
అల్లయ్య—అట్లా అయితే, గ్రామఫోను ఒకటి కొనుక్కంటే, ఇంకా ఏమిటి బాగుండుంది.

నవ్వు

జీతం—నవ్వుకున్నావేమి?
బాబుడు—పళ్ళ చెయ్యకొద్దరికి మా నాయన తీసుకుపోయినాడండి.
జీతం—ఎందుకని?
బాబుడు—నోప్పేపన్ను ఊపిడియించడానికి.
జీతం—అయితే నవ్వుకుంటా?
బాబుడు—నెద్యుకు పూరికెట్లాడు. ఇంట్లో లేడు.

కూర

పెద్దమనిషి—మీయజనునుడిని పిలువ.
చూరబానుంటాడు—ఎందుకంటి?
పెద్దమనిషి—కూర, పప్పు బొత్తిగా బాగుండలేదు. ఆ సంగతి ఆయనతో చెప్పాలి.
నంబువాడు—ఇంతకన్న నెద్యుడిని ఎవరినయినా పిలిచినా బాగుంటేనే చెప్పండి.
పెద్దమనిషి—ఎందుకు?
నంబువాడు—మీకు నోడ చెడిపోయిందేమో. ఆయన మాని చెప్పాలి.

ఉత్తరాలు

జీతం—నీవు కానకుంటే, ఆదిరి తెలి ఎరుకువస్తాడో చెప్పు.
బాబుడు—మా నాయనకు వచ్చే కవలలను మా ఆమ్మ ఊడదీసి మల్లి అంటించడానికి.

దుమ్ము

యజమానురాలు—మాడు ఆముల దుమ్ము ఎట్లా పెరిగిందో. అక్కడ వూడ్చి రెండు నెలలయ్యింది. ఇంత బద్ధకమేం? దాని—నేను పనిలోకినచ్చి, నెలనండి, అమ్మనాడు.

ఉదాహరణ

నగ్గరుడు—కేవలం ఉదాహరణో ఎవరికి జీతం గడనం తెలుసుకా?
గురూస్తా—కొత్తికొట్టులు తీసిస్తారండి.
తాగుడు
మాపరిం తెండెంటు—తాగుడు కదలిపెట్టలేక నేనా నవ్వు-జయలలోకి రానున్నానని?
ఖయిద్—కాదండి. కేయిలలో తాగడానికి అసలే పీలు లేదండి.

కస్తుపు

ఉపన్యాసకడు—మీరు ఎవరికయినా ఒక్క కస్తుపు దానంచేస్తే రెండువస్తువులు మీకు చేరతాయి.
సభ్యుడు—నిజమే. మా ఆమ్మయిన ఒకరికిచ్చి పెట్టిస్తేనే, తరువాత నా ఆట్టుడూ తాగుదూ గూడ మాయింట్లోనే వచ్చి ఉంటున్నాడు.

మందు

డాక్టరు—మీయంటికి వచ్చినందుకు మందుకు ఏభయి రూపాయలు మీరు ఇవ్వాలి. ఎప్పుడిస్తారు?
కోగి—మీయంటికి మీరువచ్చినందుకు, మీయంటికి నేను మల్లి వస్తారండి, దానికి దానికి సరిపోతుంది. మందుఖరీదు మాత్రం ఇస్తాను. ఇట్లా వచ్చుకుంటారా?

తెలిగ్రాం

తెలిగ్రామ ప్రభావమీద మనుష్యులెక్క మరమ్మడు చేస్తుంది.
పట్టావారివాడు—నన్ను నా పెళ్ళాన్ని చూడడానికి కాబోలు, నీవు ఇంత ఎత్తు ఎక్కారు.

మనస్సాక్షి

బట్టల పీడక—సాక్షి చెప్పింది నిజమయితే, అతని మనస్సాక్షి అతని తలవెంట్రుకలంత నల్లగా ఉందని అనుకోవాలి.

సాక్షి—అయ్యో, మీరెంతాడు తాస్తే, మీరే సాక్షి అసలే లేనట్లున్నది.

కోర

అల్లయ్య—నన్ను చాలాకాలమునుంచి ఎక్కడ నన్ను ఇవ్వాలి కోసాడు.
పుల్లయ్య—యోహా, ఎవరి దుర్మార్గుడు? పాత్ర చెప్పినా.
అల్లయ్య—నుగలవాడు కత్తితో గడ్డం కోశాడు గాని.

బిచ్చగాడు—యోహా, ఇవ్వాలి బిచ్చగా తిండి దిలేదంటి. తేతువా? నమ్మిపోతాడేమి. బిచ్చాడా? ఇవ్వండి. వాస్త్రాం కాకుండా నవ్వునా.
పెద్దమనిషి—నాడగ్గర చిల్లర లేదు. అయిదుగు యిల నోటుఉండి చిల్లర ఇస్తానా?

పోట్లాట

అల్లయ్య—నీ పనిమిటితో నవ్వు పోట్లాడుకుంటా?
పుల్లయ్య—నేను పోట్లాడను. నీ నా పోట్లాడుకుంటాడు.

నిద్ర

భార్య—ఏమిటి, రాత్రి నిద్రలో అంత నేపు దారేం?
భర్త—ఏం మట్లాడాను?
భార్య—నన్ను తిట్టిపోనాను.
భర్త—నేను మేలుకునే ఉన్నాను.

బొమ్మ

భార్య—ఎందుకు పిల్లవాడు ఏడుస్తున్నాడు?
భర్త—బొమ్మకొని పెట్టు నుంటున్నాడు.
భార్య—మీరేమి ఇవ్వాలి?
భర్త—రెండు చెంపదబ్బలు.

పద్యాలు

కవి—అయ్యో, నేను వ్రాసిన పద్యాలు మీ కంటే వెళ్ళింది.
సంపాదకుడు—నడవు చూస్తాను.
కవి—నదివాడు నాకే పిస్తాడు?
పంపా—నేను మేజిస్ట్రేటునయితే ఇచ్చేవాడిని.

సింహము

అల్లయ్య—సర్కారు వాస్తవం? సింహము లేదు. దానికే వారంపదికోజుల బట్టి ఆహారం పెట్టకపోవడంచేత చిక్కిపోయినది. నేను బోనలోకి పోయి, దాన్ని తాకి కొడికించాను.
పుల్లయ్య—అది కలవలేదా?
పుల్లయ్య—లేదు. అది చచ్చిపోయింది.

ముద్దు

యజమానురాలు—నువ్వు వెనకటి పోటు ఎందుకు విడిచిపెట్టావు?
దాని—అయింటి యజమాని నన్ను మద్దుపెట్టి కొన్నాడండి.
యజమానురాలు—నీకది ఇష్టంలేక వచ్చేవానా?
దాని—అయిన భార్యా కది ఇష్టంలేకపోవడం ఎల్ల వచ్చేవాను.

ఏనుగు

బాబుడు—నాన్నా నువ్వు కొంచెం నేపు మోకాళ్ళ మీ వంతుకానా?
అవాటి తండ్రి—ఎందుకు?
బాబుడు—మాటివరకే ఏనుగు బొమ్మ కేసుకొరమన్నాడు, నిన్ను మాని వేద్దాను.

మాటలు

భర్త—బుద్ధిలేనివాళ్లు చెప్పేమాటలు నమ్మకోకు.
భార్య—నమ్మకు. వాళ్ళలో కల్లా మీరు చెప్పే మాట మాత్రం నమ్మకాను.

కాలు

బిచ్చగాడు—అమ్మా నాకు కాలు పోయిందను.
యజమానురాలు—మాయింట్లో నేడు పో.

అద్దె

అల్లయ్య—మీకుంటుంటుంటే యెంతయింది ఉరండి?
పుల్లయ్య—నేను, నా పెట్టాము ఇద్దరం.
అల్లయ్య—మీయింట్లో కుక్కలున్నయ్యా?
పుల్లయ్య—లేవు.
అల్లయ్య—గ్రామఫోనుఉందా?
పుల్లయ్య—లేదు.
అల్లయ్య—హా? నీయింట్లో?
పుల్లయ్య—అదీలేదు. ఎందుకని ప్రశ్నలకు న్నావు?